PREV-HED

Volumul 1: Cercetare privind protocoalele existente pentru prevenirea hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior și bunele practici în educația individualizată.

Bénédicte LARRIEU, Séraphin ALAVA

Data: 20-04-2024

WP3 – Cercetare privind protocoalele existente și bunele practici

Cercetare privind protocoalele existente pentru prevenirea hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior și bunele practici în educația individualizată.

Partener coordonator:

Les Militants des Savoirs (MDS), Franța

Autori:

Bénédicte LARRIEU

Séraphin ALAVA

Dima HANNA

Program: Erasmus+

Număr proiect: 2023-1-FR01-KA220-HED-000152633

Funded by
the European Union

Proiectul PREVHED a beneficiat de finanțare din partea programului ERASMUS+ al Uniunii Europene – Parteneriate de cooperare în învățământul superior (Higher Education Cooperation Partnerships), în baza acordului de grant 2023-1-FR01-KA220-HED-000152633.

Sprijinul Comisiei Europene pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă exclusiv opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Controlul modificărilor

Proprietățile documentului

Nr. rezultat		1	
Rezultatul proiectului nr. 3	1	**Titlul pachetului de lucru**	Cercetare privind protocoalele existente pentru prevenirea hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior și bunele practici în educația individualizată.
Autor(i)		Bénédicte Larrieu (MDS), Séraphin Alava (MDS), Dima Hanna	
Contribuitori		Maria Avila Bravo-Villasante (URJC), Eva Palomo (URJC), Rut Bermejo (URJC), Nedzad Mosevic (FHS), Heike Rainer (FHS), Bernet Heika (FHS), Almudena González Costas (Femxa), Hanane Chenoufi Aussaoiu (Femxa), Vitor Leila Da Sila De Braiga (IPP), Georges Ionescu (RAU), Daniela Firoiu (RAU), Yiannis Tsampoulatidis, Eleni Kamateri (Infalia).	
Auditori		Séraphin Alava (MDS), Maria Avila Bravo Villassante (URJC)	
Denumire		Cercetare privind protocoalele existente pentru prevenirea hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior și bunele practici în educația individualizată	
Data		27 mai 2024	
Nivel de diseminare		Public	

Controlul reviziilor

Versiune	Data	Comentarii
Versiunea 1	1/05/2025	CLEAR
Versiunea 2	18/05/2024	CLEAR
Versiunea 3	20/10/2025	Raport final și anexă

Cuprins

Rezumat **8**

Introducere **9**

Contextul proiectului PREVHED 9

Obiectivele și domeniul de aplicare ale proiectului 10

Structura raportului 11

Situația violenței și hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior din Europa **13**

Responsabilitățile universităților din Europa **16**

Prevenirea violenței sexuale în învățământul superior 16

Responsabilitatea și obligațiile universității 16

Opțiunea pentru prevenția primară 16

Orientările de prevenire ale Centrelor pentru Controlul și Prevenirea Bolilor 17

Metodologie **19**

Abordare generală 19

Colectarea și analiza datelor 19

Ecuații de căutare și strategii de căutare 20

Ecuații de căutare 20

Strategii de căutare 20

Grilă pentru colectarea și sintetizarea rezultatelor 21

Procesul de colectare a datelor 21

Activitatea de sinteză 21

Glosar **23**

Glosar de termeni-cheie 23

Cadrul legislativ și politic european **30**

Politica de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale 30

Legislația și problematica politică privind hărțuirea sexuală 32

Compararea cadrelor legislative din țările europene 33

Politici în Franța 33

Politici în Spania 34

Politici în Portugalia 35

Politici în România 35

Politici în Grecia 35

Politici în Italia 35

Politici în Belgia 35

Politici în Austria 36

Efectele mișcării #MeToo asupra luptei împotriva hărțuirii și a violenței sexuale 36

Studii de caz din instituțiile de învățământ superior **38**

Analiza de ansamblu a inițiativelor universitare de prevenire și combatere 38

Politicile de prevenire și definirea politicilor 39

Sisteme specifice de ascultare și sprijin 39

Inițiative de prevenire și formare 40
Structuri de comunicare și raportare 40
Studii de caz pe țări 41
Selecția cazurilor 41
Colectarea datelor 42
Analiza datelor 42
Franța 45
Spania 55
Italia 60
Portugalia 63
România 70
Grecia 78
Belgia 86
Suedia 94
Austria 102
Considerații și analize privind politicile universitare de combatere a violenței sexuale 111
Nivelul de mobilizare – consens și disens 111
Nivelul de mobilizare 111
Consens sau disens în materie de politici 114
Analiza obiectivelor urmărite de toate cazurile în lupta împotriva violenței sexuale în învățământul superior 116
Bariere și rezistență la schimbare 118
Politici naționale de combatere a violenței sexuale și de gen 120
9.3.1 Austria 120
9.3.2 Belgia 121
9.3.3 Spania 123
9.3.4 Franța 124
9.3.5 Grecia 126
9.3.6 Italia 127
9.3.7 Portugalia 128
9.3.8 România 129
9.3.9 Suedia 130
Bune practici și orientări pentru acțiuni de prevenire, sprijin și reziliență 134
Tipologia bunelor practici în domeniul violenței și hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior 134
Prevenirea victimizării 134
Prevenirea comiterii actelor de violență 135
Abordarea martorului activ (bystander sau „active witness”) 135
Care sunt criteriile pentru maximizarea eficacității unei bune practici? 136
Bune practici în combaterea violenței sexuale în învățământul superior, colectate de parteneri 138
Sinteza metodelor de evaluare 141
Pârghii și obstacole în calea eficacității instrumentelor de prevenire 143

Pârghii pentru instrumente de prevenire eficiente 143
Bariere în calea eficacității instrumentelor de prevenire..... 144
Discuție și recomandări 146
Bibliografie (References) 153

Rezumat

Raportul intitulat „Cercetare privind protocoalele existente pentru prevenirea hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior și bunele practici în educația individualizată” („Research into existing protocols for the prevention of sexual harassment in higher education institutions and best practice in individualized education”) analizează prevenirea hărțuirii sexuale în universitățile europene. Documentul pune accentul pe dezvoltarea unor sisteme de prevenire a violenței sexuale, pe sprijinul eficient acordat victimelor și pe elaborarea unor materiale didactice adecvate pentru formarea studenților, a personalului de conducere și a cadrelor didactice. Scopul principal al raportului este realizarea unei analize exhaustive a literaturii europene în domeniu și identificarea bunelor practici (best practices). De asemenea, raportul urmărește dezvoltarea unui sistem eficient de sprijin pentru victimele violenței de gen din învățământul superior. Lucrarea este structurată în mai multe volume: primul se concentrează pe sinteza bunelor practici și a sistemelor de sprijin din Europa, în special din instituțiile din țările partenere.

Raportul adoptă o metodologie riguroasă, care include colectarea și analiza datelor dintr-o varietate de surse europene, precum și studii de caz și analize calitative și cantitative menite să evalueze eficacitatea practicilor existente.

Pe scurt, acest raport constituie un ghid cuprinzător și o resursă valoroasă pentru instituțiile de învățământ superior care doresc să implementeze sau să îmbunătățească protocoalele de prevenire a hărțuirii sexuale și să creeze un mediu mai sigur pentru toți membrii comunității lor academice.

Structura raportului:

Volumul 1: Acest volum oferă un inventar al bunelor practici și al sistemelor eficiente de sprijin pentru victimele violenței sau hărțuirii sexuale. De asemenea, propune o tipologie a măsurilor de prevenire existente în universitățile europene, cu un accent deosebit pe instituțiile din țările partenere.

Volumul 2: Anexe: Cercetări naționale, studii de caz și documente justificative: Acest volum reunește toate materialele de cercetare justificative, inclusiv prezentările generale pe țări, studiile de caz instituționale, analizele protocoalelor de prevenire și de raportare, precum și sursele documentare. Volumul acoperă cercetările desfășurate în țările partenere și în afara acestora, oferind dovezile care stau la baza constatărilor prezentate în Volumul 1.

Introducere

Contextul proiectului PREVHED

Proiectul PREVHED este un proiect de cooperare ERASMUS KA2 între instituții de învățământ superior. Acesta se înscrie într-un cadru european caracterizat printr-o conștientizare sporită și prin acțiuni intensificate împotriva violenței de gen și a violenței sexuale, în special în instituțiile de învățământ superior. O astfel de violență, care include hărțuirea sexuală, ritualurile de inițiere abuzive (hazing) și violul, reprezintă o problemă majoră, care afectează nu doar siguranța și bunăstarea persoanelor, ci și integritatea și excelența academică a instituțiilor.

Uniunea Europeană, prin directive precum Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și egalitatea de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă și Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, a instituit cadre juridice care impun statelor membre să acționeze împotriva acestui tip de violență. În plus, programul Erasmus+, prin care este finanțat proiectul PREVHED, sprijină în mod activ inițiativele care vizează îmbunătățirea politicilor de prevenire și de gestionare a acestei violențe în învățământul superior.

Proiectul PREVHED își propune să dezvolte abordări inovatoare și să disemineze bune practici pentru prevenirea hărțuirii și violenței sexuale în universitățile europene. Proiectul reunește șapte organizații partenere din șase țări europene: Franța, Spania, Austria, Portugalia, România și Grecia. Cercetarea comparativă examinează, de asemenea, practicile din alte țări europene. Concret, proiectul urmărește:

1. Elaborarea și diseminarea de materiale de formare pentru profesioniștii din educație.
2. Dezvoltarea și promovarea unor politici de prevenire adaptate contextelor specifice ale universităților participante.
3. Instituirea unor sisteme eficiente de sprijin și de raportare pentru victimele violenței sexuale.

Fiecare țară participă la colectarea datelor relevante și redactează în comun sinteze care răspund obiectivelor PREVHED. Aceste sinteze facilitează elaborarea unor tipologii ale sistemelor de prevenire și ale publicurilor afectate, constituind o bază pentru dezvoltarea unor strategii țintite și eficiente.

Proiectul PREVHED este un exemplu concret al modului în care cooperarea europeană și alinierea la politicile UE pot contribui la creșterea siguranței și a caracterului incluziv al mediilor educaționale. Prin consolidarea eforturilor la scară europeană și prin promovarea schimbului de bune practici, proiectul aspiră la un impact durabil asupra prevenirii violenței sexuale în învățământul superior de pe întregul continent.

Acest angajament transnațional este esențial nu numai pentru protejarea persoanelor împotriva violenței, ci și pentru promovarea unei culturi academice a respectului și egalității, aliniate la valorile fundamentale și la politicile Uniunii Europene privind drepturile omului și egalitatea de gen.

Obiectivele și domeniul de aplicare ale proiectului

Proiectul PREVHED este conceput pentru a aborda în mod proactiv prevenirea violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior din întreaga Europă. Ambiția sa este de a crea un mediu academic sigur și respectuos, care să favorizeze bunăstarea și reușita tuturor studenților și a întregului personal. Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

A) Consolidarea prevenirii violenței și hărțuirii sexuale:

1. Dezvoltarea unor strategii de prevenire eficiente, adaptate diverselor contexte universitare europene.
2. Conștientizarea comunităților universitare cu privire la importanța prevenirii violenței sexuale.

B) Promovarea bunelor practici între instituțiile de învățământ superior:

1. Facilitarea schimbului de bune practici și de strategii de succes între universitățile partenere.
2. Crearea unei rețele de colaborare între instituții, în vederea sprijinului reciproc și a învățării continue.

C) Îmbunătățirea formării profesioniștilor din educație:

1. Conceperea și implementarea unor programe de formare țintite pentru responsabilii din educație și pentru personalul administrativ, privind gestionarea și prevenirea violenței sexuale.
2. Pregătirea personalului didactic pentru a acționa eficient ca agenți de prevenire și de sprijin în cadrul instituțiilor lor.

Pentru atingerea acestor obiective, proiectul PREVHED implementează mai multe activități-cheie, repartizate în diferite pachete de lucru (WP), fiecare vizând aspecte specifice ale problematicii generale:

Cercetarea și evaluarea practicilor existente:

1. Colectarea de date privind practicile actuale de prevenire a violenței sexuale în toate țările partenere.
2. Analiză comparativă pentru identificarea punctelor forte și a punctelor slabe ale abordărilor actuale.

Elaborarea de materiale de formare și de conștientizare:

1. Crearea de module de formare pentru formatori, incluzând ghiduri, materiale video și scenarii de simulare privind prevenirea violenței sexuale.
2. Organizarea de ateliere și seminare pentru pregătirea formatorilor care vor lucra direct cu personalul și studenții universităților.

Implementarea campaniilor de conștientizare:

1. Desfășurarea de campanii de conștientizare în universitățile partenere, pentru promovarea unor comportamente respectuoase și sigure.
2. Utilizarea rețelelor sociale și a platformelor online pentru a ajunge la un public mai larg și pentru a implica comunitățile universitare în discuții și în activități de prevenire.

Implementarea mecanismelor de raportare și de sprijin:

1. Dezvoltarea chatbotului PREV-HED, care oferă informații, orientare și îndrumare către procedurile instituționale de raportare și serviciile de sprijin existente, fără a funcționa ca un canal formal de raportare.
2. Formarea consilierilor și a personalului de sprijin pentru a asista eficient victimele în procesul de recuperare și în demersurile de obținere a justiției.

Evaluare și îmbunătățire continuă:

1. Instituirea unor sisteme de evaluare pentru măsurarea eficacității acțiunilor întreprinse în cadrul proiectului.
2. Revizuirea și ajustarea strategiilor de prevenire pe baza feedbackului și a rezultatelor evaluărilor.

Prin consolidarea eforturilor de prevenire și prin adoptarea unei abordări holistice și integrate, proiectul PREVHED aspiră să transforme mediile universitare în spații mai sigure și mai primitoare pentru toți. Proiectul reprezintă o contribuție semnificativă la eforturile continue ale Europei de combatere a violenței sexuale în învățământul superior, aliniindu-și acțiunile la valorile și obiectivele pe termen lung ale Uniunii Europene privind protecția drepturilor și promovarea egalității.

Structura raportului

Raportul proiectului PREVHED este conceput pentru a oferi o analiză cuprinzătoare a inițiativelor de prevenire a violenței sexuale din instituțiile de învățământ superior din întreaga Europă. Acesta debutează cu un rezumat executiv, care oferă o prezentare concisă a principalelor aspecte și concluzii. **Introducerea** care urmează stabilește cadrul proiectului, detaliind contextul

european al combaterii violenței sexuale, scopurile și domeniul de aplicare ale proiectului PREVHED, precum și organizarea raportului însuși.

Secțiunea de **metodologie** prezintă metodele utilizate pentru colectarea și analiza datelor, descriind abordarea generală, procedurile de colectare și tehnicile de analiză. Aceasta include, de asemenea, ecuațiile de căutare și strategiile de cercetare aplicate, urmate de o discuție privind grila de colectare și de sinteză a rezultatelor, care explică modul în care datele au fost colectate și sintetizate.

Un glosar este oferit apoi pentru a clarifica termenii tehnici și specifici utilizați pe parcursul raportului. Această clarificare este esențială pentru înțelegerea cadrului legislativ și de politici al Europei privind violența de gen și violența sexuală, care este analizat în detaliu, prin examinarea politicilor, a legislației și prin comparații între cadrele legislative ale diferitelor țări europene.

Secțiunea următoare, **Studii de caz din instituțiile de învățământ superior,** aplică metodologia definită mai sus pentru a prezenta și a analiza studii de caz specifice fiecărei țări, evidențiind exemple concrete de implementare a politicilor de prevenire.

Raportul abordează apoi **considerații și analize privind politicile universitare de combatere a violenței sexuale**, analizând punctele de consens și de divergență, parteneriatele și influențele exercitate prin activități de lobby, precum și amploarea problemei la nivel național.

În secțiunea dedicată **bunelor practici și orientărilor**, raportul reunește și sintetizează bunele practici și propune un model de standardizare a acțiunilor de prevenire. De asemenea, evaluează aceste practici pentru a le aprecia eficacitatea.

Secțiunea privind **formarea și materialele didactice** detaliază curriculumurile și programele de formare adaptate diferitelor categorii de public, precum și modulele didactice elaborate.

Raportul se încheie cu o **discuție și recomandări** bazate pe analizele anterioare, urmate de o concluzie care sintetizează principalele constatări și perspective ale proiectului. Referințele bibliografice și anexele indică sursele de informare utilizate și documentele suplimentare care susțin raportul, completând acest studiu cuprinzător privind prevenirea violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior europene.

Situația violenței și hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior din Europa

Prevalența violenței sexuale în universități este semnificativă și le afectează în principal pe studente. Iată câteva statistici-cheie din teza lui Marine Picard:

Prevalența generală: Potrivit anchetei VIRAGE-2018, violența sexuală fără contact fizic, precum hărțuirea sexuală și voyeurismul, este cea mai frecventă formă de violență, după violența psihologică. Până la 16% dintre studente raportează comentarii și atitudini cu caracter sexual, față de 5% dintre studenți.

Violența sexuală cu contact fizic: Studentele au o probabilitate de două ori mai mare decât populația generală de a fi victime ale violenței sexuale cu contact fizic, fără penetrare, în mediul universitar.

Locul agresiunilor: 15% dintre agresiunile sexuale fără contact fizic au loc într-o sală de curs sau într-un amfiteatru, iar majoritatea autorilor sunt studenți.

Anchete specifice:

1. La Universitatea din Lorena (University of Lorraine), 16% dintre studenți declară că au fost victime ale hărțuirii sexuale, 88% dintre victime fiind femei. 84% dintre autorii actelor de hărțuire sexuală sunt alți studenți.
2. În Canada, o anchetă ESSIMU din 2016 arată că aproape 4 din 10 studenți s-au confruntat cu o situație de violență sexuală în mediul universitar.
3. În Statele Unite, un studiu realizat în 2019 de Association of American Universities (Asociația Universităților Americane) arată că 59,2% dintre studente declară că au trăit, de la începutul studiilor universitare, comportamente care se încadrează în categoria hărțuirii sexuale.
4. Studiile medicale: În Franța, InterSyndicale Nationale des Internes (ISNI – organizația sindicală națională a medicilor rezidenți) a estimat în 2017 prevalența violenței sexuale în rândul medicilor rezidenți la 8,6%. Violența sexuală consta în proporție de 65% în gesturi și contacte fizice nedorite și de 35% în hărțuire sexuală.

Aceste cifre, citate de Marine Picard, evidențiază o prevalență îngrijorătoare a violenței sexuale în mediile universitare și subliniază necesitatea unor măsuri de prevenire și a sprijinului pentru victime.

Violența și hărțuirea sexuală în instituțiile de învățământ superior sunt probleme majore, care afectează studenții și personalul academic din întreaga Europă. Studii recente, precum ancheta UniSAFE, indică o prevalență ridicată a acestui tip de violență și relevă provocările cu care se confruntă instituțiile în combaterea acestui flagel. Prezentarea de față sintetizează datele dispo-

nibile, formele de violență observate, consecințele acestora, motivele neraportării și inițiativele adoptate de universități pentru prevenirea și gestionarea acestor incidente.

Violența sexuală în instituțiile de învățământ superior este deosebit de îngrijorătoare din cauza prevalenței sale ridicate. Ancheta UniSAFE, desfășurată între ianuarie și mai 2022, arată că 62% dintre respondenți au declarat că au trăit cel puțin o formă de violență de gen de când au început să lucreze sau să studieze în instituția lor. Dintre acestea, violența psihologică (57%) și hărțuirea sexuală (31%) sunt cele mai frecvente. Aceste cifre arată amploarea problemei și necesitatea unor măsuri eficiente pentru combaterea ei.

Formele de violență sexuală din instituțiile de învățământ superior sunt variate. Violența psihologică, violența economică, violența online, violența fizică și violența sexuală sunt toate prezente în aceste medii. De exemplu, 31% dintre respondenții anchetei UniSAFE au raportat incidente de hărțuire sexuală, inclusiv remarci nedorite privind aspectul fizic, avansuri sexuale și gesturi nepotrivite. Aceste forme diferite de violență au efecte profunde și de durată asupra victimelor, afectându-le sănătatea mintală, bunăstarea și performanța academică sau profesională.

Consecințele violenței și hărțuirii sexuale în universități sunt grave și multiple. În cazul personalului academic, o astfel de violență poate duce la scăderea productivității, la distanțarea față de colegi, la insatisfacție profesională și la o disponibilitate crescută de a părăsi mediul academic. În cazul studenților, consecințele includ absenteismul, scăderea performanței academice, distanțarea față de colegi și nemulțumirea față de programul de studii. Aceste efecte arată că violența și hărțuirea sexuală nu sunt doar probleme individuale, ci afectează întreaga comunitate universitară și compromit misiunea educațională a instituțiilor.

În ciuda prevalenței ridicate a violenței sexuale, o proporție alarmantă a incidentelor nu este raportată. Potrivit anchetei UniSAFE, doar 13% dintre incidente sunt raportate. Motivele neraportării includ îndoiala cu privire la gravitatea comportamentului, recunoașterea tardivă a comportamentului ca fiind violent, scepticismul privind eficacitatea raportării și necunoașterea procedurilor de raportare. De exemplu, 47% dintre victime nu sunt sigure dacă respectivul comportament este suficient de grav pentru a fi raportat, iar 31% nu recunosc imediat comportamentul ca fiind violent. Aceste cifre subliniază necesitatea unei mai bune informări a studenților și a personalului cu privire la procedurile de raportare, precum și a creării unui mediu în care victimele să se simtă sprijinite și în siguranță atunci când aleg să vorbească.

Confruntate cu această situație îngrijorătoare, mai multe instituții de învățământ superior din Europa au pus în practică inițiative exemplare de combatere a violenței și hărțuirii sexuale. Inițiativa LUIS*A on Campus de la Universitatea din Graz (University of Graz), Austria, este un exemplu remarcabil. Programul include puncte de sprijin răspândite în întregul campus, care oferă victimelor sprijin și informații imediate. Această abordare sporește vizibilitatea eforturilor de prevenire și asigură victimelor un acces facil la resurse.

Programul „100% Respect” de la Universitatea din Mons (University of Mons), Belgia, este o altă inițiativă exemplară. Acesta combină campanii de comunicare și programe de formare specifice pentru conștientizarea comportamentelor inacceptabile în cadrul comunității universitare și pentru încurajarea raportării incidentelor. Această abordare cuprinzătoare implică activ studenții și personalul, consolidând o cultură a respectului și a toleranței zero față de violența sexuală.

La Sciences Po Bordeaux, în Franța, înființarea unei Cellule de Veille et d'Écoute (unitate de monitorizare și ascultare) oferă un spațiu sigur în care victimele pot raporta anonim incidentele de hărțuire sexuală și pot primi sprijin adecvat. Această inițiativă demonstrează importanța unui sprijin centralizat și a anonimatului în încurajarea victimelor să vorbească. În plus, implicarea unui grup de lucru dedicat violenței de gen și violenței sexuale promovează o abordare colaborativă și incluzivă.

Universitatea din Bologna (University of Bologna), Italia, a înființat un Serviciu universitar împotriva violenței de gen (University Service against Gender Violence), care oferă interviuri individuale, o linie telefonică de asistență și proceduri de urgență pentru protecția imediată a victimelor. Această inițiativă este un exemplu de sprijin multidimensional și de capacitate de reacție, combinând servicii psihologice, juridice și de siguranță pentru victime.

Universitatea Autonomă din Barcelona (Autonomous University of Barcelona), Spania, se remarcă prin Planul său de acțiune pentru egalitatea de gen (Gender Equality Action Plan). Gestionat de Observatorul pentru Egalitate (Observatory for Equality), acest plan include puncte de informare, campanii de conștientizare și sesiuni periodice de formare pentru personal și studenți. Această structură solidă și inițiativele continue demonstrează importanța unui angajament instituțional pe termen lung pentru crearea unui mediu universitar sigur și respectuos.

În concluzie, violența și hărțuirea sexuală în instituțiile de învățământ superior din Europa sunt probleme grave și larg răspândite. Inițiativele exemplare puse în practică de unele universități arată că este posibilă combaterea eficientă a acestei violențe prin acțiuni coordonate și susținute. Este esențial ca toate instituțiile de învățământ superior să adopte măsuri similare pentru a-și proteja studenții și personalul, pentru a crea medii de învățare sigure și respectuoase și pentru a răspunde eficient la incidentele de violență sexuală. Bunele practici identificate pot servi drept model pentru alte instituții, contribuind la reducerea prevalenței violenței sexuale în învățământul superior din Europa.

Responsabilitățile universităților din Europa

Prevenirea violenței sexuale în învățământul superior

Prevenirea violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior este o chestiune esențială. Universitățile, în calitatea lor de instituții educaționale și sociale, au datoria de a asigura un mediu sigur și incluziv pentru toți studenții. Strategiile de prevenire trebuie să fie cuprinzătoare și proactive, integrând o varietate de abordări pentru prevenirea, depistarea și tratarea violenței sexuale. În cele ce urmează este prezentată o analiză a responsabilităților universităților, a importanței prevenției primare și a recomandărilor formulate de Centrele pentru Controlul și Prevenirea Bolilor (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) pentru o prevenire eficientă.

Responsabilitatea și obligațiile universității

Universitățile au responsabilitatea juridică și morală de a-și proteja studenții împotriva violenței sexuale. În conformitate cu reglementările și legislația în vigoare, precum orientările emise de Ministerul francez al Învățământului Superior, Cercetării și Inovării (MESRI), universitățile trebuie să instituie măsuri eficiente de prevenire, de sprijin și de sancționare.

Obligațiile specifice includ:

1. **Prevenirea discriminării și a violenței**: Universitățile trebuie să conștientizeze și să educe întreaga comunitate universitară cu privire la problematica violenței sexuale, inclusiv cu privire la consecințele juridice și sociale ale comportamentelor nepotrivite.
2. **Protecția avertizorilor (whistleblower protection)**: Instituțiile trebuie să se asigure că victimele și martorii violenței sexuale sunt protejați împotriva represaliilor și beneficiază de sprijin adecvat.
3. **Procedurile disciplinare**: Universitățile trebuie să investigheze acuzațiile de violență sexuală și să ia măsuri disciplinare adecvate împotriva autorilor.
4. **Sesizarea autorităților**: Instituțiile au obligația de a sesiza autoritățile judiciare competente cu privire la infracțiunile sau contravențiile cu caracter sexual.

Opțiunea pentru prevenția primară

Prevenția primară urmărește să împiedice apariția inițială a violenței sexuale prin intervenții educaționale și asupra mediului. Spre deosebire de prevenția secundară, care se concentrează pe răspunsul la incidentele de violență sexuală după producerea acestora, prevenția primară urmărește schimbarea comportamentelor și a normelor sociale, astfel încât riscul de violență să fie redus încă de la început.

Beneficiile prevenției primare includ:

1. **Reducerea comportamentelor de risc**: Prin educarea studenților cu privire la consimțământ, relațiile bazate pe respect și consecințele violenței sexuale, universitățile pot reduce comportamentele de risc.
2. **Schimbarea normelor sociale**: Programele de prevenție primară pot contribui la schimbarea atitudinilor și convingerilor care tolerează sau minimalizează violența sexuală, creând o cultură a respectului și a siguranței.
3. **Abilitarea (empowerment) potențialelor victime**: Intervențiile pot include cursuri de autoapărare și programe de dezvoltare a competențelor, care să îi ajute pe studenți să se protejeze și să reacționeze în situații potențial periculoase.

Orientările de prevenire ale Centrelor pentru Controlul și Prevenirea Bolilor

CDC a elaborat o abordare structurată a prevenirii violenței sexuale, sintetizată prin acronimul „STOP SV". Această strategie propune mai multe direcții de intervenție, bazate pe bune practici și pe dovezile științifice disponibile.

S (Promote Social norms that protect against violence): Promovarea normelor sociale care protejează împotriva violenței. Aceasta include campanii de conștientizare și programe educaționale menite să schimbe atitudinile și comportamentele care tolerează sau minimalizează violența sexuală. Exemple: programe de conștientizare privind rolurile de gen, inițiative de implicare a bărbaților și băieților ca aliați.

T (Teach skills to prevent sexual violence): Dezvoltarea competențelor necesare pentru prevenirea violenței sexuale. Programele educaționale ar trebui să includă formare privind consimțământul, comunicarea sănătoasă în relații și gestionarea conflictelor. Exemple: cursuri de dezvoltare a competențelor socio-emoționale, programe educaționale privind relațiile sănătoase.

O (Provide Opportunities to empower and support girls and women): Oferirea de oportunități pentru abilitarea și sprijinirea fetelor și femeilor. Acestea pot include programe de mentorat, formare profesională și sprijin financiar pentru creșterea autonomiei și a rezilienței femeilor. Exemple: burse, inițiative de abilitare economică.

P (Create Protective environments): Crearea unor medii protectoare. Universitățile trebuie să se asigure că infrastructura și politicile lor contribuie la siguranța studenților. Exemple: îmbunătățirea iluminatului în campus, personal de securitate instruit, politici stricte împotriva consumului de alcool și droguri.

SV (Support Victims): Sprijinirea victimelor pentru limitarea efectelor negative. Instituțiile trebuie să ofere servicii de sprijin cuprinzătoare, inclusiv servicii medicale, psihologice și juridice. Exemple: centre de criză pentru victime, linii de asistență, servicii de consiliere și terapie.

Pe scurt, universitățile trebuie să adopte o abordare cuprinzătoare și proactivă a prevenirii violenței sexuale. Îndeplinindu-și responsabilitățile legale, investind în prevenția primară și urmând recomandările CDC, acestea pot crea un mediu educațional sigur și respectuos pentru toți studenții.

Metodologie

Abordare generală

Prezentul raport utilizează o analiză documentară comparativă pentru a examina mecanismele de prevenire, raportare și sprijin pentru victime existente în învățământul superior. Raportul se bazează pe publicații de cercetare, documente instituționale și studii de caz ale partenerilor, cu scopul de a fundamenta curriculumul PREV-HED.

Obiectivul este identificarea provocărilor recurente și a practicilor potențial transferabile, nu realizarea unui clasament reprezentativ al universităților sau a unei estimări agregate a eficacității intervențiilor.

Raportul consolidat nu include o evidență completă și reproductibilă a căutărilor în bazele de date, a selecției și a evaluării calității. Se face distincția între angajamentele instituționale, implementarea raportată și rezultatele evaluate. Simpla existență a unei politici nu demonstrează, prin ea însăși, calitatea implementării sau o reducere a violenței.

Colectarea și analiza datelor

Cercetarea a adoptat o abordare de analiză documentară comparativă, bazându-se pe publicații academice, rapoarte instituționale, politici naționale și protocoale existente de prevenire și sprijin din instituțiile de învățământ superior (IIS). Analiza s-a concentrat pe identificarea bunelor practici, a abordărilor instituționale și a recomandărilor transferabile, menite să fundamenteze dezvoltarea programului de formare PREV-HED.

Am adaptat această metodă construind un sistem de interacțiune între toate țările partenere (Franța, Austria, România, Spania, Portugalia, Grecia) și extinzându-l la Belgia, Suedia, Italia și Germania. Am examinat astfel 10 țări, ceea ce ne oferă un eșantion destul de larg.

Analiza noastră sistematică a acțiunilor de prevenire a violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior se bazează pe un protocol detaliat, care definește metodele, etapele și instrumentele abordării noastre. Scopul principal al acestei analize sistematice este evaluarea eficacității acțiunilor de prevenire a violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior. Aceasta include o trecere în revistă a literaturii științifice, o colecție de bune practici (best practices), un studiu de caz al măsurilor de prevenire puse în aplicare, o evaluare a acestor măsuri și elaborarea unei tipologii a măsurilor și a publicului vizat.

Pentru a avansa, definim criteriile de includere și de excludere:

- **Includere**: articole de cercetare publicate în limbile engleză, portugheză, italiană, spaniolă, română, greacă și franceză, rapoarte de evaluare a programelor, studii de caz privind dispozitivele implementate în instituțiile de învățământ superior.

- **Excludere**: articole care nu au trecut prin evaluare colegială (peer review), comentarii, editoriale și articole care nu privesc în mod specific acțiunile de prevenire a violenței sexuale în context universitar.

Pentru realizarea acestei activități sistematice vom utiliza surse documentare academice (Cairn, JStor, Scopus, Web of Science, ERIC, PsycINFO) și surse de literatură gri (Google Scholar, teze și disertații, rapoarte de conferință). În fine, vom utiliza metamotoare de căutare (BASE (Bielefeld Academic Search Engine), CORE, Science.gov, MetaCrawler) pentru a colecta direct date academice.

Ecuații de căutare și strategii de căutare

Pentru a desfășura o cercetare eficientă privind prevenirea violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior, elaborarea unor ecuații de căutare precise și a unor strategii adecvate este esențială. Prezentăm mai jos o propunere de construire a ecuațiilor și strategiilor de căutare care maximizează șansele de a obține informații relevante și de înaltă calitate:

Ecuații de căutare

O ecuație de căutare este o combinație de cuvinte-cheie și operatori booleeni (AND, OR, NOT), utilizată pentru filtrarea rezultatelor căutării în bazele de date și în motoarele de căutare. Iată un exemplu de ecuație pentru subiectul în discuție:

- **Cuvinte-cheie**: "sexual violence", "harassment", "prevention", "higher education", "university", "best practices", "program evaluation".
- **Operatori booleeni**:
- ("sexual violence" OR "harassment") AND ("prevention" OR "intervention") AND ("higher education" OR "university" OR "college")
- ("best practices" OR "guidelines") AND ("sexual harassment" OR "sexual assault") AND ("university" OR "college")
- ("program evaluation" OR "outcome assessment") AND ("violence prevention programs" OR "sexual violence education") AND ("higher education institutions" OR "university" OR "college")

Strategii de căutare

O strategie de căutare bună, dincolo de utilizarea unor baze de date specifice, presupune definirea unor modalități de filtrare care să permită compararea datelor. Propunem următoarele:

Data publicării: limitarea căutărilor la publicațiile apărute în ultimii 6 ani, pentru a asigura relevanța și actualitatea datelor.

Tipul documentului: filtrarea astfel încât să fie incluse doar articole din reviste cu evaluare colegială, teze și comunicate de presă ale universităților sau colegiilor.

Limba: vom accepta rezultate pentru documente în limba engleză și în toate limbile partenerilor.

Sinonime și variante terminologice: utilizăm sinonime și termeni înrudiți pentru a lărgi căutarea. De exemplu, folosim atât "college", cât și "university", sau atât "sexual harassment", cât și "sexual assault". Vom utiliza, de asemenea, trunchierea (de exemplu, "educat*" pentru "education", "educational") pentru a include diferitele forme ale unui cuvânt.

Grilă pentru colectarea și sintetizarea rezultatelor

În cadrul proiectului de prevenire a violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior, fiecare țară parteneră (Spania, Italia, Portugalia, Franța, Belgia, Suedia, Grecia, România, Germania) a avut la dispoziție trei luni pentru a colecta date și a propune sinteze care să răspundă unor întrebări predefinite. Aceste sinteze au fost apoi utilizate pentru a realiza o analiză a cazurilor și pentru a stabili o tipologie a dispozitivelor de prevenire și a publicului atins prin aceste acțiuni.

Procesul de colectare a datelor

1. **Identificarea cazurilor**: fiecare țară a selectat studii de caz din cel puțin trei orașe diferite, acoperind diverse tipuri de hărțuire și violență sexuală. Cazurile puteau include incidente care implicau consumul de droguri sau alcool, precum și discriminare sexistă sau homofobă.
2. **Colectarea datelor**: partenerii au căutat anchete, date și sondaje privind hărțuirea și violența de gen și sexuală, cu accent deosebit pe populația studențească și pe răspunsurile instituționale.
3. **Redactarea rezultatelor**: fiecare partener a completat un model prestabilit pentru fiecare studiu de caz, incluzând o descriere a acțiunilor implementate, obiectivele, evaluarea acțiunilor, părțile interesate și publicul țintă.

Activitatea de sinteză

După colectare, datele au fost consolidate într-o bază de date comună, care a permis compararea transnațională. Datele au fost analizate atât calitativ, pentru a înțelege contextul, cât și cantitativ, pentru a evalua eficacitatea diferitelor practici. În final, a fost construită o tipologie care ține seama de natura acestora (conștientizare, prevenire, primirea victimelor, gestionarea plângerilor, reziliență) și de aria lor de acoperire (locală, regională, națională). Publicul vizat de aceste dispozitive a fost analizat pentru a înțelege care sunt grupurile cele mai afectate de diferitele intervenții și cele mai receptive la acestea.

Sinteza studiilor de caz și elaborarea unei tipologii au oferit orientări clare pentru îmbunătățirea strategiilor de prevenire a violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior. Aceste eforturi de colaborare între țările participante au îmbogățit înțelegerea de ansamblu a dinamicii violenței și hărțuirii în contextul universitar, oferind perspective valoroase pentru intervenții eficiente și adaptate.

Glosar

Definirea unui glosar de termeni în domeniul prevenirii violenței de gen și a violenței sexuale în învățământul superior, așa cum s-a realizat în cadrul proiectului PREVHED, este esențială din mai multe motive. În primul rând, un glosar asigură o înțelegere uniformă a termenilor-cheie de către toți participanții la proiect și toate părțile interesate, ceea ce este indispensabil pentru o comunicare eficientă și pentru colaborarea interdisciplinară. Definițiile precise contribuie la evitarea neînțelegerilor și garantează că toate părțile interesate au o bază comună de înțelegere a conceptelor implicate. În al doilea rând, în contextul violenței și hărțuirii sexuale, termenii pot varia considerabil, de la o țară europeană la alta, în ceea ce privește sensibilitatea culturală și conotațiile juridice. Un glosar ajută la depășirea acestor diferențe și facilitează discuțiile transnaționale pe teme adesea sensibile și complexe. În al treilea rând, glosarul servește drept resursă educațională pentru cei implicați în prevenirea violenței, oferind definiții clare care pot sprijini formarea și elaborarea politicilor. Acest lucru este deosebit de util în medii precum universitățile, unde diversitatea studenților și a personalului poate genera o gamă largă de perspective și înțelegeri.

În fine, un glosar îmbogățește documentația de cercetare, oferind definiții standardizate care pot fi utilizate în rapoarte, recomandări de politici și publicații academice, contribuind astfel la rigoarea și precizia cercetării desfășurate.

Crearea unui glosar, mai ales în domenii specializate precum prevenirea violenței sexuale și de gen în învățământul superior, beneficiază în mare măsură de o abordare interactivă. Această metodă implică activ diverse părți interesate, asigurând faptul că glosarul nu este doar ușor de înțeles și aplicabil pentru un public larg, ci și precis și relevant în raport cu contextul. Pentru elaborarea glosarului nostru, am lucrat în trei etape: activiștii de cunoaștere (knowledge activists) responsabili de WP au elaborat un glosar preliminar de lucru, care cuprinde cuvintele-cheie cele mai frecvente în analizele de literatură. Pentru fiecare intrare, am definit termenii în contextul francez, apoi i-am tradus în limbile consorțiului. Fiecare țară parteneră ne-a transmis apoi modificări și propuneri de termeni, pe care le-am integrat. În final, glosarul a fost citit „în orb” de doi colegi experți.

Glosar de termeni-cheie

1. **Abuz de autoritate (Abuse of authority)**: acte sau comportamente ale unei persoane aflate într-o poziție de putere care își depășește prerogativele pentru a controla, a pedepsi în mod nedrept sau a pretinde favoruri, inclusiv favoruri sexuale, în schimbul unor privilegii sau avantaje profesionale.

2. **Abuz sexual (Sexual abuse)**: orice act sexual sau tentativă de a obține un act sexual prin violență, constrângere sau abuz asupra unei persoane care nu își dă sau nu își poate da consimțământul pentru acel act.
3. **Act sexist (Sexist act)**: orice acțiune legată de sexul unei persoane, care are ca scop sau ca efect încălcarea demnității acesteia ori crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator.
4. **Agresiune sexuală (Sexual assault)**: orice atingere sexuală comisă prin violență, constrângere, amenințare sau surprindere.
5. **Aliat LGBTQ+ (LGBTQ+ ally)**: persoană care susține și apără drepturile și incluziunea membrilor comunității LGBTQ+, folosindu-și adesea poziția privilegiată pentru a combate discriminarea și a promova egalitatea.
6. **Atingere adusă vieții private (Invasion of privacy)**: orice difuzare publică a unor fotografii sau înregistrări audiovizuale care aduc atingere vieții private a unei persoane, fără consimțământul acesteia. Apariția în aceste fotografii sau înregistrări.
7. **Bifobie (Biphobia)**: aversiune sau ostilitate specifică față de persoanele bisexuale, care pot fi stigmatizate atât în comunitățile heterosexuale, cât și în cele homosexuale.
8. **Cod de conduită (Code of conduct)**: document care stabilește standardele de comportament așteptate din partea membrilor comunității universitare, pentru a asigura un mediu respectuos și sigur pentru toți.
9. **Comportament transgresiv (Transgressive behavior)**: comportamentul transgresiv de natură sexuală desemnează acțiunile care încalcă politicile universitare stabilite privind interacțiunile sexuale adecvate între membrii comunității universitare.
10. **Consimțământ (Consent)**: acordul explicit și informat al unei persoane de a participa la o activitate sexuală. Consimțământul trebuie dat în mod liber și poate fi retras în orice moment.
11. **Consimțământ digital (Digital consent)**: acordul informat și voluntar privind crearea, distribuirea sau publicarea unui conținut digital personal sau intim. Consimțământul digital este esențial pentru protejarea vieții private și a demnității persoanelor în mediul online.
12. **Hărțuire online / urmărire cibernetică (Cyberstalking)**: formă de hărțuire care are loc în mediul digital și implică utilizarea tehnologiei informației pentru a umili, amenința, hărțui sau pune o persoană într-o situație jenantă. Aceasta poate include difuzarea neconsensuală de imagini intime, furtul de identitate și amenințările online.
13. **Discurs instigator la ură (Hate speech)**: cuvinte sau scrieri care degradează, intimidează sau incită la violență ori la ură împotriva unor persoane pe baza orientării sexuale, a identității de gen sau a sexului acestora. Un astfel de discurs poate fi răspândit pe rețelele sociale, în mass-media sau în spațiile publice.

14. **Discriminare de gen (Gender discrimination)**: tratament nedrept sau prejudiciabil bazat pe genul unei persoane, rezultat adesea din stereotipuri sau din norme de gen tradiționale. Această discriminare poate afecta accesul la resurse, oportunitățile de angajare și participarea socială.
15. **Discriminare de gen (Gender discrimination)**: tratament defavorabil sau prejudiciu suferit de o persoană din cauza genului sau a identității sale de gen, care îi poate afecta oportunitățile și modul în care este tratată în mediul universitar.
16. **Discriminare de gen (Gender discrimination)**: acțiuni care dezavantajează o persoană pe baza sexului său, afectând adesea accesul la educație, la un loc de muncă și la justiție.
17. **Dreptul de a fi uitat în mediul digital (Right to digital forgetting)**: dreptul persoanelor de a solicita ștergerea datelor sau a informațiilor lor personale din anumite servicii online, în special atunci când acestea nu mai sunt relevante sau necesare. Acest drept este deosebit de important pentru victimele urmăririi cibernetice sau ale difuzării neconsensuale de conținut intim.
18. **Împuternicirea victimelor (Victim empowerment)**: proces prin care victimele violenței sau hărțuirii sexuale sunt sprijinite și încurajate să își recâștige controlul asupra propriei vieți, adesea prin resurse educaționale, sprijin psihologic și mecanisme de împuternicire.
19. **Dominație psihologică (Psychological hold)**: situație în care o persoană exercită asupra alteia o influență coercitivă sau manipulatoare, adesea într-un context relațional, diminuând capacitatea victimei de a lua decizii libere și informate. Această dominație poate fi folosită pentru a controla acțiunile, gândurile și sentimentele victimei, facilitând adesea alte forme de abuz.
20. **Etica intervenției (Intervention ethics)**: principii care ghidează acțiunile profesioniștilor care intervin în situații de violență sau hărțuire sexuală, pentru a garanta că intervenția lor respectă drepturile și demnitatea persoanelor implicate.
21. **Exhibiționism sexual (Sexual exhibition)**: orice expunere sexuală impusă altora într-un loc accesibil privirii publicului, precum și fapta de a comite în mod explicit un act sexual, real sau simulat, într-un loc accesibil privirii publicului.
22. **Formare pentru conștientizare (Awareness training)**: programe educaționale menite să informeze studenții și personalul cu privire la problematica hărțuirii sexuale și la modalitățile de prevenire și raportare a acesteia.
23. **Hărțuire administrativă (Administrative harassment)**: formă de hărțuire în care autorul își folosește funcțiile administrative sau statutul în cadrul instituției pentru a exercita presiuni nejustificate, a crea obstacole birocratice sau a manipula procedurile în scop de hărțuire sau intimidare.

24. **Hărțuire de gen (Gender harassment)**: formă de hărțuire bazată pe genul, identitatea de gen sau expresia de gen a unei persoane. Aceasta include acțiuni, comentarii sau gesturi menite să intimideze, să denigreze sau să umilească o persoană din cauza genului său sau a neconformării sale la rolurile de gen stereotipe.
25. **Hărțuire sexuală (Sexual harassment)**: fapta de a impune unei persoane, în mod repetat, comentarii sau comportamente cu conotație sexuală sau sexistă care fie îi încalcă demnitatea prin caracterul lor degradant sau umilitor, fie creează o situație intimidantă, ostilă sau ofensatoare.
26. **Hărțuire telefonică (Telephone harassment)**: apeluri telefonice răuvoitoare sau repetate.
27. **Homofobie (Homophobia)**: aversiune sau ostilitate față de persoanele homosexuale sau percepute ca homosexuale. Homofobia poate lua forma prejudecăților, a respingerii, a hărțuirii sau a actelor de violență.
28. **Impactul psihosocial al violenței sexuale (Psychosocial impact of sexual violence)**: consecințele pe termen lung ale violenței sexuale asupra bunăstării sociale și psihologice a victimelor, inclusiv dificultăți în relațiile interpersonale, izolare socială, probleme de încredere și tulburări psihice precum anxietatea și depresia.
29. **Incluziune (Inclusion)**: strategii și practici menite să asigure că toți membrii comunității universitare, indiferent de identitatea de gen sau de orientarea sexuală, sunt respectați, apreciați și au acces egal la oportunitățile disponibile.
30. **Insulte sexuale și/sau sexiste (Sexual and/or sexist insults)**: orice insultă nepublică adusă unei persoane sau unui grup de persoane din cauza sexului sau a orientării sexuale.
31. **Intersecționalitatea discriminării (Intersectionality of discrimination)**: concept care descrie modul în care diferitele forme de discriminare (rasă, gen, clasă socială, orientare sexuală etc.) se intersectează și interacționează, generând experiențe unice și forme multiple de dezavantaj.
32. **Intimidare sexuală (Sexual intimidation)**: comportament care folosește sexul sau sexualitatea pentru a exercita presiuni asupra unei persoane, a o umili sau a o manipula, depășind cadrul juridic al hărțuirii sexuale pentru a include și alte forme de presiune psihologică sau emoțională.
33. **Justiție restaurativă (Restorative justice)**: abordare a gestionării conflictelor și infracțiunilor care urmărește repararea prejudiciului produs, adesea prin dialog între victimă și autor, pentru a favoriza vindecarea și reconcilierea.
34. **Măsuri preventive (Preventive measures)**: inițiative sau politici instituite pentru a preveni producerea violenței sau a hărțuirii sexuale, inclusiv formare, conștientizare și modificarea mediilor și culturilor instituționale.

35. **Non-binaritate (Non-binarity)**: identitate de gen care nu este nici strict masculină, nici strict feminină; aceasta există în afara dihotomiei tradiționale masculin–feminin.
36. **Ultraj sexist (Sexist outrage)**: fapta de a impune unei persoane orice comentariu sau comportament cu conotație sexuală sau sexistă care fie îi încalcă demnitatea prin caracterul său degradant sau umilitor, fie creează o situație intimidantă, ostilă sau ofensatoare.
37. **Persoană de încredere pentru sprijin (Trusted support person)**: persoană desemnată în cadrul instituției pentru a oferi sprijin și consiliere persoanelor care sunt victime sau martori ai hărțuirii.
38. **Plângere (Complaint)**: procedură formală prin care o persoană semnalează o faptă ilicită, cum ar fi hărțuirea sau abuzul, autorităților instituționale competente sau organelor de aplicare a legii, în vederea investigării și a adoptării de măsuri corective.
39. **Politica de toleranță zero (Zero-tolerance policy)**: politică adoptată de instituții care stipulează că nicio formă de hărțuire sexuală nu este tolerată și că vor fi luate măsuri disciplinare împotriva autorilor.
40. **Prevenire (Prevention)**: strategii și practici concepute pentru a reduce și a preveni producerea hărțuirii sexuale în cadrul instituției.
41. **Prevenirea violenței digitale (Prevention of digital violence)**: strategii și măsuri instituite pentru a preveni formele de violență care folosesc platformele digitale drept vector. Acestea includ educația media, conștientizarea privind siguranța online și politici consolidate de protecție a vieții private.
42. **Procedura judiciară în cazurile de violență sexuală (Legal procedure in cases of sexual violence)**: ansamblul etapelor și acțiunilor juridice întreprinse atunci când este depusă o plângere pentru violență sau hărțuire sexuală. Aceasta include depunerea plângerii, ancheta preliminară, eventualul proces și pronunțarea pedepsei, cu respectarea drepturilor tuturor părților implicate.
43. **Protecția victimelor (Victim protection)**: măsuri instituite pentru a asigura siguranța și bunăstarea victimelor hărțuirii sexuale, evitând orice formă de represalii după efectuarea unei sesizări.
44. **Protocol de urgență (Emergency protocol)**: ansamblu de proceduri prestabilite de o instituție pentru a răspunde rapid și eficient în cazul unui incident de violență sau hărțuire sexuală.
45. **Queerfobie (Queerphobia)**: termen general care descrie teama, aversiunea sau discriminarea față de persoanele ale căror identități de gen sau orientări sexuale nu corespund normelor sociale tradiționale.
46. **Relații nepotrivite (Inappropriate relationships)**: interacțiuni sexuale între persoane între care există un conflict de interese evident, cum ar fi între studenți și cadre didactice sau

între superiori și subordonații lor direcți. Chiar dacă aceste relații sunt consensuale, ele pot fi considerate transgresive din cauza dezechilibrului de putere inerent.

47. **Relații neconsensuale (Non-consensual relations)**: orice act sexual sau tentativă de act sexual fără consimțământul explicit al tuturor persoanelor implicate.
48. **Reparație (Reparation)**: procesul prin care o victimă a violenței sau hărțuirii primește despăgubiri sau recunoaștere pentru prejudiciul suferit. Reparația poate include despăgubiri financiare, scuze oficiale sau alte forme de recunoaștere a răului produs.
49. **Răspuns instituțional (Institutional response)**: ansamblul măsurilor luate de o instituție pentru a răspunde sesizărilor privind hărțuirea sexuală, inclusiv investigarea, medierea și sancțiunile.
50. **Reziliența comunității (Community resilience)**: capacitatea unei comunități universitare de a-și reveni în mod colectiv după incidente de violență sau hărțuire sexuală și de a ieși mai puternică, prin îmbunătățirea structurilor de sprijin și a politicilor de prevenire.
51. **Spații sigure și incluzive (Safe, inclusive spaces)**: punerea în aplicare a unor politici și practici menite să creeze medii sigure și primitoare pentru toți, indiferent de sex, gen sau orientare sexuală, în instituțiile de învățământ și în alte spații publice.
52. **Siguranța în campus (Campus safety)**: măsuri și politici menite să asigure un mediu sigur pentru toți membrii comunității universitare, prevenind actele de violență, hărțuirea și alte comportamente dăunătoare.
53. **Raportare / sesizare (Reporting)**: procedură prin care o persoană poate semnala un caz de hărțuire sexuală administrației instituției sau autorităților competente.
54. **Dominație / control abuziv (Empowerment)**: situații în care o persoană își folosește puterea, autoritatea sau influența pentru a controla sau exploata o altă persoană, adesea într-un context sexual, compromițând astfel autonomia și libertatea victimei.
55. **Sprijin psihologic post-traumatic (Post-traumatic psychological support)**: servicii și resurse oferite victimelor violenței sexuale pentru a le ajuta să depășească efectele psihologice ale experiențelor trăite. Acestea pot include terapie, consiliere și sprijin de grup.
56. **Transfobie (Transphobia)**: aversiune sau ostilitate față de persoanele transgender sau non-conforme din punctul de vedere al genului. Transfobia poate include negarea identității de gen a unei persoane, excluderea, discriminarea sau violența fizică.
57. **Traumă psihologică (Psychological trauma)**: reacție emoțională severă care rezultă dintr-un eveniment extrem de stresant, precum violența sau hărțuirea sexuală. Simptomele pot include anxietate, depresie, stres post-traumatic și alte tulburări emoționale și comportamentale semnificative.

58. **Viol (Rape)**: act sexual săvârșit asupra unei persoane fără consimțământul său explicit sau atunci când aceasta este incapabilă să își dea un consimțământ valabil, din cauza constrângerii fizice sau psihologice ori ca urmare a unei situații de control.
59. **Violență de gen (Gender-based violence, GBV)**: termen care cuprinde orice formă de violență îndreptată împotriva unei persoane din cauza normelor, rolurilor sau așteptărilor de gen construite social. Include violența fizică, sexuală, psihologică, economică și emoțională.
60. **Violență homofobă și transfobă (Homophobic and transphobic violence)**: acte de violență, intimidare sau discriminare împotriva unor persoane din cauza orientării sexuale sau a identității de gen reale ori percepute. Include agresiunile fizice, amenințările verbale și alte forme de abuz psihologic sau fizic.
61. **Violență de gen (Gender-based violence)**: comportamente, acte sau practici întemeiate pe convingerea că un sex este superior celuilalt, care au ca rezultat prejudicii sau inegalități față de o persoană sau un grup din cauza sexului ori a genului. Această violență poate fi fizică, sexuală, psihologică, economică sau socioculturală.

Cadrul legislativ și politic european

Politica de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale

La 8 martie 2022, Comisia Europeană a prezentat o propunere legislativă menită să consolideze răspunsul Uniunii Europene la violența împotriva femeilor și la violența domestică. Această inițiativă a condus la adoptarea, la 14 mai 2024, a Directivei (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului, care a intrat în vigoare la 13 iunie 2024.

Directiva instituie un cadru juridic european comun pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, inclusiv dispoziții privind incriminarea anumitor forme de violență, precum mutilarea genitală feminină, căsătoria forțată, urmărirea online (cyberstalking), hărțuirea online și distribuirea fără consimțământ a materialelor intime sau manipulate. De asemenea, aceasta consolidează protecția victimelor, accesul la justiție, serviciile de sprijin specializate, prevenirea și coordonarea instituțională. Statele membre vizate au obligația de a transpune directiva în legislația națională până la 14 iunie 2027.

Această evoluție legislativă este deosebit de relevantă pentru proiectul PREV-HED, întrucât subliniază importanța prevenirii, a conștientizării, a responsabilității instituționale și a accesului adecvat la procedurile de raportare și la serviciile de sprijin pentru victime în instituțiile de învățământ superior (IIS).

În același timp, Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025 reflectă angajamentul constant al UE de a pune capăt violenței împotriva femeilor și violenței domestice. Strategia subliniază importanța prevenirii violenței de gen, a sprijinirii victimelor și a tragerii la răspundere a agresorilor. Ea constituie un pilon al acțiunii europene, afirmând angajamentul Uniunii de a crea un spațiu sigur și respectuos pentru toți cetățenii săi.

UE este, de asemenea, angajată în lupta împotriva mutilării genitale feminine, acționând nu doar în Europa, ci și prin dialoguri internaționale și prin finanțarea unor proiecte care urmăresc eliminarea acestei practici. În plus, prin programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”, Uniunea finanțează proiecte de combatere a violenței de gen și sprijină cercetarea în vederea dezvoltării unor soluții comune și a schimbului de bune practici (best practices) între statele membre. Aceste inițiative reflectă hotărârea UE de a combate violența sexuală și de gen (SGBV) printr-o strategie cuprinzătoare, care include legislație, cooperare internațională, sprijin pentru victime și finanțare țintită, cu scopul de a garanta egalitatea și siguranța tuturor cetățenilor europeni.

Uniunea Europeană și Consiliul Europei au adoptat o serie de inițiative specifice pentru combaterea violenței de gen și a violenței sexuale, inclusiv a constrângerii sexuale și a violului. Aceste acțiuni se concentrează pe legislație, conștientizare, educație și sprijin pentru victime.

Consiliul Europei a instituit Convenția de la Istanbul, un instrument major în lupta împotriva violenței față de femei și a violenței domestice. Ratificată de numeroase state membre ale UE, această convenție este prima care:

1. Definește din punct de vedere juridic formele de violență împotriva femeilor, inclusiv violul și constrângerea sexuală.
2. Obligă statele membre să incrimineze astfel de comportamente.
3. Prevede punerea în aplicare a unor măsuri preventive, protecția victimelor și urmărirea penală a agresorilor.

Convenția de la Istanbul obligă țările semnatare să pună în aplicare politici eficace de prevenire a violenței, de protecție a victimelor și de urmărire penală a agresorilor. Ea acoperă domenii precum formarea personalului din cadrul organelor de aplicare a legii, accesul victimelor la justiție și colectarea de date privind violența de gen.

Uniunea Europeană a integrat prevederile Convenției de la Istanbul în politicile sale, dezvoltând totodată propriile inițiative:

Directiva privind drepturile victimelor (Directiva 2012/29/UE): stabilește standarde minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, inclusiv ale victimelor violenței sexuale și de gen.

Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025: Această strategie include măsuri de combatere a violenței de gen și de promovare a egalității de gen, subliniind importanța prevenirii și a protecției, precum și a urmăririi penale a autorilor de violență sexuală și de gen.

Directiva (UE) 2024/1385 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice: În urma propunerii legislative prezentate de Comisia Europeană la 8 martie 2022, Directiva (UE) 2024/1385 a fost adoptată la 14 mai 2024 și a intrat în vigoare la 13 iunie 2024. Aceasta stabilește standarde minime pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, inclusiv incriminarea anumitor forme de violență, precum mutilarea genitală feminină, căsătoria forțată, urmărirea online, hărțuirea online și distribuirea fără consimțământ a materialelor intime sau manipulate. Directiva consolidează, de asemenea, protecția victimelor, accesul la justiție, serviciile de sprijin specializate, prevenirea și coordonarea instituțională. Statele membre vizate au obligația de a transpune directiva în legislația națională până la 14 iunie 2027.

Uniunea Europeană și Consiliul Europei au lansat o serie de inițiative specifice care vizează educația și instituțiile de învățământ superior, în scopul prevenirii și combaterii violenței sexua-

le și de gen. Aceste inițiative urmăresc crearea unor medii educaționale sigure și incluzive, promovarea egalității de gen și prevenirea violenței. Iată câteva acțiuni-cheie în acest domeniu:

1. Programul Erasmus+ al UE finanțează proiecte menite să îmbunătățească educația și formarea în întreaga Europă. Programul sprijină, de asemenea, inițiative specifice de prevenire a violenței de gen și a hărțuirii în universități, inclusiv proiecte de parteneriat strategic care dezvoltă instrumente educaționale, programe de formare pentru personal și studenți, precum și campanii de conștientizare.
2. Promovarea egalității de gen prin educație reprezintă un obiectiv important al politicilor și strategiilor educaționale europene. Inițiativele educaționale privind egalitatea de gen urmăresc o mai bună înțelegere a problemelor legate de gen, combaterea stereotipurilor de gen, prevenirea discriminării și a violenței de gen, precum și cultivarea respectului reciproc între studenți. În învățământul superior, aceste obiective sunt deosebit de relevante pentru dezvoltarea unor programe de conștientizare și formare precum PREV-HED.
3. Uniunea Europeană și Consiliul Europei au lansat o serie de campanii de conștientizare adresate în mod specific tinerilor și instituțiilor de învățământ. Aceste campanii urmăresc să informeze studenții și personalul universitar cu privire la violența de gen și să promoveze comportamentele respectuoase. De exemplu, campania „No means no” („Nu înseamnă nu”) urmărește creșterea gradului de conștientizare cu privire la consecințele hărțuirii sexuale și promovarea consimțământului.

În sfârșit, un număr tot mai mare de inițiative ale UE și numeroase state membre au dezvoltat programe proprii destinate universităților pentru combaterea hărțuirii și a violenței sexuale. De exemplu, unele țări au introdus ghiduri și protocoale de acțiune pentru universități, care includ formarea personalului și măsuri de sprijin pentru victime. Aceste eforturi demonstrează angajamentul Europei de a folosi educația ca mijloc esențial de combatere a violenței sexuale și de gen, punând accentul pe prevenire și educație încă din primele etape ale școlarizării și până la nivelul învățământului superior.

Legislația și problematica politică privind hărțuirea sexuală

Uniunea Europeană și Consiliul Europei s-au implicat activ în problematica hărțuirii sexuale, definind-o și elaborând orientări sau construind un consens în privința termenului. Aceste eforturi se manifestă prin diverse inițiative legislative și campanii de conștientizare menite să abordeze și să reducă hărțuirea sexuală în diferite medii, inclusiv la locul de muncă, în școli și în întreprinderi. Convenția de la Istanbul, propusă de Consiliul Europei, constituie un temei juridic important, încurajând statele membre să adopte măsuri concrete de combatere a hărțuirii sexuale. Această convenție solicită incriminarea hărțuirii sexuale și adoptarea unor legislații naționale care să protejeze victimele și să sancționeze agresorii.

În plus, Uniunea Europeană a propus recent, în 2022, o directivă care urmărește stabilirea unor standarde minime de protecție împotriva violenței față de femei și a violenței domestice, inclusiv a hărțuirii sexuale. Această directivă include măsuri specifice de incriminare a unor comportamente precum violența cibernetică și distribuirea fără consimțământ a imaginilor intime, ilustrând o adaptare la provocările generate de noile tehnologii.

Unele țări europene se remarcă prin politicile lor avansate în lupta împotriva hărțuirii sexuale. De exemplu, țările nordice precum Suedia sunt adesea citate pentru abordarea lor proactivă și pentru politicile cuprinzătoare, care includ programe educaționale încă de la o vârstă fragedă și măsuri de sprijin pentru victime la locul de muncă și în instituțiile de învățământ. Suedia este frecvent menționată ca una dintre cele mai progresiste țări în lupta împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen, în special în mediile de lucru și în instituțiile de învățământ. Politicile suedeze sunt cuprinzătoare și includ prevenirea, educația și sprijinul pentru victime încă de la o vârstă fragedă.

Suedia are legi stricte împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen. Cadrul juridic suedez cuprinde dispoziții specifice care obligă angajatorii și instituțiile de învățământ să ia măsuri active pentru prevenirea hărțuirii și protecția victimelor. De exemplu, Legea suedeză privind discriminarea (Discrimination Act) impune angajatorilor să elaboreze și să pună în aplicare planuri de egalitate pentru promovarea nediscriminării și a egalității de șanse. Într-un alt registru, instituțiile de învățământ suedeze integrează în programele lor de studiu, încă de la o vârstă fragedă, programe privind egalitatea de gen și prevenirea hărțuirii. Aceste programe urmăresc să-i educe pe elevi în spiritul respectului reciproc și al recunoașterii comportamentelor nepotrivite. În sfârșit, Suedia oferă un sprijin substanțial victimelor hărțuirii și violenței sexuale, inclusiv acces la consilieri, servicii de sănătate mintală și linii de asistență. Se desfășoară periodic campanii naționale de conștientizare pentru informarea publicului și pentru a încuraja victimele să raporteze incidentele.

Compararea cadrelor legislative din țările europene

Franța și Spania au dezvoltat politici semnificative de combatere a hărțuirii sexuale și a violenței de gen, în special la locul de muncă, în școli și în universități.

Politici în Franța

Franța a luat măsuri importante pentru combaterea hărțuirii sexuale și a violenței de gen în urma mișcării #MeToo. Legislația franceză privind hărțuirea sexuală este integrată atât în Codul muncii, cât și în Codul penal, oferind un cadru juridic prin care victimele pot raporta incidentele și pot obține dreptate. De exemplu, legea consolidată în 2012 și ajustările ulterioare au clarificat definițiile și au înăsprit sancțiunile pentru hărțuirea sexuală la locul de muncă.

În școli și universități sunt în vigoare inițiative specifice, precum formarea obligatorie a personalului și a studenților cu privire la respect și consimțământ. Franța a dezvoltat, de asemenea, programe educaționale pentru a-i sensibiliza pe tineri cu privire la impactul hărțuirii sexuale și pentru a promova medii educaționale bazate pe respect.

Politici în Spania

Constituția Spaniei consacră principiile libertății, respectului și egalității între cetățeni în articolele 1.1, 9.2, 10.1, 14, 15, 18.1, 35.1 și 53.2. În plus, Legea organică 1/2004 din 28 decembrie stabilește măsuri de protecție integrală împotriva violenței de gen, în special în articolele 33-41, definind această violență drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare.

Legea organică 3/2007, promulgată la 22 martie 2007, obligă administrațiile publice să elimine obstacolele care perpetuează discriminarea, favorizând astfel egalitatea efectivă dintre femei și bărbați. Aceasta include punerea în aplicare a unor măsuri de protecție și de eliminare a violenței de gen, a violenței în familie și a tuturor formelor de hărțuire sexuală (articolele 14.5 și 51). În același spirit, Legea 15/2022 din 12 iulie 2022 promovează egalitatea de tratament și nediscriminarea, interzicând discriminarea pe criterii de sex, orientare sexuală, identitate sau expresie de gen (articolul 2), și identifică diverse forme de încălcare a dreptului la egalitate (articolul 4).

Decretul-lege regal 6/2019 din 1 martie 2019 introduce măsuri urgente pentru garantarea egalității de tratament și de șanse în domeniul ocupării forței de muncă pentru femei și bărbați. Planul pentru egalitatea dintre femei și bărbați în Administrația Generală a Statului și în organismele sale publice, aprobat la 28 ianuarie 2011, și Pactul de stat împotriva violenței de gen din 2017 consolidează și mai mult aceste angajamente.

Legea 15/2022 din 12 iulie 2022 privind egalitatea de tratament și nediscriminarea include, la articolul 6.4, definiția hărțuirii discriminatorii.

Legea organică 10/2022 din 6 septembrie obligă administrațiile publice să promoveze medii de lucru care protejează libertatea sexuală și integritatea morală, impunând proceduri specifice de prevenire și canale de sesizare pentru victimele unor astfel de abateri (articolul 13.1). De asemenea, aceasta prevede desfășurarea unor campanii instituționale și a unor măsuri preventive împotriva violenței sexuale, în special în mediul digital (articolele 9 și 10), și obligă administrațiile din domeniul educației să promoveze protocoale de prevenire, depistare și eradicare a violenței sexuale în mediile educaționale, inclusiv în universități (articolul 19).

Legea 4/2023 din 28 februarie privește egalitatea reală și efectivă a persoanelor trans și drepturile persoanelor LGTBI, obligând autoritățile publice să pună în aplicare măsuri care să garanteze egalitatea de tratament și nediscriminarea (articolul 4). De asemenea, aceasta prevede elaborarea unor protocoale de sprijin pentru studenții trans și a unor măsuri împotriva hărțuirii trans-

fobe (articolul 61), precum și protecția integrală a persoanelor expuse riscului de violență sau discriminare (articolul 62).

În sfârșit, Legea organică 2/2023 din 22 martie vizează instituirea unui sistem universitar echitabil, stabilind condiții pentru egalitatea dintre femei și bărbați, precum elaborarea de planuri de egalitate și eliminarea disparităților salariale și a hărțuirii. Ea prevede, de asemenea, că organele și comisiile universitare trebuie să asigure o reprezentare echilibrată din punctul de vedere al genului și să adopte măsuri de acțiune pozitivă (articolul 46.2.l din Legea organică a sistemului universitar), garantând totodată accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități.

Politici în Portugalia

În Portugalia, a fost introdusă Legea nr. 73/2017 pentru consolidarea măsurilor de prevenire și combatere a hărțuirii în spațiile publice și private, inclusiv la locul de muncă și în instituțiile de învățământ. Această lege prevede formarea obligatorie a tuturor angajaților și angajatorilor și pune accentul pe mecanisme mai eficace de raportare și de protecție a victimelor.

Politici în România

România, prin legislația și programele sale educaționale, a luat măsuri pentru combaterea hărțuirii sexuale la locul de muncă și în instituțiile de învățământ. Orientările naționale, integrate în legislația muncii, impun angajatorilor să elaboreze politici interne de prevenire a hărțuirii sexuale și de reacție la aceasta, asigurând astfel un mediu de lucru sigur.

Politici în Grecia

În Grecia, Legea privind egalitatea de gen (Legea 3488/2006) abordează în mod specific hărțuirea sexuală la locul de muncă și în instituțiile de învățământ, impunând sancțiuni severe agresorilor și oferind un cadru de sprijin pentru victime. Se desfășoară, de asemenea, în mod regulat campanii de conștientizare publică și programe educaționale.

Politici în Italia

Italia și-a consolidat legislația cu dispoziții specifice împotriva hărțuirii sexuale prin Decretul legislativ nr. 198/2006, care definește clar hărțuirea sexuală și stabilește obligații pentru angajatori de a preveni și de a gestiona astfel de comportamente la locul de muncă. Inițiative similare se regăsesc și în universități, prin politici și programe de formare dedicate.

Politici în Belgia

Belgia a adoptat Legea privind bunăstarea (Welfare Act) din 1996, care include dispoziții de combatere a hărțuirii sexuale la locul de muncă. Această lege obligă angajatorii să ia măsuri preventive și oferă un cadru juridic pentru victimele care doresc să depună o plângere. Univer-

sitățile și școlile respectă protocoale stricte pentru a asigura un mediu sigur pentru toți studenții și întregul personal.

Politici în Austria

În Austria, Legea privind egalitatea de tratament (Equal Treatment Act) impune angajatorilor să adopte măsuri proactive de prevenire a hărțuirii sexuale. Acestea includ instituirea unor politici interne, formarea personalului și mecanisme eficace de soluționare a plângerilor. Universitățile sunt, de asemenea, obligate să pună în aplicare politici de prevenire și de gestionare a cazurilor de hărțuire sexuală.

Aceste inițiative demonstrează abordarea serioasă și angajată a acestor țări europene în combaterea hărțuirii și a violenței sexuale la locul de muncă și în instituțiile de învățământ. Punerea în aplicare a acestor legi urmărește crearea unor medii în care respectul și egalitatea sunt promovate și menținute.

Efectele mișcării #MeToo asupra luptei împotriva hărțuirii și a violenței sexuale

Mișcarea #MeToo a avut un impact profund și transformator în Europa, catalizând schimbări semnificative în modul în care sunt percepute și gestionate hărțuirea sexuală și violența sexuală, în special în instituțiile de învățământ superior, la locul de muncă și în societate în sens larg. Mișcarea nu doar a sporit gradul de conștientizare cu privire la aceste probleme, ci a impulsionat și adoptarea unor noi legi și politici, precum și o schimbare culturală care respinge tolerarea hărțuirii și a violenței sexuale.

În învățământul superior, mișcarea #MeToo a încurajat numeroase universități să își revizuiască și să își consolideze politicile împotriva hărțuirii sexuale. De exemplu, multe instituții au introdus formări obligatorii pentru personal și studenți, axate pe educația privind consimțământul, drepturile victimelor și procedurile de raportare. Țări precum Regatul Unit au dezvoltat inițiative specifice, cum ar fi implementarea instrumentului „Report and Support” în mai multe universități, care oferă o modalitate simplă și anonimă de raportare a incidentelor de hărțuire sau agresiune.

La locul de muncă, mișcarea a avut un efect direct asupra legislației și a practicilor din mediul corporativ. De exemplu, în Franța, legea care consolidează lupta împotriva violenței sexuale și de gen la locul de muncă a fost adoptată în 2018, la scurt timp după amplificarea mișcării #MeToo. Această lege a introdus obligații mai stricte pentru angajatori în ceea ce privește prevenirea hărțuirii sexuale și a simplificat procedura de raportare pentru victime.

În Suedia, mișcarea a încurajat o abordare mai proactivă, companiile și organizațiile revizuindu-și politicile interne și intensificând activitățile de formare pentru a crea medii de lucru sigure și respectuoase.

La nivel social, mișcarea #MeToo a generat o conștientizare pe scară largă, încurajând un dialog public deschis pe teme considerate anterior tabu. Aceasta a condus la o mai bună recunoaștere a experiențelor victimelor și a impulsionat o schimbare generală de mentalitate. În Spania și Italia, de exemplu, mișcarea a revitalizat dezbaterile privind drepturile femeilor și violența de gen, ducând la marșuri și manifestații prin care se cereau schimbări legislative și un sprijin mai bun pentru victime.

În ansamblu, mișcarea #MeToo a influențat semnificativ politicile și atitudinile din Europa în ceea ce privește hărțuirea sexuală și violența sexuală. Ea a accelerat reformele legislative, a consolidat măsurile de prevenire și de sprijin și a schimbat profund cultura instituțională și socială în jurul acestor probleme. Deși mai sunt multe de făcut, mișcarea a marcat în mod clar un punct de cotitură în lupta împotriva acestor flageluri, cu un impuls către mai multă echitate și respect în toate sectoarele societății europene.

Studii de caz din instituțiile de învățământ superior

O abordare structurată a colectării și analizei datelor este esențială pentru studierea sistematică a politicilor de prevenire a violenței de gen și a hărțuirii în universități. Prezentăm mai jos metodologia detaliată pe care am utilizat-o pentru colectarea datelor de la universități, pornind de la exemplul universităților cu cea mai bună poziție în clasamentul Shanghai.

Alegerea universităților: Punctul nostru de plecare l-au constituit universitățile cu cele mai bune poziții în cea mai recentă ediție a clasamentului Shanghai. Această alegere a pornit de la premisa că aceste instituții, beneficiind de o recunoaștere largă, ar fi putut dezvolta politici avansate de prevenire a violenței și a hărțuirii.

Colectarea datelor: Am căutat pe site-ul oficial al fiecărei universități selectate informații publice privind politicile acesteia împotriva violenței de gen și a hărțuirii. Am identificat secțiunile specifice în care universitățile își declară politicile și măsurile împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen.

Analiza politicilor: Pentru fiecare universitate am verificat următoarele aspecte:

1. Am documentat modul în care fiecare universitate definește și abordează hărțuirea și violența, măsurile preventive existente și obligațiile legale îndeplinite.
2. Am identificat mecanismele specifice existente pentru ascultarea și sprijinirea victimelor, precum centrele de consiliere, liniile de asistență și serviciile online.
3. Am analizat modul în care este structurată ascultarea, confidențialitatea procedurilor și accesibilitatea resurselor pentru studenți și personal.

Analiza de ansamblu a inițiativelor universitare de prevenire și combatere

Tabelul de mai jos sintetizează universitățile analizate și măsurile pe care acestea le-au adoptat pentru a preveni violența de gen și hărțuirea sexuală:

Țara	Universitatea	Principalele măsuri de prevenire și sprijin
Franța	Universitatea Paris-Saclay (Paris-Saclay University)	Politică de toleranță zero, unitate de sprijin pentru victimele violenței sexuale și de gen, linie de asistență, campanii de formare și de conștientizare.
Suedia	Karolinska Institutet	Politică cuprinzătoare împotriva hărțuirii și a violenței, servicii de consiliere și sprijin psihologic, structură organizatorică pentru raportarea în siguranță a incidentelor.
Austria	Universitatea din Viena (University of Vienna)	Politică strictă împotriva hărțuirii și a violenței de gen, birou special de asistență (helpdesk), sesiuni de formare, campanii de conștientizare.

Țara	Universitatea	Principalele măsuri de prevenire și sprijin
Spania	Universitatea din Barcelona (University of Barcelona)	Politică de toleranță zero, sistem specific de ascultare și sprijin, structură organizatorică pentru comunicarea în siguranță, acțiuni preventive sub formă de formare și conștientizare.
Portugalia	Universitatea din Lisabona (University of Lisbon)	Politică de toleranță zero, sistem dedicat de ascultare și sprijin, organizare care facilitează raportarea în siguranță a incidentelor, ateliere și campanii de conștientizare.
Italia	Universitatea Sapienza din Roma (Sapienza University of Rome)	Politică strictă împotriva hărțuirii și a violenței de gen, sistem specific de ascultare și sprijin, structură organizatorică pentru raportare, campanii de conștientizare și formare.
Germania	Universitatea din Heidelberg (University of Heidelberg)	Politică explicită împotriva hărțuirii sexuale, centru de consiliere pentru victime, proceduri de raportare sigure, campanii de conștientizare și ateliere educaționale.
Grecia	Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena (National and Kapodistrian University of Athens)	Politică clară împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen, sistem de ascultare și sprijin, organizare care facilitează raportarea în siguranță, programe de formare și de conștientizare.
Belgia	Universitatea din Gent (Ghent University)	Politică de toleranță zero, structuri de ascultare și sprijin pentru victime, structuri specifice pentru raportarea cazurilor, campanii de conștientizare și ateliere educaționale.

Acest tabel sintetizează inițiativele și politicile adoptate de aceste universități pentru a preveni hărțuirea sexuală și violența de gen și pentru a răspunde acestora.

Prezentăm în continuare o sinteză structurată a măsurilor de prevenire și sprijin împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen în universități, pe baza tabelului de mai sus.

Politicile de prevenire și definirea politicilor

1. **Definiție și angajament**: Majoritatea universităților au adoptat politici de toleranță zero față de hărțuirea sexuală și violența de gen, afirmând clar că astfel de comportamente sunt inacceptabile și vor fi tratate cu cea mai mare severitate.
2. **Publicul țintă**: Politicile se adresează tuturor membrilor comunității universitare, inclusiv studenților, cadrelor didactice și personalului administrativ.

Sisteme specifice de ascultare și sprijin

1. **Centre de consiliere și sprijin**: Au fost create structuri specifice care oferă sprijin psihologic, juridic și administrativ. Aceste servicii includ consultații confidențiale, asistență în procedurile juridice și administrative, precum și sprijin psihologic.

2. **Organizarea ascultării**: Structurile organizatorice permit o comunicare sigură și confidențială pentru victimele care doresc să raporteze incidente. Sunt stabilite puncte de contact clare și accesibile pentru a încuraja raportarea și pentru a asigura gestionarea cazurilor.

Inițiative de prevenire și formare

1. **Formare și conștientizare**: Campaniile de conștientizare și atelierele educaționale sunt organizate în mod regulat pentru a oferi informații despre drepturile individuale, procedurile de raportare și resursele disponibile. Aceste inițiative urmăresc, de asemenea, promovarea unei culturi a respectului reciproc și a nediscriminării.
2. **Conținutul formării**: Programele educaționale acoperă teme precum consimțământul, drepturile individuale, consecințele hărțuirii și ale violenței, precum și bunele practici (best practices) pentru menținerea unui mediu respectuos.

Structuri de comunicare și raportare

1. **Facilitarea raportării**: Universitățile au instituit proceduri și puncte de contact specifice pentru a facilita raportarea sigură și confidențială a incidentelor. Aceste structuri sunt concepute pentru a garanta confidențialitatea și gestionarea eficientă a plângerilor, încurajând victimele să vorbească fără teama de repercusiuni.

Această sinteză arată că instituțiile de învățământ superior sunt ferm angajate în protejarea membrilor lor împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen. Politicile, sistemele și programele de formare implementate urmăresc crearea unui mediu sigur și respectuos, oferind totodată resursele necesare pentru sprijinirea victimelor.

Universitatea	Țara	Toleranță zero față de violență	Definiție clară a hărțuirii	Conștientizarea studenților	Conștientizarea cadrelor didactice și a personalului administrativ	Mecanisme specifice de ascultare
Universitatea Paris-Saclay	Franța	X	X	X	X	X
Karolinska Institutet	Suedia	X	X	X	X	X
Universitatea din Viena	Austria	X	X	X	X	X
Universitatea din Barcelona	Spania	X	X	X	X	X
Universitatea din Lisabona	Portugalia	X	X	X	X	X

Universitatea	Țara	Toleranță zero față de violență	Definiție clară a hărțuirii	Conștientizarea studenților	Conștientizarea cadrelor didactice și a personalului administrativ	Mecanisme specifice de ascultare
Universitatea Sapienza din Roma	Italia	X	X	X	X	X
Universitatea din Heidelberg	Germania	X	X	X	X	X
Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena	Grecia	X	X	X	X	X
Universitatea din Gent	Belgia	X	X	X	X	X

Studii de caz pe țări

Analiza studiilor de caz se bazează pe o metodologie riguroasă, menită să asigure o înțelegere aprofundată și structurată a diferitelor inițiative și practici de prevenire și combatere a hărțuirii și a violenței în instituțiile de învățământ. Această metodologie este detaliată în mai multe documente și respectă orientările proiectului Erasmus PREVHED.

Am utilizat o metodologie comună care descrie etapele și criteriile urmate în selectarea și analiza studiilor de caz pentru proiectul PREVHED. Acest proiect urmărește prevenirea violenței sexuale și a hărțuirii în instituțiile de învățământ superior din Europa.

Selecția cazurilor

Selecția studiilor de caz s-a bazat pe criterii specifice, menite să asigure o reprezentare diversă și relevantă a bunelor practici.

Criterii de selecție

1. **Numărul de cazuri:** Fiecare țară parteneră a trebuit să aleagă cel puțin trei cazuri de bună practică. Acest lucru asigură o varietate suficientă de exemple pentru o analiză comparativă eficientă.
2. **Diversitatea geografică:** Cazurile au trebuit să provină din cel puțin trei orașe diferite din fiecare țară. Acest criteriu garantează că practicile studiate nu sunt limitate la o singură regiune și ne permite să examinăm o varietate de abordări în contexte geografice diferite.
3. **Diversitatea tipurilor de violență:** Studiile de caz au trebuit să acopere mai multe tipuri de hărțuire sau violență. Acestea includ hărțuirea sexuală, violența de gen, infracțiunile ho-

mofobe, violul individual sau colectiv etc. Acest criteriu face posibilă analiza unei game largi de probleme și de răspunsuri instituționale.

4. **Cadrul temporal:** Selecția studiilor de caz s-a concentrat asupra evenimentelor, practicilor instituționale și inițiativelor de prevenire documentate începând cu 1 ianuarie 2016. Acest interval de timp a urmărit să asigure relevanța analizei comparative, acordând prioritate evoluțiilor relativ recente și practicilor potențial aplicabile instituțiilor de învățământ superior contemporane.

Colectarea datelor

Datele pentru studiile de caz au fost colectate din surse multiple, pentru a asigura o analiză completă și fiabilă. Aceste surse de date sunt:

1. **Anchete și sondaje:** Partenerii au cercetat anchetele, datele și sondajele existente privind hărțuirea și violența în rândul publicului larg și al studenților. Aceste surse furnizează informații cantitative și calitative esențiale pentru înțelegerea amplorii și a caracteristicilor problemelor studiate.
2. **Documente interne:** Partenerii au utilizat rapoarte instituționale interne, publicații, broșuri și site-urile oficiale ale programelor. Aceste documente oferă o perspectivă detaliată asupra politicilor, inițiativelor și rezultatelor acțiunilor desfășurate de instituțiile de învățământ superior.
3. **Interviuri cu experți:** Au fost realizate interviuri cu coordonatori de proiect și cu alte părți interesate cheie. Aceste interviuri ne permit să culegem perspective aprofundate și mărturii despre practicile implementate, provocările și impactul acestora.

Analiza datelor

Datele colectate au fost analizate sistematic pentru a identifica bunele practici și a înțelege eficacitatea acestora. Rezultatele fiecărui studiu de caz au fost structurate după un model standardizat, care cuprinde o introducere, o descriere a tipurilor de violență vizate, o descriere detaliată a cazului, considerații strategice, reacțiile diferiților actori și o concluzie.

Metodologia detaliată mai sus asigură o abordare riguroasă și sistematică a selecției și analizei studiilor de caz în cadrul proiectului PREVHED. Ea garantează că rezultatele obținute sunt fiabile, relevante și aplicabile în diverse contexte ale învățământului superior din Europa.

Proiectul PREVHED a colectat și analizat studii de caz privind practicile de prevenire a violenței sexuale și a hărțuirii în instituții de învățământ superior din mai multe țări europene. Prezen-

tăm mai jos o sinteză a tipurilor de practici identificate, cu indicarea țărilor de origine între paranteze, incluzând instituții din Franța, Italia, Suedia, Grecia și Spania.

1. **Conștientizare și formare**
    1. **Campanii de conștientizare:**
        1. **LUIS*A on Campus (Austria):** Inițiativă împotriva hărțuirii sexuale, cu puncte de sprijin în tot campusul Universității din Graz. Campania urmărește conștientizarea comunității universitare și oferirea de sprijin imediat victimelor.
        2. **100% Respect (Belgia):** Program al Universității din Mons pentru conștientizarea comportamentelor inacceptabile în rândul comunității universitare și încurajarea raportării incidentelor.
        3. **Université de Lyon (Franța):** Campania „Respect et Bienveillance” („Respect și bunăvoință”), menită să conștientizeze studenții și personalul cu privire la comportamentele adecvate și la procedurile de raportare în caz de hărțuire sau violență.
    2. **Formare specifică:**
        1. **Grupul de lucru pentru egalitatea de șanse (Equal Opportunities Working Party, EOWP) (Austria):** EOWP din cadrul Universității din Viena oferă periodic formare pentru personalul didactic și administrativ, în vederea prevenirii și gestionării incidentelor de hărțuire sexuală și discriminare.
        2. **Programul de formare de la Universitatea din Gent (Belgia):** Se oferă formare continuă pentru prevenirea hărțuirii și a violenței, inclusiv module privind diversitatea și perspectiva anti-prejudecăți (anti-bias).
        3. **Universitatea din Milano (Italia):** Formare privind politicile de gen și prevenirea violenței sexuale, destinată personalului și studenților.
2. **Sprijinirea victimelor**
    1. **Puncte de contact și centre de sprijin:**
        1. **LUIS*A Spots (Austria):** Puncte de contact în campus unde victimele pot primi sprijin imediat și pot fi îndrumate către servicii externe de consiliere, precum Centrul de consiliere TARA (TARA Counseling Center).
        2. **Unitatea de asistență psihologică (Belgia):** La Universitatea din Liège, victimele hărțuirii primesc sprijin psihologic imediat după raportarea incidentului.
        3. **Universitatea din Stockholm (Suedia):** Centru de sprijin pentru studenți care oferă servicii de consiliere specializată pentru victimele hărțuirii și ale violenței.

3. **Proceduri de raportare:**
    1. **Universitatea din Viena (Austria):** O procedură de raportare clară și bine definită, care permite victimelor și martorilor hărțuirii să contacteze EOWP prin telefon sau e-mail.
    2. **Uniunea Studenților din Austria (Austrian Students' Union), Universitatea din Viena (Austria):** Colectivul Frauen*Referat oferă informații despre modalitățile de reacție la violență și puncte de contact pentru consiliere confidențială în cazurile de hărțuire.
    3. **Universitatea Complutense din Madrid (Spania):** Procedură anonimă de raportare online a incidentelor de hărțuire sexuală, cu o echipă dedicată care răspunde plângerilor și oferă sprijin.

4. **Colaborare și lucru în rețea:**
    1. **Universitatea din Graz (Austria):** Colaborare între Grupul de lucru pentru egalitatea de șanse, Centrul de consiliere TARA și Coordonarea Studiilor de Gen (Coordination of Gender Studies), pentru a oferi un răspuns cuprinzător la incidentele de hărțuire.
    2. **Universitatea din Mons (Belgia):** Programul „100% Respect” presupune o colaborare strânsă între studenți, personalul administrativ și cel academic, pentru a asigura un răspuns eficient în fiecare situație.
    3. **Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena (Grecia):** Parteneriat cu organizații neguvernamentale locale (ONG-uri, NGOs) pentru a oferi ateliere de conștientizare și servicii de sprijin victimelor violenței sexuale.

5. **Evaluare și îmbunătățire continuă**
    1. **Evaluări periodice:**
        1. **LUIS*A on Campus (Austria):** Proiectul include evaluări periodice pentru identificarea oportunităților de îmbunătățire, pe baza feedbackului persoanelor care lucrează în punctele LUIS*A și a sondajelor realizate în rândul comunității universitare.
        2. **Universitatea din Barcelona (Spania):** Implementarea unui sistem de feedback continuu, cu sondaje anuale pentru evaluarea eficacității programelor de prevenire și ajustarea corespunzătoare a strategiilor.
    2. **Feedback și monitorizare:**
        1. **EOWP, Universitatea din Viena (Austria):** Feedback continuu din partea membrilor comunității universitare pentru monitorizarea eficacității măsurilor și ajustarea corespunzătoare a practicilor.

2. **Universitatea din Lund (Suedia):** Monitorizarea și adaptarea periodică a programelor de prevenire pe baza feedbackului primit de la studenți și personal.

Studiile de caz colectate în cadrul proiectului PREVHED evidențiază o varietate de practici eficace pentru prevenirea și gestionarea violenței sexuale și a hărțuirii în instituțiile de învățământ superior. Aceste practici includ campanii de conștientizare, formare specifică, proceduri clare de raportare, puncte de contact pentru sprijinirea victimelor și colaborări cu parteneri multipli. Fiecare inițiativă este adaptată contextului specific al instituției și beneficiază de feedback periodic în vederea îmbunătățirii continue. Includerea unor instituții din Franța, Italia, Suedia, Grecia și Spania sporește diversitatea și bogăția abordărilor analizate.

Franța

Proiectul PREVHED a colectat și analizat mai multe studii de caz din Franța privind prevenirea violenței sexuale și a hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior. Prezentăm mai jos o sinteză a studiilor de caz provenite de la patru instituții franceze: **Sciences Po Bordeaux, IMT Atlantique, Université de Rouen și CROUS Occitanie.**

Studiu de caz: Sciences Po Bordeaux

Descrierea studiilor de caz

1. **Crearea unei unități de monitorizare și ascultare (watch and listening unit) (2018)**: în 2018, Sciences Po Bordeaux a înființat o celulă de monitorizare și ascultare pentru a sprijini victimele hărțuirii sexuale și pentru a coordona eforturile de conștientizare și prevenire. Această celulă joacă un rol central, oferind un spațiu sigur în care victimele se pot confesa, pot primi sprijin și pot fi îndrumate către serviciile adecvate.
2. **Platformă de raportare:** pentru a facilita raportarea incidentelor de hărțuire, Sciences Po Bordeaux a dezvoltat o platformă de raportare online, care permite victimelor să semnaleze în mod anonim incidentele de hărțuire sexuală. Această inițiativă urmărește să încurajeze mai multe persoane să raporteze comportamentele inadecvate fără teama de represalii.
3. **Grupul de lucru privind violența sexistă și sexuală (SGBV):** un grup de lucru dedicat violenței sexiste și sexuale (SGBV), alcătuit din membri ai administrației și din studenți, coordonează acțiunile de prevenire și de conștientizare din cadrul instituției. Grupul lucrează la elaborarea și punerea în aplicare a unui plan de acțiune cuprinzător, menit să educe comunitatea universitară și să o sensibilizeze cu privire la problematica SGBV.
4. **Referenți pentru etică și SGBV:** în contextul modificării regulilor care guvernează viața asociativă studențească, Sciences Po Bordeaux a desemnat referenți pentru etică și SGBV. Acești referenți au responsabilitatea de a asigura respectarea principiilor de prevenire a violenței sexiste și sexuale în cadrul asociațiilor studențești, garantând astfel o vigilență continuă și proactivă în toate activitățile asociative.

Obiective

Inițiativele Sciences Po Bordeaux urmăresc **conștientizarea** comunității universitare cu privire la problematica violenței sexuale și de gen, prin campanii de comunicare, activități de formare și discuții deschise. În același timp, instituția pune în aplicare măsuri preventive pentru a **preveni violența sexuală** înainte ca aceasta să se producă, promovând comportamente respectuoase și stabilind politici clare. Un alt obiectiv esențial este **însoțirea și sprijinirea victimelor într-un** mod eficient și empatic, punându-le la dispoziție resursele de care au nevoie pentru a depăși trauma suferită. În sfârșit, Sciences Po Bordeaux se angajează să **asigure un răspuns disciplinar adecvat** pentru fiecare incident raportat, garantând că orice comportament inadecvat este tratat în mod echitabil și riguros.

Metoda de evaluare

Evaluarea eficacității acestor inițiative se bazează pe **feedbackul studenților și al personalului**. Opiniile și comentariile colectate permit măsurarea impactului inițiativelor și identificarea aspectelor care pot fi îmbunătățite. În plus, se realizează o **evaluare continuă a acțiunilor**, pentru ajustarea și rafinarea strategiilor existente, astfel încât măsurile adoptate să rămână relevante și eficiente în fața nevoilor și provocărilor aflate în schimbare. Această abordare dinamică garantează îmbunătățirea constantă a eforturilor instituției în materie de prevenire și de sprijin pentru victime.

Studiu de caz: IMT Atlantique

IMT Atlantique, una dintre cele mai importante școli de inginerie din Franța, a pus în aplicare o serie de inițiative pentru promovarea egalității de gen în învățământul superior. Printre acestea se numără desemnarea unor persoane de contact (focal points) în fiecare campus pentru misiunea privind egalitatea de gen, participarea la acțiuni de conștientizare și de prevenire a violenței sexuale și de gen, precum și încheierea de parteneriate cu alte instituții și asociații. Școala participă activ la acțiuni de comunicare în licee, pentru a promova carierele în inginerie în rândul tinerelor, și organizează proiecte de conștientizare a stereotipurilor de gen, în special prin activități ludice care încurajează fetele să se intereseze de domeniile științifice și tehnice. În plus, IMT Atlantique participă la inițiative naționale și locale de combatere a violenței sexiste și sexuale, oferind activități de formare și de conștientizare.

1. **Forme de violență vizate:**
    1. **Violența sexuală și de gen (SGBV):** include hărțuirea sexuală, agresiunea sexuală și discriminarea de gen.
    2. **Abuzul verbal și nonverbal:** remarci sexiste, glume deplasate, comentarii privind aspectul fizic și priviri insistente.

3. **Alte infracțiuni conexe:** exhibiționismul, urmărirea online (cyberstalking) și abuzul psihologic.

2. **Grupuri și asociații active:**
    1. **CPED (Conférence Permanente des Chargé.e.s de Mission Égalité et Diversité):** organizație care promovează egalitatea de șanse și diversitatea în învățământul superior.
    2. **ANEF (Association Nationale des Études Féministes):** asociație care contribuie la combaterea violenței sexiste și sexuale.

Descrierea cazului

Context și date esențiale: IMT Atlantique a introdus aceste măsuri în urma rezultatelor Barometrului 2023 privind violența sexuală și de gen în învățământul superior, care arată că aproape unul din zece studenți a fost victima unei astfel de violențe. Aceste inițiative se înscriu în prioritățile naționale de combatere a violenței sexuale și de gen stabilite de guvern și de Ministerul Învățământului Superior.

Acțiuni implementate

1. **Modul de formare online:** dezvoltat împreună cu CPED și ANEF, acest modul abordează diverse aspecte ale violenței sexuale și de gen, inclusiv consimțământul și diferitele tipuri de infracțiuni.
2. **Conștientizare prin animații și materiale video:** fiecare capitol al modulului este introdus printr-o animație care ilustrează situații frecvente din viața studențească, completată de videoclipuri de curs, chestionare (quiz-uri) și interviuri cu experți.
3. **Formare obligatorie:** acest modul este obligatoriu pentru toți studenții, în special pentru cei nou-veniți.
4. **Sesiuni complementare și activități față în față:** ateliere, teatru-forum și formare pentru liderii asociațiilor studențești.
5. **Implicarea în inițiative naționale:** participarea la Planul național de combatere a violenței sexuale și de gen (SGBV) în învățământul superior.

Obiective

IMT Atlantique a definit mai multe obiective-cheie pentru combaterea violenței sexuale și de gen în cadrul instituției. Primul obiectiv este **conștientizarea**, care urmărește informarea studenților despre violența sexuală și de gen, pentru a înțelege mai bine aceste fenomene și impactul lor. În al doilea rând, **obiectivul de prevenire constă în** educarea studenților cu privire la comportamentele adecvate și la limitele consimțământului, contribuind astfel la prevenirea unor astfel de violențe. În al treilea rând, se urmărește **schimbarea comportamentelor**, prin încurajarea reflecției asupra atitudinilor și comportamentelor și prin promovarea unor interacțiuni res-

pectuoase și egalitare. Un alt obiectiv esențial este **crearea unui mediu sigur**, care să contribuie la un mediu de învățare incluziv și securizant pentru toți membrii comunității universitare. În sfârșit, IMT Atlantique se angajează să respecte orientările naționale, aliniindu-și acțiunile la recomandările guvernamentale și naționale privind combaterea violenței sexuale și de gen.

Metode de evaluare

IMT Atlantique utilizează mai multe metode pentru a evalua eficacitatea acestor acțiuni. Cunoștințele sunt evaluate prin teste și chestionare integrate în modulul de formare, care verifică înțelegerea conceptelor legate de violența sexuală și de gen. Feedbackul participanților este colectat de la studenți cu privire la utilitatea și relevanța modulului, oferind informații valoroase pentru ajustarea și îmbunătățirea programului. Observațiile de pe teren permit urmărirea schimbărilor în comportamentul studenților după participarea la formare. În sfârșit, analiza indicatorilor de performanță, precum numărul de sesizări privind violența sexistă și sexuală, frecvența sesiunilor suplimentare organizate și rata de participare a studenților, furnizează date cantitative pentru măsurarea impactului acțiunilor implementate.

Implicarea actorilor

1. **IMT Atlantique:** conceperea, implementarea și monitorizarea modulului de formare.
2. **Asociațiile partenere (CPED și ANEF):** colaborare privind conținutul modulului și expertiză în domeniul violenței sexuale și de gen.
3. **Studenții:** principalii beneficiari ai formării și participanți activi la activitățile complementare.
4. **Cadrele didactice și personalul administrativ:** conștientizare și prevenire, sprijin pentru studenți și facilitarea discuțiilor în cadrul cursurilor.

Inițiativa IMT Atlantique de prevenire și combatere a violenței sexiste și sexuale în mediul studențesc reprezintă un răspuns proactiv și necesar la o problemă îngrijorătoare din învățământul superior. Pornind de la un modul de formare online, această acțiune urmărește conștientizarea studenților, stimularea dezbaterii și a reflecției și sprijinirea schimbării comportamentelor, pentru a promova relații sănătoase în campus. Principalele obiective ale acestei bune practici (good practice) sunt conștientizarea, prevenirea și punerea la dispoziție a unor instrumente și resurse de sprijin pentru victime. Acțiunile implementate includ dezvoltarea unui modul de formare online, sesiuni de conștientizare față în față, ateliere, formare pentru liderii asociațiilor studențești și intervenții în școli pentru conștientizarea stereotipurilor de gen în rândul tinerilor. Această inițiativă face parte dintr-o abordare globală de promovare a egalității de gen în învățământul superior, ca răspuns la directivele naționale de combatere a violenței sexuale și de gen. Evaluarea sa se bazează pe primirea pozitivă de care s-a bucurat atât în rândul studenților, cât și al in-

stituțiilor, precum și pe monitorizarea indicatorilor și pe feedbackul colectat pentru măsurarea eficacității și a impactului.

Studiu de caz: CROUS Occitanie

Descrierea cazului

1. **Context și elemente-cheie:** CROUS Occitanie a pus în aplicare o serie de acțiuni de prevenire și combatere a violenței sexuale și de gen, ca răspuns la orientările naționale și la recomandările Ministerului Învățământului Superior. Aceste inițiative sunt motivate de necesitatea de a crea un mediu sigur și respectuos pentru toți studenții și pentru întregul personal din căminele și cantinele universitare.
2. **Acțiuni implementate:**
   - **Ateliere de conștientizare și campanii de comunicare:** CROUS organizează periodic ateliere de sensibilizare a studenților cu privire la violența sexistă și sexuală. Aceste ateliere sunt completate de campanii de comunicare care difuzează, în spațiile comune, informații și mesaje despre consimțământ și respect reciproc.
   - **Formarea personalului:** întregul personal din căminele și cantinele universitare beneficiază de formare continuă privind gestionarea incidentelor de hărțuire sexuală și modul de sprijinire a victimelor.
   - **Platformă de raportare:** o platformă de raportare online permite victimelor să semnaleze în mod anonim incidentele de hărțuire sexuală, asigurând o preluare rapidă și confidențială a cazurilor.
   - **Parteneriate cu asociații locale:** CROUS colaborează cu asociații locale specializate în combaterea violenței sexuale și de gen pentru a oferi resurse suplimentare și sesiuni de informare.

Obiective

Principalele obiective ale CROUS Occitanie se concretizează în cursuri de formare pentru personal și studenți, menite să conștientizeze, să educe, să dezvolte competențe și să promoveze respectul și incluziunea. În primul rând, acestea urmăresc sensibilizarea participanților cu privire la aspectele esențiale ale hărțuirii sexuale, consimțământului, violenței și discriminării, informându-i despre comportamentele inacceptabile și despre drepturile individuale. În al doilea rând, ele îi învață pe participanți să recunoască situațiile de hărțuire sau de discriminare și să reacționeze adecvat la acestea, folosind exemple și scenarii concrete pentru o mai bună înțelegere. În plus, oferă sesiuni practice pentru consolidarea unor competențe esențiale, precum comunicarea, gestionarea conflictelor și autoapărarea, permițând participanților să se simtă mai încrezători și mai capabili să facă față situațiilor dificile. În sfârșit, punând accentul pe respectul reciproc, diversitate și incluziune, aceste cursuri de formare urmăresc crearea unui mediu în care fi-

ecare persoană se simte acceptată și respectată și în care hărțuirea și discriminarea sunt intolerabile. Împreună, aceste eforturi contribuie la dezvoltarea unei culturi instituționale care respinge hărțuirea și discriminarea și care favorizează un mediu sigur și incluziv pentru toți membrii comunității universitare.

Metode de evaluare

Evaluarea acestei acțiuni întreprinse de Crous de Montpellier - Occitanie pentru prevenirea hărțuirii sexuale și combaterea discriminării se bazează pe mai mulți indicatori și pe mai multe metode de evaluare. Iată câteva elemente care ar putea fi luate în considerare în procesul de evaluare:

- Participarea la ateliere și cursuri de formare: măsurarea participării personalului și a studenților la atelierele de educație privind consimțământul, la sesiunile introductive de autoapărare, la atelierele de teatru-forum și la formările aprofundate. Un nivel ridicat de participare ar indica interes și sprijin pentru aceste inițiative.
- Feedbackul participanților: colectarea de feedback calitativ de la participanți pentru a evalua gradul lor de satisfacție, relevanța conținutului și utilitatea percepută a formărilor și atelierelor în consolidarea prevenirii și a conștientizării.
- Analiza sesizărilor: examinarea numărului de sesizări primite de Cnaé, linia de asistență profesională, precum și a naturii situațiilor semnalate. O creștere a numărului de sesizări ar putea indica un nivel mai ridicat de conștientizare și o încredere mai mare în sistemele de sprijin.
- Eficacitatea instrumentelor de raportare: evaluarea ușurinței în utilizare și a eficacității platformei de raportare a violenței. Aceasta ar putea include analiza timpului de răspuns, a soluționării cazurilor și a monitorizării ulterioare a situației victimelor.
- Schimbări perceptibile în cultura organizațională: observarea eventualelor schimbări în cultura organizațională a Crous în ceea ce privește respectul, incluziunea și prevenirea hărțuirii. Acestea s-ar putea reflecta în feedbackul pozitiv al angajaților și al studenților cu privire la mediul lor de muncă și de studiu.
- Rata recidivei: în cazul în care au fost raportate și soluționate cazuri de hărțuire, măsurarea ratei de repetare a unor astfel de comportamente. O scădere a recidivei ar putea indica o prevenire și o gestionare eficace a incidentelor.
- Impactul asupra rezultatelor campaniilor de conștientizare: evaluarea impactului participării Crous la campania națională privind consimțământul, prin examinarea acoperirii mediatice, a gradului de difuzare a mesajelor și a nivelului general de conștientizare în cadrul comunității universitare.

- Schimbarea prenumelui: examinarea numărului de cereri de schimbare a prenumelui de uz și evaluarea gradului de accesibilitate a procedurii pentru studenți. Un număr în creștere de cereri ar putea reflecta recunoașterea nevoilor specifice ale persoanelor.
- Colaborarea cu parteneri externi: evaluarea eficacității colaborării cu parteneri externi, precum Centre Communal d'Action Sociale (centrul comunal de acțiune socială), prin măsurarea accesibilității și a calității serviciilor complementare.
- Monitorizarea indicatorilor de siguranță: examinarea indicatorilor de siguranță din căminele universitare și din campusuri pentru a evalua impactul măsurilor de prevenire asupra reducerii incidentelor de hărțuire și violență.

Evaluarea ar trebui să fie un proces continuu, care să permită ajustarea și îmbunătățirea intervențiilor în funcție de feedback și de evoluția situației.

Implicarea părților interesate

CROUS Occitanie: conceperea, implementarea și monitorizarea atelierelor de conștientizare și a campaniilor de comunicare.

Asociațiile locale: parteneriat privind conținutul atelierelor și expertiză în domeniul violenței sexiste și sexuale; asociația „En Avant Toutes”.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Personalul din căminele și cantinele universitare: conștientizare și prevenire, sprijin pentru studenți și facilitarea dialogului și a raportării.

Crous de Montpellier - Occitanie a pus în aplicare o serie de inițiative pentru prevenirea hărțuirii sexuale și combaterea discriminării. Acestea includ ateliere privind consimțământul, sesiuni introductive de autoapărare, teatru-forum, cursuri de formare aprofundată și o unitate de raportare. Crous oferă, de asemenea, o linie de asistență operată de profesioniști, o platformă de raportare online și a desemnat referenți pentru egalitate și diversitate. Totodată, pune la dispoziție o procedură de schimbare a prenumelui și o linie de asistență pentru situațiile de stare de rău, violență sau discriminare. Aceste acțiuni sunt evaluate prin intermediul unei platforme de ascultare și sprijin. Grupurile-țintă sunt personalul și studenții, iar acțiunea a fost implementată la nivel regional. Considerentele strategice includ o abordare proactivă de promovare a consimțământului și de prevenire a violenței sexuale și de gen. Metoda utilizată cuprinde ateliere, formare, o unitate de raportare și o platformă de ascultare.

Studiu de caz: Université de Rouen

Descrierea cazului

Université de Rouen a instituit un sistem de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale, ca răspuns la recomandările formulate în 2017 de Ministerul Învățământului Superior și la orientările Conferinței Președinților de Universități (Conference of University Presidents, CPU). Inițiativa pornește de la recunoașterea faptului că hărțuirea sexuală este o problemă larg răspândită, care afectează întreaga societate, inclusiv instituțiile academice. În noiembrie 2017 a fost constituit un grup de lucru multidisciplinar și intersectorial, alcătuit din membri aleși ai comitetului pentru sănătate, securitate și condiții de muncă (CHSCT), medici, asistente medicale, reprezentanți ai serviciilor de prevenire, un asistent social, responsabilul pentru calitatea vieții la locul de muncă, un consilier de prevenire, directorul afacerilor juridice și statutare, directorul de resurse umane, directorul general al serviciilor și vicepreședintele.

Acțiuni implementate

1. **Crearea unei unități de monitorizare și ascultare:** a fost înființată o structură dedicată primirii, ascultării, consilierii și îndrumării victimelor hărțuirii sexuale. Această unitate reprezintă un punct de contact centralizat pentru persoanele care se confruntă cu astfel de situații.
2. **Elaborarea unui ghid specific:** a fost elaborat un ghid intitulat „Combattre le harcèlement sexuel à l'Université de Rouen Normandie” (Combaterea hărțuirii sexuale la Université de Rouen Normandie), care oferă informații despre hărțuirea sexuală, despre procedurile de urmat și despre resursele disponibile.
3. **Formare obligatorie:** formarea obligatorie pentru personalul administrativ, cadrele didactice și noii angajați urmărește conștientizarea și dobândirea competențelor necesare pentru recunoașterea și gestionarea situațiilor de hărțuire.
4. **Conștientizare și formare:** sunt organizate sesiuni de conștientizare pentru studenți și personal, care oferă informații privind recunoașterea hărțuirii sexuale și măsurile care trebuie luate.
5. **Procedura de soluționare a plângerilor:** un proces structurat de primire și examinare a plângerilor, care implică o comisie specializată ce poate sesiza secția disciplinară competentă sau poate informa procurorul.

Obiective

Obiectivele bunei practici a Université de Rouen Normandie împotriva hărțuirii sexuale sunt diverse și urmăresc crearea unui mediu universitar sigur și respectuos pentru toți membrii comunității. Printre aceste obiective se numără informarea și conștientizarea studenților și a personalului administrativ, didactic și tehnic cu privire la natura și consecințele hărțuirii sexuale, pre-

cum și prevenirea unor astfel de comportamente prin formarea obligatorie a persoanelor cu funcții de conducere și a noilor angajați. Universitatea se angajează, de asemenea, să sprijine victimele și martorii prin înființarea unei unități de monitorizare și ascultare și să pună capăt imediat comportamentelor interzise prin adoptarea măsurilor adecvate. În plus, universitatea se asigură că autorii hărțuirii sexuale sunt sancționați, fie pe cale disciplinară internă, fie prin urmărire penală. Eforturile de conștientizare se extind la toate nivelurile, inclusiv la doctoranzi, conducătorii de doctorat și directorii de laboratoare, iar dimensiunea „hărțuire sexuală" este inclusă în cursurile de formare privind sănătatea și securitatea. În sfârșit, o cartă de etică împotriva hărțuirii sexuale este difuzată pe scară largă pentru a consolida angajamentul universității de a combate acest comportament inacceptabil.

Metode de evaluare

Université de Rouen Normandie monitorizează riguros plângerile și cazurile de hărțuire sexuală, pentru a măsura amploarea problemei și a evalua eficacitatea procedurilor sale de soluționare a plângerilor. Universitatea analizează, de asemenea, termenele de soluționare, pentru a se asigura că situațiile sunt tratate în timp util și în mod eficient. Feedbackul studenților, al personalului administrativ și al cadrelor didactice este colectat periodic prin chestionare de satisfacție, pentru a evalua calitatea serviciilor oferite de unitatea de monitorizare și ascultare, precum și utilitatea ghidului privind hărțuirea sexuală. Impactul formării obligatorii și al inițiativelor de conștientizare este evaluat prin sondaje de satisfacție și prin evaluări post-formare. În plus, universitatea analizează statistici privind persoanele și resursele mobilizate pentru soluționarea plângerilor și își compară practicile cu standardele legale și cu bunele practici (best practices) recomandate de organismele naționale și internaționale.

Implicarea actorilor

Iată grupurile și asociațiile active în combaterea hărțuirii sexuale în acest campus:

CLASCHES (Collectif de Lutte Anti-Sexiste Contre le Harcèlement Sexuel dans l'Enseignement Supérieur): acest colectiv este activ în combaterea hărțuirii sexuale la URN.

Unitatea de monitorizare împotriva hărțuirii sexuale: URN a înființat o unitate de monitorizare împotriva hărțuirii sexuale. Această unitate joacă un rol esențial în primirea, ascultarea, consilierea și îndrumarea studenților și a membrilor personalului confruntați cu situații de hărțuire sexuală.

Serviciile de medicină preventivă și de sănătate mintală: serviciile de medicină preventivă pentru studenți și pentru personal sunt, de asemenea, implicate în sprijinirea victimelor hărțuirii sexuale, oferind resurse și sprijin psihologic.

CHSCT (Comité Hygiène Sécurité et Conditions de Travail): deși preocupat în principal de aspectele legate de sănătatea și securitatea la locul de muncă, CHSCT poate fi implicat și în prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale în cadrul universității.

Université de Rouen: conceperea, implementarea și monitorizarea inițiativelor de formare și de conștientizare.

Commission de lutte contre le harcèlement sexuel (Comisia pentru combaterea hărțuirii sexuale): responsabilă de examinarea plângerilor și de trimiterea cazurilor către procedurile disciplinare corespunzătoare.

Cellule de veille et d'écoute (unitate de monitorizare și ascultare): alcătuită din profesioniști din domeniile sănătății, resurselor umane și prevenirii discriminării, această unitate joacă un rol-cheie în primirea și sprijinirea victimelor.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupuri și asociații locale: parteneri care oferă expertiză și sprijin suplimentar în combaterea hărțuirii sexuale.

Université de Rouen Normandie a pus în aplicare o serie de acțiuni și măsuri de combatere a hărțuirii sexuale în cadrul instituției. Aceste inițiative includ crearea unei unități de monitorizare și ascultare, elaborarea unui ghid de combatere a hărțuirii sexuale, activități de conștientizare și formare pentru diverse categorii de public, precum și instituirea unor proceduri de primire, sprijinire și soluționare a cazurilor de hărțuire. Această abordare se înscrie într-un angajament mai amplu în favoarea egalității, diversității și incluziunii în cadrul universității.

Acțiunile noastre urmăresc informarea, conștientizarea, prevenirea, sprijinirea victimelor și gestionarea situațiilor de hărțuire sexuală într-un mod eficient și etic. Cursurile de formare destinate cadrelor de conducere administrative, cadrelor didactice și noilor angajați sunt concepute pentru a consolida competențele și cunoștințele necesare pentru identificarea și prevenirea hărțuirii sexuale și pentru intervenția în astfel de situații. Aceste eforturi sunt susținute de o structură instituțională solidă și de mobilizarea diverșilor actori din cadrul universității.

În concluzie, Université de Rouen Normandie este ferm angajată în combaterea hărțuirii sexuale, demonstrându-și dorința de a promova un mediu respectuos, sigur și incluziv pentru toți membrii comunității sale academice.

Spania

Studiu de caz: Universitatea Autonomă din Barcelona (Autonomous University of Barcelona, UAB)

Descrierea cazului

Universitatea Autonomă din Barcelona (UAB) ocupă locul 11 în lume în ceea ce privește promovarea egalității dintre femei și bărbați. Din 2013, aceasta combate activ violența de gen. Cel de-al IV-lea Plan de acțiune pentru egalitatea de gen (2019-2023) se aplică studenților, personalului universitar și angajaților companiilor externe care prestează servicii pentru universitate. Observatorul pentru Egalitate (Observatory for Equality) gestionează protocolul de primire, însoțire și sprijin al victimelor, garantând confidențialitatea și protecția împotriva represaliilor.

Acțiuni implementate

1. **Punctele de informare Lila (Lila Information Points):** instalate în 2018, aceste puncte oferă informații despre protocolul privind hărțuirea sexuală și despre serviciile de sprijin disponibile. Ele sunt amplasate în diferite spații fizice ale universității, pentru a fi accesibile tuturor membrilor comunității universitare.
2. **Campanii de conștientizare și formare:** sunt derulate periodic campanii de conștientizare pentru a informa comunitatea universitară despre hărțuirea sexuală, implicațiile acesteia și modalitățile de prevenire. De asemenea, sunt organizate cursuri de formare pentru personal și studenți, inclusiv module privind drepturile victimelor, procedurile de raportare și sprijinul disponibil.

Obiective

În fiecare an universitar, Punctul Lila oferă 25 de ore de formare susținute de instructori specializați, cu recunoaștere de credite academice, pentru pregătirea noilor brigăzi ale Punctului Lila pentru anul următor. Această inițiativă are obiective multiple. Ea urmărește formarea studenților cu privire la aspecte esențiale, precum violența de gen în viața de noapte, prin cursuri susținute de Observatoire des Noctámbul@s. Studenții învață, de asemenea, să utilizeze instrumente pentru abordarea situațiilor de violență de gen în mediile nocturne și virtuale, sub îndrumarea psihologului Punctului Lila și a unui tehnician din cadrul Observatorului pentru Egalitate. Totodată, ei participă la pregătirea activităților de conștientizare, precum „La Comunitaria”, o sesiune autogestionată susținută de Observatorul pentru Egalitate. Participanții sunt evaluați în funcție de prezență, de participarea la activitățile conexe și pe baza unui chestionar de evaluare, ceea ce asigură o formare cuprinzătoare și riguroasă pentru combaterea eficientă a violenței de gen.

Metode de evaluare

Această activitate este evaluată în colaborare cu Grupul de Dinamizare Comunitară (Community Energization Group) al UAB, echipa responsabilă de organizarea evenimentului. La final, se

colectează statistici privind materialele distribuite, informațiile oferite și contactele realizate de la Punct și de la Punctul Lila itinerant. Toate aceste informații sunt incluse în raportul final de justificare a grantului care finanțează această activitate.

O altă formă de evaluare are loc după cursurile de formare oferite brigăzilor, ai căror membri completează un chestionar final de satisfacție.

Implicarea actorilor

Universitatea Autonomă din Barcelona: conceperea, implementarea și monitorizarea punctelor de informare, a cursurilor de formare și a campaniilor de conștientizare.

Observatorul pentru Egalitate: gestionarea protocolului privind hărțuirea sexuală, primirea și sprijinirea victimelor, coordonarea punctelor de informare Lila. Există un delegat pentru egalitate.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupuri și asociații locale: colaborare pentru oferirea de resurse suplimentare și de sesiuni de informare. În cadrul universității există asociații feministe, care sunt incluse într-un registru disponibil pe site-ul universității.

Punctul Lila a fost creat pentru a reuni protocolul UAB împotriva hărțuirii și a violenței, precum și instrumentele de raportare și de protecție aflate la dispoziția comunității universitare. El implică activ studenții prin brigăzile constituite în fiecare an și reunește, de două ori pe an, chiar în spațiile universității, resursele de consiliere, conștientizare și raportare pe care UAB le pune la dispoziție prin Observatorul său pentru Egalitate. Observatorul oferă pe tot parcursul anului asistență psihologică, juridică și socială victimelor hărțuirii și violenței din cadrul UAB și este responsabil de formarea noilor membri ai brigăzilor. Astfel, se asigură că informațiile oferite prin intermediul standului și al grupului itinerant la evenimentele de seară sunt conforme cu protocolul și că membrii brigăzilor pot desfășura o activitate eficientă de conștientizare și de raportare.

Studiu de caz: Universitatea din La Laguna (University of La Laguna, ULL)

Descrierea cazului

Universitatea din La Laguna (ULL) a aprobat înființarea Unității sale pentru Egalitate (UIG) în 2010, urmată de primul său Plan pentru egalitate în 2013. Cel de-al II-lea Plan pentru egalitate (2022-2026) include axe de prevenire și intervenție împotriva hărțuirii sexuale și de gen. Protocolul se aplică tuturor membrilor comunității universitare și acordă prioritate confidențialității și participării active.

Acțiuni implementate

1. **Campanii de informare privind hărțuirea sexuală:** anual sunt organizate afișe, cursuri de formare, conferințe și sesiuni de conștientizare pentru a informa angajații cu privire la protocol și pentru a-i încuraja să raporteze cazurile.
2. **Colaborarea cu organizația psihologilor din Insulele Canare:** asigură sprijin profesional extern pentru cazurile raportate.

Obiective

Scopurile acestei bune practici sunt clarificarea a ceea ce se înțelege prin hărțuire sexuală (precum și prin hărțuire pe criterii de gen), furnizarea de informații privind implicațiile juridice și etice (egalitate, libertate, justiție) ale acestor fapte, precum și privind angajamentul universității de a le trata ca intolerabile (toleranță zero). Este esențial să se pună capăt tăcerii în jurul acestor subiecte. De asemenea, este necesară informarea studenților și a personalului cu privire la resursele universității pentru prevenirea diferitelor situații și pentru intervenția în acestea, precum și încurajarea lor de a raporta orice caz și de a contacta Biroul pentru sprijin, consiliere și soluții.

Metode de evaluare

Evaluarea va avea loc la sfârșitul perioadei de aplicare a celui de-al II-lea Plan pentru egalitate (2026), în cadrul acțiunilor implementate pe axa privind prevenirea hărțuirii sexuale și de gen și a violenței de gen.

În plus, Unitatea pentru Egalitate și OPRAS își evaluează în fiecare an acțiunile, campaniile etc.

Implicarea actorilor

Universitatea din La Laguna: conceperea, implementarea și monitorizarea inițiativelor de conștientizare și prevenire.

Unitatea pentru Egalitate (UIG) și OPRAS: gestionarea protocoalelor, primirea și sprijinirea victimelor, coordonarea inițiativelor.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupuri și asociații locale: colaborare pentru oferirea de resurse suplimentare și de sesiuni de informare.

Inițiativa Universității din La Laguna de prevenire și combatere a violenței sexuale și de gen în cadrul instituției reprezintă un răspuns proactiv și necesar la o problemă îngrijorătoare din învățământul superior. Pornind de la campanii de informare, formare continuă pentru personal și studenți și colaborarea cu profesioniști externi, această acțiune urmărește conștientizarea, promovarea comportamentelor respectuoase și oferirea unui sprijin eficient victimelor. Principalele obiective ale acestei bune practici sunt conștientizarea, prevenirea și punerea la dispoziție a

unor instrumente și resurse de sprijin pentru victime. Acțiunile implementate includ campanii anuale de informare și colaborarea cu Organizația Psihologilor din Insulele Canare. Această inițiativă face parte dintr-o abordare globală de promovare a egalității de gen în învățământul superior, ca răspuns la directivele naționale de combatere a violenței sexuale și de gen. Evaluarea sa se bazează pe primirea pozitivă din partea studenților și a personalului, precum și pe monitorizarea indicatorilor și pe feedbackul colectat pentru măsurarea eficacității și a impactului.

Studiu de caz: Universitatea Rey Juan Carlos (Rey Juan Carlos University, URJC)

Descrierea cazului

Universitatea Rey Juan Carlos (URJC) și-a înființat Unitatea pentru Egalitate în noiembrie 2010, pentru a promova integrarea egalității de gen în politicile sale academice și în inițiativele din învățământul superior. Protocolul împotriva hărțuirii, în concordanță cu codul său de etică, apără dreptul tuturor la un mediu de muncă și de studiu lipsit de hărțuire și discriminare. URJC se angajează să aloce resursele umane și materiale necesare pentru prevenirea unor astfel de comportamente și pentru gestionarea consecințelor acestora.

Acțiuni implementate

1. **Program de master în prevenirea și conștientizarea violenței sexuale și de gen:** un program conceput pentru a acoperi lacunele de formare în prevenirea și gestionarea violenței sexuale și de gen. Acest program de master abordează toate formele de violență, inclusiv formele mai puțin vizibile, precum violența simbolică și cea economică.
2. **Conferințe și ateliere de conștientizare:** evenimente organizate cu ocazia Zilei internaționale pentru eliminarea violenței împotriva femeilor și a altor date importante, cu sesiuni de informare privind drogurile utilizate pentru supunerea chimică, violența de gen în timpul sarcinii etc.
3. **Plan anual de comunicare:** se desfășoară campanii de comunicare continue pentru conștientizarea problematicii hărțuirii sexuale și a resurselor disponibile pentru comunitatea universitară.

Obiective

Principalul obiectiv al Universității Rey Juan Carlos (URJC) este promovarea educației pentru egalitate și eradicarea hărțuirii. Ca universitate publică, URJC se angajează să promoveze educația pentru egalitate în conformitate cu valorile societăților democratice actuale. Unitatea pentru Egalitate a URJC contribuie la prevenirea violenței și a hărțuirii prin sprijinirea conferințelor științifice, a seminariilor și a activităților academice care promovează cercetarea și diseminarea rezultatelor. Aceste activități implică întreaga comunitate educațională. Scopul acestor cercetări este de a aprofunda cunoașterea științifică privind violența de gen, explicând cauzele sale profunde, atât structurale, cât și simbolice, care perpetuează inegalitatea dintre femei și bărbați,

precum și consecințele acesteia. Diseminarea acestor cercetări în rândul comunității academice și al publicului larg este esențială pentru conștientizare și pentru crearea unui mediu de toleranță zero față de hărțuire, violență și sexism. Studierea acestor aspecte dintr-o perspectivă de gen este crucială pentru elaborarea unor strategii de prevenire adecvate, deoarece violența și hărțuirea sunt manifestări ale inegalității de gen.

Metode de evaluare

Activitățile sunt evaluate individual de către participanți. Întrucât aceste activități sunt deschise comunității educaționale, dar și profesioniștilor și publicului larg, ele beneficiază de o gamă largă de evaluatori.

Participanții completează un chestionar anonim prin care oferă feedback cu privire la experiența lor în cadrul activităților.

Implicarea actorilor

Universitatea Rey Juan Carlos: conceperea, implementarea și monitorizarea campaniilor de conștientizare și prevenire.

Unitatea pentru Egalitate: gestionarea protocoalelor, primirea și sprijinirea victimelor, coordonarea inițiativelor.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupuri și asociații locale: colaborare pentru oferirea de resurse suplimentare și de sesiuni de informare.

În concluzie, Universitatea Rey Juan Carlos (URJC) este angajată activ în promovarea egalității și eradicarea hărțuirii prin aplicarea bunelor practici. Protocolul URJC împotriva hărțuirii, în concordanță cu Codul său de etică, garantează un mediu de muncă și de studiu respectuos și sigur, în care orice formă de hărțuire și discriminare este intolerabilă. Unitatea pentru Egalitate a universității joacă un rol central în sprijinirea cercetării și a diseminării cunoștințelor privind violența de gen, organizând congrese științifice, seminarii și activități academice care implică întreaga comunitate educațională. Conștientizarea și educația în aceste domenii contribuie nu doar la înțelegerea cauzelor profunde și a consecințelor hărțuirii, ci și la elaborarea unor strategii eficiente de prevenire. Prin diverse inițiative, precum conferințe, cursuri de formare și zile de conștientizare, URJC se străduiește să creeze un climat de toleranță zero față de violență și hărțuire, integrând totodată perspectiva de gen în toate acțiunile sale, pentru a asigura o egalitate reală între femei și bărbați.

Italia

Studiu de caz: Universitatea din Bologna

Descrierea cazului:

Universitatea din Bologna (University of Bologna) a înființat un serviciu dedicat violenței de gen ca răspuns la incidente grave, precum femicidul tinerei studente Emma Pezemo. Serviciul a fost creat pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la violența de gen și violența sexuală în cadrul comunității universitare și pentru a oferi un spațiu sigur de sprijin pentru victime. Serviciul funcționează în colaborare cu organizații locale precum Centrul pentru Femei al Municipalității Forlì (Women's Centre of the Municipality of Forlì) și Casa delle donne per non subire violenza (Casa femeilor pentru a nu suferi violență) din Bologna.

Acțiuni implementate:

1. **Serviciul universitar împotriva violenței de gen:** oferă interviuri individuale gestionate de experți în violența de gen, o linie de asistență telefonică (hotline) și proceduri de urgență pentru protecția imediată a victimelor.
2. **Conștientizare și informare:** campanii de comunicare pentru informarea publicului cu privire la violența de gen și la serviciile disponibile, prin afișe, broșuri și ateliere.
3. **Îndrumare și sprijin juridic:** furnizează informații de bază privind aspectele juridice și modul de contactare a autorităților competente.

Obiective:

Obiectivele practicii Universității din Bologna sunt multiple și urmăresc crearea unui mediu universitar sigur și respectuos. În primul rând, recunoașterea și prevenirea comportamentelor inacceptabile, precum discriminarea, hărțuirea sexuală și violența de gen, în cadrul comunității universitare. În al doilea rând, practica urmărește conștientizarea violenței de gen în rândul tuturor studenților, al personalului tehnic și administrativ, al cadrelor didactice și al cercetătorilor, precum și încurajarea acestora să raporteze astfel de comportamente. În plus, victimelor li se oferă sprijin concret prin interviuri individuale, consultații telefonice și, în situații de urgență, proceduri de protecție imediată. În sfârșit, practica include formare și informare privind aspectele juridice și modul de contactare a autorităților competente, precum și integrarea cu serviciile locale specializate pentru o asistență multidisciplinară. Această abordare cuprinzătoare urmărește promovarea unui climat de toleranță zero față de violență și sprijinirea eficientă a victimelor, cu respectarea anonimatului acestora.

Metode de evaluare:

La Universitatea din Bologna sunt utilizate diverse metode de evaluare pentru a măsura eficacitatea inițiativelor împotriva violenței de gen. Aceste metode includ chestionare anonime distri-

buite participanților la servicii și la activitățile de conștientizare, pentru a colecta feedback privind experiența și gradul lor de satisfacție. De asemenea, se realizează o monitorizare sistematică a cazurilor, prin înregistrarea plângerilor și evaluarea rezultatelor acțiunilor întreprinse. Evaluările ulterioare formării măsoară cunoștințele dobândite de participanți, iar feedbackul din partea practicienilor oferă informații despre proceduri și despre dificultățile întâmpinate. Statisticile și rapoartele anuale centralizează date privind plângerile și tipurile de violență raportate, permițând identificarea tendințelor și evaluarea impactului global al inițiativelor. În plus, în rândul utilizatorilor serviciilor se desfășoară periodic sondaje de satisfacție, iar sesiunile de feedback cu comunitatea universitară permit colectarea de sugestii de îmbunătățire. Aceste metode asigură faptul că inițiativele Universității din Bologna răspund eficient nevoilor comunității și contribuie la crearea unui mediu sigur și respectuos.

Implicarea actorilor:

Implicarea părților interesate în inițiativele Universității din Bologna împotriva violenței de gen este esențială pentru a le asigura succesul și eficacitatea. Principalii actori implicați includ diverse departamente ale universității, asociații locale și comunitatea universitară în ansamblul său.

În primul rând, Universitatea din Bologna își mobilizează propriile resurse pentru a implementa servicii și activități de conștientizare. Acestea includ personal specializat în gestionarea cazurilor de violență de gen, care oferă sprijin și însoțire victimelor prin interviuri individuale și monitorizare personalizată. Personalul administrativ și didactic este, de asemenea, implicat în diseminarea informațiilor și în conștientizare în cadrul departamentelor respective.

În al doilea rând, asociații locale precum Centrul pentru Femei al Municipalității Forlì și Casa delle donne per non subire violenza di Bologna colaborează cu universitatea pentru a oferi victimelor o rețea extinsă de sprijin. Aceste parteneriate contribuie la lărgirea accesului la serviciile sociale, medicale și juridice necesare pentru sprijinirea persoanelor afectate de violența de gen.

Comunitatea universitară în ansamblul său este, de asemenea, un actor-cheie. Studenții, personalul administrativ și cel didactic participă activ la campaniile de conștientizare și la activitățile organizate de universitate, precum zilele de formare și conferințele. Angajamentul lor de a preveni și de a raporta comportamentele abuzive contribuie la crearea unui mediu universitar mai sigur și mai respectuos pentru toți.

În sfârșit, inițiativele Universității din Bologna împotriva violenței de gen beneficiază de sprijinul și participarea autorităților locale și regionale, precum și a organelor de aplicare a legii. Această colaborare sporește eficacitatea protocoalelor de securitate și de intervenție rapidă instituite pentru a proteja victimele și a preveni noi incidente.

Pe scurt, implicarea activă și coordonată a acestor actori diferiți este crucială pentru succesul eforturilor Universității din Bologna de combatere a violenței de gen, prin crearea unui mediu în care prevenirea, sprijinirea victimelor și conștientizarea se află în centrul priorităților instituționale și comunitare.

Acțiunea Universității din Bologna împotriva violenței de gen urmărește conștientizarea, prevenirea violenței și sprijinirea victimelor în cadrul comunității sale universitare. Universitatea a înființat un birou dedicat violenței de gen, care oferă servicii gratuite, inclusiv interviuri individuale, o linie telefonică de urgență și proceduri de urgență pentru protecția imediată a victimelor. Campaniile de conștientizare se desfășoară în întreaga universitate și implică distribuirea de materiale educaționale în biblioteci, birouri administrative și cămine studențești. De asemenea, universitatea colaborează cu asociații locale și cu servicii publice pentru a oferi victimelor sprijin multidisciplinar. Prin implicarea activă a comunității universitare și consolidarea protocoalelor de siguranță, Universitatea din Bologna urmărește să creeze un mediu universitar sigur și respectuos pentru toți membrii săi.

Studiu de caz: Universitatea La Sapienza din Roma

Descrierea cazului:

Universitatea din Roma „La Sapienza” (University of Rome „La Sapienza”) a înființat un serviciu cuprinzător de combatere a hărțuirii sexuale și a violenței de gen. Serviciul funcționează de mai mulți ani și include conștientizare, prevenire și sprijin pentru victime. Serviciul este aliniat la politicile naționale și europene de promovare a egalității de gen și de combatere a violenței sexiste și sexuale. Universitatea a adoptat o cartă rectorală (cod de conduită pentru combaterea hărțuirii sexuale) și a numit un consilier de încredere (trusted advisor) care să monitorizeze cazurile de hărțuire.

Acțiuni implementate:

1. **Formare și conștientizare:** formare obligatorie pentru personal și studenți privind hărțuirea sexuală și violența de gen, cu module specifice dedicate recunoașterii acestor situații și reacției adecvate la ele.
2. **Servicii de sprijin:** consultații individuale, consiliere și sprijin juridic pentru victimele hărțuirii sexuale și ale violenței de gen.
3. **Campanii de comunicare:** organizarea de campanii de conștientizare la nivelul întregii universități, pentru a oferi informații privind drepturile victimelor și procedurile de raportare disponibile.

Obiective:

Universitatea din Roma „La Sapienza” a înființat un departament dedicat combaterii hărțuirii sexuale și a violenței de gen, cu mai multe obiective principale. Scopul este de a informa și de a

educa membrii universității cu privire la problematica violenței de gen și a hărțuirii sexuale. Se desfășoară periodic campanii de conștientizare pentru a sensibiliza studenții, personalul academic și cel administrativ cu privire la comportamentele inacceptabile și la consecințele unei astfel de violențe. La Sapienza pune în aplicare măsuri preventive pentru a evita producerea unor astfel de acte în cadrul universității. Acestea includ implementarea unor politici și proceduri clare, precum și formare obligatorie pentru conștientizare și educare privind respectarea drepturilor și prevenirea unei astfel de violențe. Universitatea oferă sprijin cuprinzător victimelor violenței de gen și ale hărțuirii sexuale. Acesta include sprijin psihologic, juridic și medical, pentru a ajuta victimele să se recupereze și să se protejeze. Acțiunea întreprinsă de Universitatea din Roma „La Sapienza" face parte dintr-o abordare mai amplă de promovare a egalității de gen, în conformitate cu politicile naționale și europene. Universitatea este angajată activ în crearea unui mediu sigur, respectuos și incluziv pentru toți membrii săi, contribuind astfel la combaterea violenței de gen și a violenței sexuale în învățământul superior.

Metode de evaluare:

Protocolul de conștientizare a studenților și de instituire a unui sistem de ascultare este evaluat anual pe baza unui raport întocmit de consilierii de încredere, care sunt persoanele de contact pentru victime.

Implicarea actorilor:

Universitatea din Roma „La Sapienza": conceperea, implementarea și monitorizarea campaniilor de conștientizare și prevenire.

Serviciul de sprijin pentru victime: gestionarea protocoalelor, primirea și sprijinirea victimelor, coordonarea inițiativelor.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupurile și asociațiile locale: colaborare pentru a oferi resurse suplimentare și sesiuni de informare.

Inițiativa Universității din Roma „La Sapienza" de prevenire și combatere a violenței prin furnizarea de informații clare și actualizate deopotrivă studenților și personalului.

Portugalia

Studiu de caz: Universitatea din Coimbra (UC)

Descrierea cazului:

Universitatea din Coimbra (University of Coimbra) a introdus un Cod de bună conduită (Code of Good Conduct) pentru prevenirea și combaterea hărțuirii la locul de muncă. Acest cod, con-

form cu legislația portugheză, urmărește promovarea unui mediu de lucru respectuos, lipsit de hărțuire, pentru toți membrii comunității universitare, inclusiv studenți, cercetători, stagiari și personal.

Acțiuni implementate:

1. **Codul de bună conduită:** Codul de bună conduită pentru prevenirea și combaterea hărțuirii la locul de muncă definește comportamentele care trebuie evitate și măsurile care trebuie luate în caz de hărțuire. Codul este un instrument de autoreglementare menit să prevină, să identifice, să elimine și să sancționeze hărțuirea.
2. **Servicii de consiliere și sprijin:** universitatea oferă servicii de consiliere pentru victimele hărțuirii, cu sprijin psihologic și juridic.
3. **Formare și conștientizare:** se organizează periodic sesiuni de formare pentru personal și studenți, care abordează teme precum consimțământul, comportamentul adecvat și reacțiile în situații de hărțuire.
4. **Mecanisme de raportare:** stabilirea unor proceduri clare de raportare a incidentelor de hărțuire, inclusiv măsuri de protecție împotriva represaliilor pentru avertizorii de integritate (whistleblowers).
5. **Campanii de comunicare:** se desfășoară campanii de conștientizare pentru a informa comunitatea universitară cu privire la problematica hărțuirii și la resursele disponibile pentru victime.

Obiective:

Obiectivele implementării Codului de bună conduită pentru prevenirea și combaterea hărțuirii la locul de muncă la Universitatea din Coimbra sunt multiple și esențiale pentru promovarea unui mediu de lucru respectuos și sigur. În primul rând, codul urmărește să garanteze că toți membrii comunității universitare, inclusiv studenți, cercetători, stagiari și personal, își desfășoară activitatea într-un mediu lipsit de hărțuire. În al doilea rând, acesta pune în aplicare acțiuni proactive de prevenire a situațiilor de hărțuire și utilizează codul ca instrument de identificare și eliminare a comportamentelor de hărțuire de îndată ce acestea apar. Sunt stabilite consecințe clare pentru comportamentele inadecvate, pentru a descuraja astfel de acte. În caz de hărțuire, universitatea oferă victimelor sprijin cuprinzător, inclusiv consiliere psihologică și juridică. În plus, se organizează formări și campanii de conștientizare pentru a educa comunitatea universitară cu privire la consimțământ, comportamentul adecvat și reacțiile în situații de hărțuire. În sfârșit, sunt instituite mecanisme de raportare accesibile și protejate, care permit victimelor sau martorilor să raporteze incidentele în deplină siguranță. Aceste obiective urmăresc crearea unei culturi a respectului și a siguranței la Universitatea din Coimbra, în acord cu valorile instituției și cu legislația în vigoare, și reflectă angajamentul universității de a asigura bunăstarea tuturor

membrilor săi și de a menține un spațiu academic în care integritatea și respectul reciproc sunt primordiale.

Metode de evaluare:

Metoda utilizată pentru evaluarea practicii de combatere a hărțuirii la Universitatea din Coimbra nu este detaliată explicit în informațiile disponibile. Cu toate acestea, în general, metodele de evaluare a programelor de combatere și prevenire a hărțuirii pot include mai multe abordări. Printre acestea se numără colectarea de date prin anchete și sondaje în rândul membrilor comunității universitare, pentru a evalua percepția acestora asupra hărțuirii și eficacitatea măsurilor instituite. În plus, s-ar putea realiza o analiză a sesizărilor înainte și după implementarea codului de conduită, pentru a măsura impactul asupra frecvenței incidentelor. Evaluările calitative, precum interviurile cu victimele, martorii și autorii hărțuirii, ajută la înțelegerea eficacității serviciilor de consiliere și sprijin. Monitorizarea cursurilor de formare și evaluarea participării și a feedbackului privind sesiunile de formare permit aprecierea relevanței acestora și a modului în care sunt primite de comunitatea universitară. În sfârșit, măsurarea acoperirii și a impactului campaniilor de conștientizare asupra comunității universitare este, de asemenea, o practică uzuală. Aceste metode urmăresc să ofere o evaluare cuprinzătoare a eficacității acțiunilor implementate și să identifice domeniile care necesită îmbunătățiri. Pentru informații specifice privind Universitatea din Coimbra, ar fi util să fie consultate direct resursele universității sau publicațiile academice referitoare la practicile acesteia.

Implicarea actorilor:

- **Personalul administrativ și didactic:** joacă un rol crucial în aplicarea zilnică a politicilor de prevenire și combatere a hărțuirii.
- **Studenții:** sunt parte integrantă a comunității universitare și beneficiază, de asemenea, de măsurile de prevenire și sprijin.
- **Serviciile de consiliere și sprijin:** includ servicii psihologice, juridice și medicale, disponibile victimelor hărțuirii.
- **Comitetul împotriva hărțuirii:** acest comitet este adesea constituit pentru a gestiona cazurile de hărțuire, a evalua politicile existente și a recomanda măsuri corective acolo unde este necesar.
- **Unitatea pentru egalitate (Equality Unit):** responsabilă de coordonarea eforturilor de promovare a egalității de gen și de combatere a hărțuirii.
- **Birourile de asistență:** aceste birouri oferă sprijin direct victimelor, inclusiv servicii de ascultare și consiliere.
- **Conducerea universității:** responsabilă de implementarea și monitorizarea politicilor împotriva hărțuirii.

Inițiativa Universității din Coimbra de prevenire și combatere a violenței de gen și a violenței sexuale în cadrul instituției sale este un exemplu de cod de conduită care definește și caracterizează formele de violență sexuală. Acesta constituie un punct de referință comun pentru cadrele didactice, personal și studenți.

Studiu de caz: Universitatea din Lisabona (ULisboa)

Descrierea cazului:

Universitatea din Lisabona (University of Lisbon, ULisboa) a implementat o serie de măsuri pentru prevenirea și combaterea violenței sexiste și sexuale în rândul studenților. Aceste inițiative sunt coordonate de Biroul pentru Egalitate și Incluziune (Office for Equality and Inclusion), în colaborare cu serviciile de sănătate mintală și cu asociațiile studențești. Scopul principal este crearea unui mediu universitar sigur și respectuos pentru toți, cu accent pe prevenire, conștientizare și sprijinirea victimelor hărțuirii și violenței sexuale.

Acțiuni implementate:

1. **Biroul pentru Egalitate și Incluziune:** acest birou oferă consiliere, precum și sprijin psihologic și juridic victimelor hărțuirii și violenței sexuale, asigurând confidențialitatea și protecția împotriva represaliilor.
2. **Codul de conduită:** adoptarea unui cod de conduită pentru prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale și morale, inclusiv măsuri disciplinare în caz de încălcare.
3. **Formări și ateliere:** se organizează periodic cursuri de formare obligatorii pentru personal și studenți privind consimțământul, comportamentul adecvat și reacțiile în situații de hărțuire.
4. **Campanii de conștientizare:** se desfășoară campanii de conștientizare pentru a informa comunitatea universitară cu privire la violența de gen și violența sexuală, la drepturile victimelor și la procedurile de raportare.
5. **Mecanisme de raportare:** stabilirea unor proceduri clare de raportare a incidentelor de hărțuire, inclusiv măsuri de protecție împotriva represaliilor pentru avertizorii de integritate.
6. **Parteneriate și colaborări:** colaborarea cu organizații locale și internaționale pentru schimbul de bune practici (best practices) și dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și intervenție.

Obiective:

Pentru atingerea acestui scop, ULisboa se concentrează pe mai multe domenii strategice: prevenire, conștientizare, sprijinirea victimelor și coordonarea serviciilor. În ceea ce privește prevenirea, universitatea derulează programe de conștientizare a hărțuirii sexuale și a violenței de gen

prin campanii, ateliere educaționale și cursuri de formare. În materie de conștientizare, ULisboa organizează evenimente pe tot parcursul anului universitar pentru a-i informa pe studenți cu privire la aceste probleme și la resursele disponibile pentru victime, promovând dialogul deschis și o cultură a respectului. În ceea ce privește sprijinul, universitatea oferă asistență cuprinzătoare victimelor, inclusiv sprijin psihologic, juridic și medical, încurajând activ raportarea incidentelor și garantând proceduri accesibile și confidențiale. În sfârșit, ULisboa asigură o coordonare eficientă între Biroul pentru Egalitate și Incluziune, serviciile de sănătate mintală ale universității și asociațiile studențești, garantând astfel un răspuns integrat la cazurile de hărțuire și violență sexuală. Aceste măsuri ilustrează angajamentul ULisboa de a menține un mediu universitar incluziv și respectuos, în care toți membrii comunității studențești pot studia și lucra în siguranță, fără teama de hărțuire sau violență de gen.

Metode de evaluare:

Pentru a evalua eficacitatea acestor acțiuni, Universitatea din Lisabona utilizează mai multe metode, precum sondaje de satisfacție, rapoarte de activitate prezentate conducerii și anchete anuale de victimizare.

Implicarea actorilor:

Biroul pentru Egalitate și Incluziune: acest birou joacă un rol central în coordonarea eforturilor de promovare a unui mediu universitar respectuos și incluziv. Este responsabil de planificarea, implementarea și evaluarea strategiilor de combatere a hărțuirii sexuale și a violenței de gen.

Serviciile de sănătate mintală: serviciile de sănătate mintală ale universității sunt implicate în acordarea de sprijin psihologic victimelor hărțuirii și violenței sexuale. Acestea colaborează cu alte servicii pentru a oferi asistență holistică studenților aflați în dificultate.

Asociațiile studențești: asociațiile studențești joacă un rol crucial în conștientizarea și mobilizarea studenților. Ele sprijină inițiativele de prevenire prin organizarea de evenimente și campanii de conștientizare și prin încurajarea dialogului deschis pe tema hărțuirii sexuale și a violenței de gen.

Studenții: studenții sunt actori-cheie în promovarea unui campus sigur și respectuos. Participarea lor activă la programele de conștientizare și angajamentul lor de a raporta incidentele contribuie la crearea unei culturi universitare pozitive.

Personalul academic și administrativ: personalul academic și cel administrativ sunt, de asemenea, implicați în aplicarea politicilor și procedurilor de prevenire a hărțuirii sexuale și de sprijinire a victimelor. Aceștia joacă un rol crucial în conștientizare și în formarea privind comportamentul adecvat.

Inițiativa Universității din Lisabona de prevenire și combatere a violenței de gen și a violenței sexuale în rândul studenților reprezintă un răspuns proactiv și necesar la o problemă îngrijorătoare din învățământul superior. Bazată pe un cod de conduită, servicii de consiliere, campanii de conștientizare și formare continuă pentru personal și studenți, această acțiune urmărește conștientizarea, promovarea comportamentului respectuos și oferirea unui sprijin eficient victimelor. Principalele obiective ale acestei bune practici sunt conștientizarea, prevenirea și punerea la dispoziție a unor instrumente și resurse de sprijinire a victimelor. Acțiunile implementate includ dezvoltarea serviciilor de consiliere, sesiuni de conștientizare față în față și formarea liderilor asociațiilor studențești. Această inițiativă face parte dintr-o abordare globală de promovare a egalității de gen în învățământul superior, ca răspuns la directivele naționale de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale. Evaluarea sa se bazează pe primirea pozitivă de care s-a bucurat în rândul studenților și al personalului, precum și pe monitorizarea indicatorilor și pe feedbackul colectat pentru a-i măsura eficacitatea și impactul.

Studiu de caz: proiectul UNISEXO

Descrierea cazului:

Proiectul UNISEXO este o inițiativă a Associação Portuguesa de Apoio à Vítima (Asociația Portugheză de Sprijin pentru Victime, APAV) pentru prevenirea violenței sexuale în învățământul superior din Portugalia. Proiectul se concentrează în special pe relațiile ocazionale și pe întâlnirile dintre studenți. Studiul de caz de mai jos descrie obiectivele, metodologiile, activitățile și rezultatele proiectului, așa cum sunt prezentate în documentul „Violência e relações de intimidade no ensino superior em Portugal” (Violența și relațiile de intimitate în învățământul superior din Portugalia).

Obiectivele proiectului UNISEXO

Principalele obiective ale proiectului UNISEXO sunt următoarele:

Conștientizare și educație:

Creșterea gradului de conștientizare a violenței sexuale în rândul studenților și al personalului academic.

Furnizarea de informații privind formele de violență sexuală, semnele și consecințele acesteia.

Prevenire: implementarea unor măsuri de reducere a incidentelor de violență sexuală în relațiile din mediul universitar.

Promovarea comportamentului respectuos și a relațiilor sănătoase.

Sprijin și intervenție: punerea la dispoziția victimelor violenței sexuale a unor resurse și servicii de sprijin.

Încurajarea raportării și sprijinirea victimelor.

Metodologii

Pentru atingerea obiectivelor sale, proiectul UNISEXO utilizează diverse metodologii:

Grupuri de discuție (focus groups):

Organizarea de grupuri de discuție pentru a înțelege percepțiile și comportamentele studenților cu privire la violența în relațiile intime.

Analiza opiniilor studenților despre ritualurile academice și dinamica seducției.

Anchete și chestionare:

Colectarea de date cantitative privind prevalența și tipurile de violență sexuală în universități.

Ateliere și formare:

Organizarea de sesiuni educaționale pentru a oferi informații privind prevenirea violenței sexuale și resursele disponibile.

Activități:

Proiectul include diverse activități menite să conștientizeze și să educe comunitatea universitară:

Campanii de conștientizare:

1. Distribuirea de materiale educaționale (afișe, broșuri) privind prevenirea violenței sexuale.
2. Organizarea de evenimente pentru dezbaterea problemei și a soluțiilor posibile.

Cursuri de formare:

1. Sesiuni de formare pentru studenți, cadre didactice și personal administrativ privind recunoașterea și prevenirea violenței sexuale.

Crearea de resurse:

1. Elaborarea de ghiduri și protocoale pentru sprijinirea victimelor violenței sexuale și pentru a le ajuta să acceseze serviciile de sprijin.

Rezultate:

Rezultatele proiectului UNISEXO arată progrese semnificative în combaterea violenței sexuale în universitățile portugheze:

Conștientizare:

Campaniile și formările au dus la creșterea gradului de conștientizare în rândul studenților cu privire la diferitele forme de violență sexuală și la modalitățile de prevenire a acestora.

Implicarea studenților:

Grupurile de discuție și atelierele i-au încurajat pe studenți să se implice activ în discuțiile despre violența sexuală și să își sprijine colegii.

Dezvoltarea politicilor universitare:

Unele universități au început să își elaboreze sau să își consolideze politicile privind prevenirea violenței sexuale și sprijinirea victimelor, sub influența inițiativelor proiectului.

Proiectul UNISEXO reprezintă o inițiativă-cheie în combaterea violenței sexuale în învățământul superior din Portugalia. Prin îmbinarea conștientizării, prevenirii și sprijinului, proiectul urmărește crearea unui mediu universitar mai sigur și mai respectuos pentru toți studenții. Rezultatele obținute până în prezent arată că eforturile continue și coordonate sunt esențiale pentru abordarea eficientă a acestei probleme complexe.

Pentru informații mai detaliate, poate fi consultat documentul integral „Violência e relações de intimidade no ensino superior em Portugal", pentru a înțelege amploarea activităților și a rezultatelor proiectului UNISEXO.

România

Studiu de caz: Universitatea din București (UB)

Descrierea cazului

În ianuarie 2024, Universitatea din București a adoptat prima sa procedură instituțională de gestionare a incidentelor de hărțuire sexuală și discriminare de gen. Procedura, elaborată de Comisia de Etică a universității în colaborare cu Biroul pentru Incluziune, Egalitate și Oportunități, urmărește să ofere un mecanism instituțional coerent pentru soluționarea eventualelor incidente de hărțuire sexuală din UB.

Acțiuni implementate

1. **Biroul pentru Incluziune, Egalitate și Oportunități:** conceput ca punct de acces pentru studenții care se confruntă cu diverse dificultăți, acest birou oferă servicii de asistență socială menite să faciliteze integrarea și adaptarea studenților la mediul universitar.
2. **Procedura de gestionare a incidentelor:** procedura operațională urmărește instituirea unui mecanism eficient și transparent de investigare a incidentelor de hărțuire sexuală și discriminare de gen.
3. **Campanii de conștientizare:** se desfășoară periodic campanii pentru informarea comunității universitare cu privire la drepturile victimelor și la procedurile de raportare.

4. **Formări și ateliere (workshops):** se organizează sesiuni de formare pentru educarea personalului și a studenților cu privire la comportamentul adecvat și la limitele consimțământului.

Obiective

Obiectivele procedurii Universității din București de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale și a discriminării de gen sunt multiple și urmăresc crearea unui mediu academic respectuos și sigur pentru toți membrii comunității universitare. În primul rând, obiectivul principal este de a defini clar ce constituie hărțuire sexuală și discriminare de gen, sporind gradul de conștientizare a acestor probleme în cadrul comunității universitare. În al doilea rând, procedura urmărește prevenirea unor astfel de comportamente inacceptabile prin stabilirea unor standarde clare de conduită și prin organizarea periodică de formări privind respectul reciproc și egalitatea de gen.

Un alt obiectiv important este asigurarea unui sprijin cuprinzător pentru victime, inclusiv asistență psihologică, juridică și medicală. Aceasta include și protecția împotriva represaliilor pentru persoanele care raportează incidente. În plus, procedura urmărește să asigure un răspuns rapid și eficient la incidentele raportate, prin garantarea unei investigații temeinice și echitabile, desfășurate de comisii specifice desemnate în acest scop.

În fine, obiectivul este promovarea unei culturi a integrității și a respectului reciproc în cadrul Universității din București, prin instituirea unor mecanisme transparente de comunicare a rezultatelor investigațiilor și a măsurilor luate pentru soluționarea cazurilor de hărțuire și discriminare. Aceste obiective reflectă angajamentul universității de a menține standarde înalte în ceea ce privește bunăstarea studenților și respectarea drepturilor fundamentale ale tuturor persoanelor din mediul academic.

Metode de evaluare

Acțiunea este evaluată prin proceduri de evaluare internă și externă. Pe plan intern, universitatea este evaluată prin procese interne.

Pe plan extern, universitatea trebuie să respecte cadrul juridic național:

Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 262/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați;

Hotărârea Guvernului nr. 1.547/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2022–2027.

Implicarea actorilor

Universitatea din București: conceperea, implementarea și monitorizarea campaniilor de conștientizare și prevenire.

Biroul pentru Incluziune, Egalitate și Oportunități: coordonarea inițiativelor și a serviciilor de sprijin.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupuri și asociații locale: colaborare pentru oferirea de resurse suplimentare și de sesiuni de informare.

Procedura instituțională adoptată de Universitatea din București pentru prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale și a discriminării de gen reprezintă un pas important în promovarea unui mediu academic sigur și incluziv. Lansată în ianuarie 2024, inițiativa este rezultatul unei colaborări strânse între Comisia de Etică a UB și Biroul pentru Incluziune, Egalitate și Oportunități. Ea urmărește instituirea unui mecanism instituțional coerent pentru soluționarea eventualelor incidente de hărțuire sexuală în cadrul comunității academice.

Obiectivele acestei bune practici includ prevenirea comportamentelor inacceptabile, conștientizarea în cadrul comunității universitare, sprijinirea victimelor și aplicarea unor proceduri eficiente de investigare a cazurilor de hărțuire și discriminare. Procedura se aplică la toate nivelurile UB, în fiecare departament, precum și în asociațiile studențești, structurile administrative, institutele de cercetare, sindicate și alte entități universitare.

Etapele precis definite de gestionare a incidentelor asigură o înțelegere clară a procesului care trebuie urmat în cazul unei sesizări, de la înregistrarea inițială până la comunicarea măsurilor luate. Această acțiune este evaluată atât intern, cât și extern, în conformitate cu cadrul juridic național, ceea ce garantează conformitatea și eficacitatea sa.

Această bună practică implică întreaga comunitate universitară, inclusiv studenții, cadrele didactice, cercetătorii și personalul administrativ, și se adresează în special studenților aflați în situații vulnerabile. Ea este esențială pentru promovarea unei culturi a respectului reciproc și a egalității de gen în cadrul Universității din București. Această procedură reprezintă un răspuns proactiv și bine structurat la provocările hărțuirii sexuale și ale discriminării de gen și demonstrează angajamentul Universității din București față de siguranța, bunăstarea și integritatea tuturor membrilor săi.

Studiu de caz: Centrul FILIA

Descrierea cazului

Centrul FILIA joacă un rol esențial în prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale și a discriminării de gen în universitățile din România. În parteneriat cu instituțiile academice, centrul a dezvoltat mecanisme de conștientizare, de sprijin pentru victime și de stabilire a unor proceduri clare de raportare și de soluționare a incidentelor.

Acțiuni implementate

1. **Cercetare cantitativă:** identificarea modului în care universitățile de stat abordează hărțuirea sexuală în codurile lor de etică și clasificarea acestora în categorii predefinite: nemenționată, menționată, definită, respectiv cu proceduri generale sau specifice.
2. **Elaborarea codurilor de etică:** formularea unor definiții clare și a unor proceduri specifice privind hărțuirea sexuală, pentru a ajuta victimele să-și identifice și să-și gestioneze experiențele.
3. **Campanii de conștientizare:** organizarea de campanii pentru informarea comunității universitare cu privire la drepturile victimelor și la procedurile de raportare disponibile.
4. **Formări și ateliere:** sesiuni de formare pentru personal și studenți privind comportamentul adecvat și modul de reacție în situații de hărțuire.
5. **Mecanisme de raportare:** mecanisme clare de raportare și sprijin pentru victime, inclusiv protecție împotriva represaliilor.

Obiective

Obiectivele acestei bune practici, care vizează prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale în mediul universitar din România, sunt multiple și esențiale. În primul rând, se urmărește analiza și evaluarea legislației naționale existente, pentru a identifica lacunele care permit perpetuarea hărțuirii sexuale. În al doilea rând, se urmărește examinarea codurilor de etică ale universităților din România, pentru a evalua modul în care acestea abordează în mod specific hărțuirea sexuală, verificând existența unor definiții clare și a unor proceduri specifice de soluționare a cazurilor raportate. Totodată, această practică își propune să formuleze recomandări concrete pentru autoritățile publice și universități, inspirate din bune practici și din recomandări internaționale, în vederea prevenirii și combaterii active a hărțuirii sexuale. De asemenea, se urmărește conștientizarea membrilor comunității academice cu privire la consecințele grave ale hărțuirii sexuale și la drepturile victimelor, prin promovarea unui mediu academic sigur, incluziv și care respectă demnitatea fiecăruia. În fine, inițiativa urmărește ca învățământul superior din România să devină un spațiu în care toți studenții și toate studentele, indiferent de gen, să se simtă protejați și sprijiniți, prin măsuri eficiente de prevenire, raportare și soluționare a incidentelor de hărțuire sexuală.

Metode de evaluare

Pentru a evalua eficacitatea bunei practici de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale în universitățile din România au fost utilizate mai multe metode. În primul rând, a fost realizată o analiză calitativă și cantitativă a codurilor de etică ale universităților, pentru a evalua modul în care acestea tratează hărțuirea sexuală, abordările fiind clasificate în funcție de gradul lor de specificitate și de claritatea procedurilor. În paralel, o evaluare internă aprofundată a examinat politicile și procedurile interne ale universităților, contribuind totodată la conștientizarea drepturilor victimelor în cadrul comunității academice. În plus, a fost realizată o evaluare externă pentru a înțelege modul în care practica este percepută de părțile interesate externe, inclusiv de autoritățile publice și de organizațiile societății civile. Această evaluare a inclus, de asemenea, o cercetare documentară aprofundată, interviuri cu membri ai comunității academice și o analiză comparativă cu alte practici internaționale, în vederea identificării de bune practici și a formulării de recomandări pentru consolidarea prevenirii hărțuirii sexuale în universitățile din România.

Implicarea actorilor

Centrul FILIA: conceperea, implementarea și monitorizarea acțiunilor de conștientizare și prevenire.

Universitățile din România: colaborare cu Centrul FILIA pentru elaborarea de politici și proceduri de combatere a hărțuirii sexuale.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Actorii implicați în buna practică de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale în universitățile din România includ o serie de părți interesate-cheie. În primul rând, universitățile însele, inclusiv conducerile acestora, departamentele responsabile de etică și incluziune și asociațiile studențești. Sunt implicate, de asemenea, Guvernul României și diversele sale ministere, în special cele responsabile de educație, drepturile omului și egalitatea de gen. Organizațiile societății civile joacă un rol crucial, mai ales cele specializate în drepturile femeilor, egalitatea de gen și combaterea discriminării. În fine, studenții înșiși sunt actori importanți, nu doar ca beneficiari ai măsurilor de prevenire, ci și ca participanți la procesul de conștientizare și de implementare a politicilor de combatere a hărțuirii.

În concluzie, practica de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale în universitățile din România prezintă atât puncte forte, cât și provocări. Pe de o parte, ea demonstrează voința de a aborda o problemă adesea ascunsă și de a promova un mediu academic sigur și respectuos pentru toți studenții. Universitățile și Guvernul au luat măsuri pentru introducerea unor politici specifice, elaborarea de coduri de etică și formarea membrilor comunității academice în privința hărțuirii se-

xuale. În plus, implicarea organizațiilor societății civile și a studenților în acest proces este un aspect pozitiv, care favorizează conștientizarea și mobilizarea.

Cu toate acestea, persistă o serie de provocări, printre care subraportarea cazurilor de hărțuire, cauzată de necunoașterea procedurilor, de stigmatizare și de teama de represalii. Lipsa unor reglementări clare și uniforme la nivelul tuturor universităților, precum și absența unor sancțiuni efective pentru agresori sunt aspecte care trebuie îmbunătățite. În plus, nevoia de evaluare continuă și de conștientizare sporită rămâne esențială pentru a asigura eficacitatea măsurilor adoptate.

Pe scurt, deși s-au înregistrat progrese, este esențial ca universitățile din România să continue consolidarea politicilor, procedurilor și campaniilor de conștientizare, pentru a crea un mediu cu adevărat sigur și incluziv pentru toți studenții.

Studiu de caz: UEFISCDI (Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării)

Descrierea cazului

Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) din România a lansat o serie de inițiative pentru combaterea hărțuirii sexuale și a discriminării de gen în instituțiile de învățământ superior. Aceste acțiuni urmăresc crearea unui mediu academic incluziv și sigur pentru toți studenții și întregul personal.

Acțiuni implementate

1. **Elaborarea de politici și proceduri:** elaborarea unor politici clare și a unor proceduri specifice de prevenire și soluționare a incidentelor de hărțuire sexuală și discriminare de gen în instituțiile de învățământ superior.
2. **Sprijin pentru victime:** înființarea unor servicii de sprijin psihologic și juridic pentru victimele hărțuirii și violenței sexuale, cu garantarea confidențialității și a protecției împotriva represaliilor.
3. **Formări și ateliere:** organizarea de sesiuni de formare pentru personal și studenți privind consimțământul, comportamentul adecvat și modul de reacție în situații de hărțuire.
4. **Campanii de conștientizare:** se desfășoară periodic campanii pentru informarea comunității universitare cu privire la drepturile victimelor, procedurile de raportare și resursele disponibile.
5. **Parteneriate cu universitățile:** colaborare cu universitățile din România pentru integrarea politicilor de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale în structurile lor administrative.

Obiective

UEFISCDI aplică această bună practică pentru a atinge mai multe obiective-cheie. În primul rând, instituția urmărește promovarea egalității de gen și eliminarea discriminării, asigurând respectarea dreptului la demnitate individuală și creând un mediu de lucru integrat și sigur pentru angajații și colaboratorii săi. Prin adoptarea unui Plan pentru egalitatea de gen (Gender Equality Plan), UEFISCDI se angajează să garanteze egalitatea de șanse și de tratament pentru toți. În plus, instituția pune un accent deosebit pe prevenire și conștientizare, organizând sesiuni de comunicare și programe de conștientizare pentru informarea cu privire la discriminare și hărțuirea sexuală. De asemenea, a instituit mecanisme interne solide de raportare și de sprijin psihologic pentru victime, care asigură anonimatul și protecția persoanelor care depun plângeri. În ceea ce privește procedura de soluționare a plângerilor, UEFISCDI a instituit o procedură formală care garantează tratarea echitabilă și imparțială a plângerilor, cu investigații interne și aplicarea de sancțiuni adecvate, în conformitate cu legislația în vigoare. În fine, instituția evaluează periodic eficacitatea măsurilor sale și propune îmbunătățiri continue pe baza analizei datelor privind plângerile, pentru a menține un mediu de lucru respectuos, echitabil și sigur pentru toți membrii săi.

Metode de evaluare

UEFISCDI utilizează mai multe metode de evaluare pentru a măsura eficacitatea măsurilor sale de prevenire și combatere a discriminării și a hărțuirii sexuale. În primul rând, instituția evaluează periodic plângerile și incidentele legate de discriminare sau hărțuire sexuală. Fiecare plângere este examinată cu atenție pentru a identifica tendințele și tipurile de comportamente problematice. Acest lucru îi permite UEFISCDI să înțeleagă riscurile și să își adapteze politicile și procedurile în consecință.

În al doilea rând, UEFISCDI asigură o monitorizare continuă și elaborează rapoarte periodice. Aceste rapoarte includ numărul plângerilor primite, modul în care au fost soluționate și rezultatele investigațiilor. Ele sunt utilizate pentru a evalua eficacitatea politicilor actuale și pentru a identifica domeniile care necesită îmbunătățiri.

Organizația realizează, de asemenea, evaluări periodice ale mecanismelor sale interne de prevenire și gestionare a cazurilor de discriminare și hărțuire sexuală. Acestea includ o revizuire detaliată a politicilor și procedurilor existente, precum și sondaje privind satisfacția angajaților, pentru a evalua percepția acestora asupra unui mediu de lucru sigur și respectuos.

O altă metodă de evaluare esențială este formarea continuă. UEFISCDI organizează periodic sesiuni de formare și conștientizare pentru angajații și managerii săi. Aceste sesiuni urmăresc să consolideze înțelegerea comportamentelor discriminatorii și a hărțuirii sexuale, precum și a pașilor care trebuie urmați în cazul unei plângeri. Acest lucru contribuie la promovarea unei cul-

turi organizaționale bazate pe respect și la informarea angajaților cu privire la drepturile lor și la procedurile de care dispun.

În fine, UEFISCDI solicită periodic feedback din partea părților interesate interne și externe, inclusiv a grupurilor de advocacy. Acest feedback este utilizat pentru a colecta comentarii și sugestii privind politicile și practicile de prevenire și combatere a discriminării și a hărțuirii sexuale. Aceste metode de evaluare integrate asigură menținerea de către UEFISCDI a unui mediu de lucru echitabil, respectuos și sigur pentru toți angajații și colaboratorii săi.

Implicarea actorilor

Conducerea și managementul superior: conducerea și managementul superior ale UEFISCDI joacă un rol crucial în stabilirea politicilor și în trasarea direcției strategice pentru prevenirea și gestionarea cazurilor de discriminare și hărțuire sexuală. Acestea sunt responsabile de aplicarea și respectarea politicilor în cadrul organizației.

Comisia de etică și conduită: această comisie este responsabilă de examinarea cazurilor raportate de discriminare sau hărțuire sexuală. Ea evaluează plângerile, efectuează investigații interne și recomandă sancțiuni sau măsuri corective pe baza rezultatelor investigației.

Departamentul de Resurse Umane: Departamentul de Resurse Umane (HR) al UEFISCDI este implicat în gestionarea zilnică a cazurilor de discriminare și hărțuire sexuală. Acesta preia plângerile, consiliază angajații și urmărește desfășurarea investigațiilor și a măsurilor disciplinare.

Consilierii juridici: consilierii juridici oferă UEFISCDI sprijin juridic în privința politicilor de combatere a discriminării și a hărțuirii sexuale și contribuie la asigurarea conformității tuturor măsurilor adoptate cu legislația în vigoare.

Consiliul de administrație: Consiliul de administrație al UEFISCDI supraveghează politicile și practicile organizației în materie de discriminare și hărțuire sexuală. Acesta se asigură că sunt alocate resursele necesare pentru susținerea inițiativelor de prevenire și conștientizare.

Angajații și managerii: angajații și managerii joacă un rol crucial prin raportarea eventualelor incidente de discriminare sau hărțuire sexuală, prin respectarea politicilor stabilite și prin participarea la sesiunile de formare și conștientizare organizate de UEFISCDI.

Grupurile de advocacy: grupurile de advocacy externe, cum ar fi organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) sau asociațiile, pot fi, de asemenea, implicate ca parteneri sau consultanți, pentru a ajuta UEFISCDI să elaboreze politici eficiente și să își îmbunătățească practicile de prevenire și de răspuns.

Inițiativa UEFISCDI de prevenire și combatere a discriminării și a hărțuirii sexuale reprezintă un pas proactiv și necesar către crearea unui mediu de lucru respectuos și sigur pentru toți anga-

jației săi. Prin adoptarea unui plan pentru egalitatea de gen și aplicarea unei politici de toleranță zero față de hărțuirea sexuală, UEFISCDI își demonstrează angajamentul față de respectarea drepturilor individuale și promovarea egalității.

Această inițiativă instituie politici clare și mecanisme solide de raportare, esențiale pentru a asigura un răspuns rapid și adecvat la incidentele raportate. În plus, formarea și conștientizarea periodică a angajaților și managerilor sunt componente esențiale pentru schimbarea mentalităților și promovarea unei culturi organizaționale incluzive și respectuoase.

Adoptarea unor măsuri suplimentare, precum înființarea unei Comisii de etică și conduită, demonstrează un angajament față de responsabilitate și transparență în gestionarea cazurilor de hărțuire și discriminare. Prin integrarea acestor practici, UEFISCDI se aliniază standardelor internaționale și bunelor practici în materie de drepturi ale omului și de tratament echitabil al angajaților.

Această inițiativă a UEFISCDI reprezintă un exemplu pozitiv de leadership și responsabilitate socială în domeniul cercetării și inovării și merită să fie susținută și replicată de alte organizații, pentru a crea pretutindeni medii de lucru sigure și incluzive.

Grecia

Studiu de caz: Universitatea Aristotel din Salonic (Aristotle University of Thessaloniki, AUTH)

Descrierea cazului

Universitatea Aristotel din Salonic (AUTH) a introdus o serie de măsuri de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale în cadrul instituției. Această inițiativă a fost declanșată de incidentele de hărțuire sexuală raportate de studenți, precum și de nevoia de a crea un mediu universitar sigur și incluziv. Planul de acțiune al universității pentru egalitatea de gen (Gender Equality Action Plan, 2022–2024) a fost elaborat pentru a structura aceste eforturi.

Acțiuni implementate

1. **Planul de acțiune pentru egalitatea de gen (2022–2024):** elaborat în colaborare cu proiectul european „RESET - Redesigning Equality and Scientific Excellence Together”, acest plan cuprinde 53 de acțiuni/măsuri grupate în cinci domenii tematice: mediu incluziv și sensibil la dimensiunea de gen; dimensiunea de gen în predare și cercetare; echilibrul de gen în funcțiile de conducere și de decizie; egalitatea de gen în recrutare și în dezvoltarea carierei; violența de gen și hărțuirea.
2. **Înființarea unei autorități independente:** instituită pentru a soluționa problemele de hărțuire și tratament discriminatoriu din cadrul universității.

3. **Comitetul pentru Egalitate de Gen (Gender Equality Committee, GEC):** responsabil de supravegherea și implementarea acțiunilor prevăzute în planul de acțiune pentru egalitatea de gen.

Obiective

Obiectivele acestei inițiative sunt crearea unui mediu academic incluziv și sensibil la dimensiunea de gen, integrarea dimensiunii de gen în predare și cercetare, promovarea echilibrului de gen în funcțiile de conducere și de decizie și asigurarea egalității de gen în recrutare și în dezvoltarea carierei. Un obiectiv-cheie este, de asemenea, combaterea violenței de gen și a hărțuirii. În acest scop, planul de acțiune prevede activități de conștientizare și formare pentru identificarea și raportarea incidentelor de discriminare și violență, precum și elaborarea unor ghiduri etice și a unor sancțiuni adecvate. Implementarea planului este susținută de colectarea și analiza datelor dezagregate pe gen, de monitorizarea indicatorilor relevanți și de publicarea unor rapoarte anuale, care servesc la informarea și ajustarea obiectivelor planului. Aceste eforturi sunt coordonate de Comitetul pentru Egalitate de Gen al universității, cu participarea activă a întregii comunități universitare, inclusiv a personalului academic și administrativ, a conducerii și a studenților.

Metode de evaluare

Metoda de evaluare a acestei inițiative se bazează pe mai multe elemente-cheie. În primul rând, ea include colectarea și analiza datelor dezagregate pe gen privind personalul și studenții. Această analiză permite monitorizarea indicatorilor relevanți și măsurarea eficacității acțiunilor implementate. În al doilea rând, metoda prevede elaborarea și publicarea unor rapoarte anuale privind progresele realizate în atingerea obiectivelor planului de acțiune pentru egalitatea de gen. Aceste rapoarte informează toate părțile interesate cu privire la rezultatele obținute și la eventualele ajustări necesare. În al treilea rând, monitorizarea și evaluarea continuă a implementării acțiunilor sunt esențiale pentru a asigura atingerea țintelor și pentru a identifica domeniile care necesită îmbunătățiri. În fine, deși datele de evaluare nu sunt încă disponibile, accentul este pus pe transparență și pe implicarea comunității academice în acest proces, sub supravegherea activă a Comitetului pentru Egalitate de Gen și a organismelor relevante din cadrul instituției.

Implicarea actorilor

Comitetul pentru Egalitate de Gen (GEC) al Universității Aristotel din Salonic este un actor central, responsabil de elaborarea și supravegherea Planului de acțiune pentru egalitatea de gen. Acest comitet colaborează cu proiecte europene precum „RESET - Redesigning Equality and Scientific Excellence Together”, care oferă resurse și expertiză în sprijinul unei schimbări organizaționale durabile.

În plus, diverse organisme și grupuri din cadrul universității sunt implicate în implementarea acțiunilor prevăzute în planul de acțiune. Printre acestea se numără departamentele și facultățile, care trebuie să integreze acțiunile în propriile structuri și politici. Membrii personalului academic și administrativ, precum și studenții, sunt de asemenea actori-cheie, întrucât participarea lor activă este necesară pentru succesul inițiativelor de conștientizare, prevenire și sprijin pentru victime.

Rectoratul universității joacă un rol esențial în activarea și coordonarea măsurilor, asigurând implementarea și monitorizarea corespunzătoare a acțiunilor. Comitetele pentru egalitate de gen din cadrul diferitelor facultăți, deși uneori organizate independent din cauza întârzierilor din procesele electorale, contribuie și ele, la o scară mai mică, la combaterea hărțuirii și a discriminării.

În fine, Centrul de Consiliere și Sprijin Psihologic al universității oferă un sprijin crucial victimelor hărțuirii și discriminării, prin consiliere și sprijin emoțional. Împreună, acești actori formează o rețea de sprijin și acțiune menită să creeze un mediu universitar sigur, respectuos și echitabil pentru toți.

Inițiativa Universității Aristotel din Salonic de combatere a hărțuirii sexuale și de promovare a egalității de gen reprezintă un pas important către crearea unui mediu universitar sigur și echitabil. Elaborarea primului Plan de acțiune pentru egalitatea de gen (2022–2024), susținut de proiecte europene precum „RESET”, demonstrează un angajament instituțional puternic față de prevenirea violenței de gen și sprijinirea victimelor. Crearea unor autorități independente și înființarea unor structuri precum Comitetul pentru Egalitate de Gen demonstrează voința de a sistematiza și instituționaliza lupta împotriva comportamentelor discriminatorii și abuzive.

Acțiunile planificate, de la conștientizare și formare până la instituirea unor mecanisme de raportare și de sprijin psihologic, acoperă o gamă largă de măsuri necesare pentru abordarea holistică a acestor probleme. În ciuda unor provocări precum întârzierile în constituirea noilor comitete, cauzate de modificările proceselor electorale, eforturile individuale și colective ale membrilor universității subliniază determinarea comunității academice de a combate hărțuirea și de a promova egalitatea de șanse.

Abordarea integrată și coordonată a acestei inițiative ar putea servi drept model pentru alte instituții, nu doar din Grecia, ci și la nivel internațional, ilustrând modul în care universitățile pot juca un rol crucial în promovarea justiției sociale și a egalității de gen.

Studiu de caz: Universitatea Panteion din Atena (Panteion University, Athens)

Descrierea cazului

Universitatea Panteion din Atena a adoptat o serie de măsuri de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale. Aceste inițiative fac parte dintr-un efort mai amplu de promovare a egalității

de gen și de asigurare a unui mediu universitar sigur și respectuos pentru toți studenții și întregul personal. Planul de acțiune al universității pentru egalitatea de gen urmărește să structureze aceste eforturi și să răspundă nevoilor specifice ale comunității universitare.

Acțiuni implementate

1. **Planul de acțiune pentru egalitatea de gen:** elaborat pentru a aborda diferitele aspecte ale egalității de gen, acest plan include măsuri de conștientizare, prevenire și sprijin pentru victimele violenței de gen și ale violenței sexuale.
2. **Serviciul de consiliere și sprijin:** un serviciu dedicat oferă consiliere confidențială victimelor hărțuirii și violenței sexuale, asigurând sprijin psihologic și juridic.
3. **Formări și ateliere:** organizarea de sesiuni de formare obligatorii pentru personal și studenți privind consimțământul, comportamentul adecvat și modul de reacție în situații de hărțuire.
4. **Campanii de conștientizare:** se desfășoară periodic campanii pentru informarea comunității universitare cu privire la violența de gen și violența sexuală și la resursele disponibile, precum și pentru încurajarea raportării incidentelor.

Obiective

Obiectivele acestei bune practici implementate de Universitatea Panteion sunt multiple și urmăresc promovarea unui mediu universitar lipsit de discriminare și hărțuire. Primul obiectiv este informarea și conștientizarea tuturor membrilor universității, inclusiv a studenților, a personalului didactic și de cercetare, precum și a personalului administrativ, științific și tehnic, cu privire la problemele discriminării de gen și ale egalității. Acest lucru se realizează prin diseminarea informațiilor și organizarea de activități de conștientizare.

În al doilea rând, un obiectiv esențial este orientarea și structurarea acțiunilor necesare pentru înregistrarea și soluționarea plângerilor și sesizărilor privind incidentele de discriminare. Aceasta presupune instituirea unor mecanisme clare și accesibile, astfel încât victimele să poată raporta incidentele în siguranță și să primească sprijinul necesar.

Un alt obiectiv crucial este sprijinirea victimelor discriminării. Aceasta presupune punerea la dispoziția lor a unor resurse, a consilierii și a asistenței psihologice, pentru a le ajuta să depășească incidentele de hărțuire sau discriminare pe care le-au suferit.

În fine, implementarea acțiunilor preventive constituie un pilon central al acestei inițiative. Aceste acțiuni preventive urmăresc reducerea frecvenței comportamentelor discriminatorii și a hărțuirii în cadrul universității, prin programe educaționale, formare și promovarea unei culturi a egalității și a respectului.

Metode de evaluare

Metodele de evaluare instituite de Universitatea Panteion pentru a asigura eficacitatea inițiativelor sale de combatere a discriminării și a hărțuirii includ atât proceduri de evaluare internă, cât și externă.

Pe de o parte, evaluarea internă se bazează pe procese instituționale de monitorizare și analiză a acțiunilor implementate. Aceasta presupune colectarea și analiza periodică a datelor dezagregate pe gen, monitorizarea indicatorilor relevanți și publicarea unor rapoarte anuale. Aceste rapoarte permit urmărirea progreselor în raport cu obiectivele și ajustarea corespunzătoare a acțiunilor.

Pe de altă parte, evaluarea externă este realizată de organisme internaționale de clasificare a instituțiilor academice, precum Times Higher Education. Aceste evaluări externe oferă o perspectivă independentă și recunoscută asupra performanței universității în materie de egalitate de gen și de mediu de lucru incluziv. Ele permit, de asemenea, compararea rezultatelor universității cu cele ale altor universități din întreaga lume.

Aceste două niveluri de evaluare, intern și extern, asigură o verificare riguroasă a inițiativelor în curs și favorizează îmbunătățirea continuă a practicilor universității de combatere a discriminării și a hărțuirii.

Implicarea actorilor

Comitetul pentru Egalitate de Gen (GEC): acest comitet a fost înființat în temeiul Legii 4589/2019 pentru a promova și asigura egalitatea substanțială, a propune măsuri în favoarea egalității, a combate sexismul, a sprijini victimele discriminării și a conștientiza comunitatea universitară cu privire la aceste probleme.

Comisia de etică: această comisie supraveghează practicile etice din cadrul universității și colaborează cu GEC în soluționarea cazurilor de hărțuire și discriminare.

Studenții: studenții sunt atât beneficiari, cât și participanți activi la programele de conștientizare și formare. Ei joacă un rol-cheie în raportarea incidentelor de discriminare și hărțuire.

Personalul didactic și de cercetare: acesta este implicat în predarea cursurilor de studii de gen și în participarea la programe de cercetare privind egalitatea și discriminarea. De asemenea, contribuie la conștientizarea și formarea studenților.

Personalul administrativ, științific și tehnic: această categorie este inclusă în programele de formare și conștientizare și poate, de asemenea, raporta incidente de discriminare sau hărțuire.

Psihologul și „Avocatul Studentului” (Student Advocate): acești profesioniști sunt disponibili pentru a oferi sprijin studenților și membrilor personalului care raportează incidente de hărțuire sexuală sau discriminare.

Laboratorul de Cercetare privind Genul: acest laborator desfășoară programe de cercetare și conștientizare privind hărțuirea sexuală și egalitatea de gen.

Senatul universitar: are un rol în aprobarea planurilor de acțiune pentru egalitatea de gen și în supravegherea inițiativelor GEC.

Inițiativa Universității Panteion de combatere a discriminării și a hărțuirii se dovedește a fi o abordare exemplară și proactivă de promovare a egalității de gen în cadrul instituției. Prin înființarea unor structuri dedicate, precum Comitetul pentru Egalitate de Gen (GEC) și Comisia de etică, universitatea își demonstrează angajamentul de a crea un mediu de lucru și de studiu sigur și incluziv pentru toți membrii săi.

Acțiunile implementate, inclusiv programele de conștientizare, cursurile și cercetarea privind problematica de gen, precum și sprijinul pentru victime, demonstrează o abordare holistică a soluționării și prevenirii comportamentelor discriminatorii și de hărțuire. Această inițiativă nu doar răspunde incidentelor de discriminare, ci și promovează o cultură a respectului și a egalității.

Implicarea activă a studenților, a personalului didactic, administrativ și tehnic, precum și colaborarea cu profesioniști precum psihologii și avocații studenților asigură o bună integrare și susținere a inițiativei la toate nivelurile universității.

În ciuda unor posibile provocări, precum nevoia permanentă de a evalua și îmbunătăți acțiunile întreprinse, această inițiativă pune bazele unei transformări pozitive și durabile în lupta împotriva discriminării și a hărțuirii, făcând din Universitatea Panteion un model de urmat pentru alte instituții academice.

Studiu de caz: Biroul THEFYLIS de la Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena (National and Kapodistrian University of Athens)

Descrierea cazului

Biroul THEFYLIS, care funcționează în cadrul Universității Naționale și Kapodistriene din Atena, este o inițiativă dedicată combaterii violenței de gen și a violenței sexuale. Biroul a fost înființat pentru a oferi sprijin cuprinzător victimelor hărțuirii sexuale și ale violenței de gen și pentru a promova egalitatea de gen prin diverse inițiative de conștientizare și prevenire.

Acțiuni implementate

1. **Sprijin pentru victime:** Biroul THEFYLIS oferă consiliere și sprijin psihologic și juridic victimelor hărțuirii sexuale și ale violenței de gen. Victimele pot beneficia de asistență confidențială și de o monitorizare personalizată a cazului.

2. **Campanii de conștientizare:** se organizează periodic campanii de conștientizare pentru informarea comunității universitare cu privire la problematica violenței de gen și a violenței sexuale, la drepturile victimelor și la procedurile de raportare.
3. **Formări și ateliere:** sunt organizate sesiuni de formare obligatorii pentru personal și studenți, cu scopul de a-i educa în privința consimțământului, a comportamentelor adecvate și a modului de reacție în situații de hărțuire.
4. **Parteneriate și colaborări:** colaborare cu organizații locale și internaționale pentru schimbul de bune practici și dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și intervenție.

Obiective

Scopul principal al inițiativei THEFYLIS de la Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena este combaterea violenței sexiste și sexuale și promovarea egalității de gen în cadrul comunității universitare. Pentru atingerea acestui scop, biroul THEFYLIS implementează mai multe acțiuni-cheie: oferă sprijin psihologic și juridic victimelor hărțuirii și ale violenței de gen, organizează campanii de conștientizare pentru informarea cu privire la drepturile victimelor și la procedurile de raportare și oferă formare obligatorie personalului și studenților, pentru a-i educa în privința consimțământului și a comportamentului adecvat. În plus, biroul colaborează cu organizații locale și internaționale pentru schimbul de bune practici și dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și intervenție. Prin integrarea acestor activități într-un cadru instituțional, biroul THEFYLIS urmărește să instaureze o cultură a respectului și a egalității, asigurând totodată un mediu de lucru și de studiu sigur și incluziv pentru toți membrii universității.

Metode de evaluare

Metoda de evaluare a inițiativei THEFYLIS de la Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena se bazează pe mai multe abordări complementare. În primul rând, ea include colectarea de date statistice detaliate privind incidentele de violență de gen și violență sexuală raportate în cadrul universității. Aceste date sunt utilizate pentru a măsura amploarea problemei și eficacitatea acțiunilor întreprinse. În paralel, echipa elaborează rapoarte anuale care documentează progresele realizate, provocările întâmpinate și acțiunile întreprinse. Sondajele periodice în rândul studenților și al personalului, precum și interviurile calitative de tip focus grup completează această evaluare, oferind feedback și sugestii de îmbunătățire. Monitorizarea cazurilor raportate și a intervențiilor realizate de THEFYLIS permite, de asemenea, evaluarea capacității de reacție și a eficacității răspunsurilor la incidente. În fine, o evaluare externă realizată de experți independenți poate oferi o perspectivă obiectivă și recomandări suplimentare pentru consolidarea impactului inițiativei. Împreună, aceste metode oferă un cadru cuprinzător pentru evaluarea și îmbunătățirea continuă a practicilor de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale în universitate.

Implicarea actorilor

Biroul THEFYLIS: este organismul central responsabil de promovarea egalității de gen și de combaterea violenței de gen și a violenței sexuale în cadrul universității. Biroul joacă un rol esențial în implementarea acțiunilor și programelor.

Comitetul pentru Egalitate de Gen (GEC): acest comitet sprijină activitățile Biroului THEFYLIS, consiliind conducerea universității cu privire la bunele practici în materie de egalitate de gen și de combatere a discriminării.

Personalul academic și administrativ: cadrele didactice și personalul administrativ și tehnic participă la cursurile de formare obligatorii privind consimțământul, comportamentul adecvat și modul de reacție la hărțuire, organizate de THEFYLIS.

Studenții: studenții sunt atât beneficiari ai serviciilor de sprijin și ai campaniilor de conștientizare derulate de Biroul THEFYLIS, cât și participanți la sesiunile de formare privind violența de gen și violența sexuală.

Consilierii psihologici și juridici: acești profesioniști oferă sprijin direct victimelor hărțuirii sexuale și ale violenței de gen, asigurând asistență confidențială și o monitorizare personalizată a cazului.

Organizațiile locale și internaționale: THEFYLIS colaborează cu organizații externe pentru schimbul de bune practici și dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și intervenție.

În concluzie, inițiativa THEFYLIS de la Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena reprezintă un răspuns proactiv și structurat la provocările generate de hărțuirea sexuală și violența de gen în cadrul instituției academice. Prin înființarea Biroului THEFYLIS, universitatea și-a demonstrat angajamentul ferm față de protejarea drepturilor membrilor săi și de promovarea egalității de gen. Biroul oferă un sprijin cuprinzător victimelor, inclusiv consiliere psihologică și juridică, precum și campanii de conștientizare și formare obligatorie pentru întreaga comunitate universitară. Prin colaborarea cu organizații locale și internaționale, THEFYLIS își îmbogățește practicile și își consolidează strategiile de prevenire și intervenție. Instituționalizarea THEFYLIS de către Senatul universitar demonstrează o abordare serioasă și durabilă a acestor probleme. Pentru a asigura eficacitatea continuă a acestei inițiative, este esențială evaluarea periodică a acțiunilor sale și adaptarea la nevoile în schimbare ale comunității universitare. THEFYLIS este un exemplu inspirator de leadership instituțional în promovarea unui mediu universitar sigur, respectuos și egalitar.

Belgia

Studiu de caz: Universitatea din Liège (University of Liège) (Belgia)

Descrierea cazului

Universitatea din Liège (ULiège) din Belgia a introdus o serie de măsuri pentru combaterea violenței sexiste și sexuale în cadrul instituției. Aceste inițiative urmăresc conștientizarea, prevenirea și sprijinirea victimelor hărțuirii sexuale și ale violenței de gen. Service de Prévention et de Sécurité (SEPS – Serviciul de prevenire și securitate) joacă un rol central în coordonarea acestor acțiuni, în colaborare cu alte departamente ale universității.

Acțiuni implementate

1. **Service de Prévention et de Sécurité (SEPS):** acest serviciu oferă consultanță și sprijin victimelor hărțuirii sexuale. De asemenea, organizează cursuri de formare pentru personal și studenți privind prevenirea violenței sexiste și sexuale.
2. **Cellule de veille et d'écoute (unitate de monitorizare și ascultare):** înființată pentru a primi și a gestiona sesizările privind hărțuirea sexuală și violența de gen, această unitate ascultă activ victimele și le îndrumă către serviciile adecvate.
3. **Campanii de conștientizare:** sunt derulate periodic campanii pentru a informa comunitatea universitară cu privire la problematica violenței de gen și a violenței sexuale și pentru a încuraja raportarea incidentelor.
4. **Sesiuni de formare și ateliere:** se organizează sesiuni de formare și ateliere pentru a educa comunitatea universitară cu privire la comportamentul adecvat și la limitele consimțământului.

Obiective

Universitatea din Liège (ULiège) a pus în aplicare o serie de inițiative pentru combaterea hărțuirii și a violenței sexiste și sexuale în cadrul instituției. Obiectivele acestor bune practici (best practices) sunt multiple și urmăresc crearea unui mediu sigur, respectuos și incluziv pentru toți membrii comunității universitare.

În primul rând, aceste acțiuni urmăresc prevenirea hărțuirii și a violenței prin conștientizarea, în rândul comunității universitare, a comportamentelor inacceptabile, precum hărțuirea sexuală, agresiunea și violența de gen. Diverse campanii de conștientizare, precum campania #RESPECT, expoziții, conferințe, ateliere, proiecții de filme și spectacole, joacă un rol esențial în acest sens. Ele urmăresc să educe și să informeze studenții, personalul și ceilalți membri ai comunității universitare cu privire la aceste probleme, evidențiind efectele negative ale unor astfel de comportamente și promovând o cultură a respectului și a nediscriminării.

În al doilea rând, aceste practici urmăresc sprijinirea victimelor, punându-le la dispoziție resurse, precum și servicii confidențiale de ascultare și sprijin. Studenții și personalul au acces la psihologi și la persoane de încredere pentru a primi, atunci când este nevoie, un sprijin adecvat și profesionist. În plus, universitatea a instituit proceduri specifice de soluționare a plângerilor privind hărțuirea și violența, care garantează confidențialitatea și protecția persoanelor implicate.

Un alt obiectiv major al acestor practici este promovarea unei culturi a respectului, egalității și nediscriminării în cadrul ULiège. Aceasta presupune colaborarea cu alte instituții, organizații și experți pentru elaborarea unor strategii eficiente de prevenire și combatere a acestui tip de violență. Universitatea participă, de asemenea, la proiecte internaționale de cercetare precum UniSAFE, pentru a înțelege mai bine aceste fenomene și a-și îmbunătăți abordările.

În sfârșit, aceste acțiuni sunt rezultatul unei colaborări strânse între diverși actori din cadrul instituției, inclusiv conducerea universității, departamentul pentru calitatea vieții studențești (Quality of Student Life), asociațiile studențești, personalul administrativ și echipele de cercetare. Această abordare colaborativă urmărește maximizarea impactului inițiativelor implementate și asigurarea unui sprijin cuprinzător pentru membrii comunității universitare.

Metode de evaluare

Universitatea din Liège (ULiège) a implementat mai multe metode de evaluare pentru a măsura eficacitatea inițiativelor sale de combatere a hărțuirii și violenței sexuale și de gen. Printre acestea se numără anchetele de satisfacție și sondajele anonime adresate studenților, personalului și membrilor comunității universitare. Aceste anchete colectează opinii despre programele și serviciile existente, evaluează gradul de satisfacție și eficacitatea percepută a acțiunilor și identifică aspectele care pot fi îmbunătățite. Analiza sesizărilor oficiale privind hărțuirea și violența sexuală este, de asemenea, o practică uzuală, care permite monitorizarea tendințelor și evaluarea gravității cazurilor raportate, precum și a rezultatelor anchetelor disciplinare. ULiège utilizează, de asemenea, indicatori de performanță cantitativi și calitativi pentru a măsura impactul inițiativelor sale, cum ar fi numărul participanților la cursurile de formare, ratele de raportare și măsurile disciplinare luate. Se realizează studii de caz aprofundate și evaluări calitative pentru a înțelege experiențele victimelor, parcursul lor de raportare și interacțiunile cu serviciile de sprijin. În sfârșit, universitatea realizează analize ale literaturii de specialitate și comparații internaționale pentru a valorifica bunele practici la nivel global în materie de prevenire și răspuns la hărțuirea și violența sexuală și de gen în instituțiile de învățământ superior (IIS). Aceste metode de evaluare permit ULiège să își adapteze strategiile și să își îmbunătățească serviciile, consolidându-și astfel capacitatea de a promova o cultură a respectului și a egalității în cadrul comunității sale academice.

Implicarea actorilor

Université de Liège: concepția, implementarea și monitorizarea inițiativelor de conștientizare și prevenire.

Studenții: studenții sunt atât beneficiari ai programelor de conștientizare și prevenire, cât și actori esențiali în raportarea incidentelor și în contribuția la campaniile de conștientizare.

Personalul academic și administrativ: cadrele didactice, cercetătorii și personalul administrativ sunt implicați în implementarea politicilor și programelor de prevenire. De asemenea, aceștia pot fi instruiți pentru a identifica situațiile de hărțuire sau violență și a reacționa la acestea.

Serviciile sociale: serviciile sociale ale universității sunt implicate în sprijinirea victimelor, inclusiv prin consiliere, îndrumare către alte servicii și gestionarea cazurilor.

Departamentul juridic: departamentul juridic oferă asistență juridică victimelor și participă la elaborarea politicilor universității privind hărțuirea și violența.

Serviciul de sănătate și bunăstare: acest serviciu oferă sprijin medical și psihologic victimelor hărțuirii sau violenței.

Departamentul de prevenire și securitate: acest departament este implicat în supravegherea și securitatea campusului, precum și în conștientizarea necesității de a preveni comportamentele cu risc.

Reprezentanții studenților: asociațiile studențești pot juca un rol-cheie în conștientizarea și mobilizarea studenților în jurul problematicii hărțuirii și violenței.

Comitetele de coordonare și grupurile de lucru: comitetele de coordonare și grupurile de lucru sunt adesea înființate pentru a elabora politici, protocoale și programe și pentru a coordona eforturile de combatere a hărțuirii și a violenței sexuale și de gen.

Autoritățile universitare: conducerea universității, inclusiv rectorul, prorectorii și decanii, joacă un rol-cheie în definirea politicilor și priorităților instituționale de prevenire și combatere a hărțuirii și violenței.

Inițiativa Universității din Liège (ULiège) de combatere a hărțuirii și a violenței sexuale și de gen pare să constituie un răspuns solid și proactiv la provocările persistente din mediul academic. ULiège a instituit un cadru instituțional solid, care include politici clare, protocoale de raportare eficiente și mecanisme de sprijin pentru victime. Această abordare integrată cuprinde și eforturi semnificative de conștientizare, formare și parteneriate externe, menite să creeze o cultură a respectului și a egalității în cadrul universității. Totuși, pentru a asigura eficacitatea în timp a acestor măsuri, este esențial ca ULiège să își mențină angajamentul față de îmbunătățirea

continuă, evaluându-și periodic politicile și adaptându-și strategiile la nevoile în schimbare ale comunității universitare.

Studiu de caz: Universitatea din Mons (University of Mons) (Belgia)

Descrierea cazului

Universitatea din Mons (UMONS) din Belgia a pus în aplicare o serie de inițiative pentru combaterea violenței sexiste și sexuale. Aceste inițiative sunt coordonate de Comité d'Accompagnement de la Politique d'Égalité et de Diversité (CAPÉDI – Comitetul de sprijin pentru politica de egalitate și diversitate), în colaborare cu Service d'Accompagnement et de Support des Étudiants (SASE – Serviciul de îndrumare și sprijin pentru studenți). Obiectivul principal este crearea unui mediu universitar sigur și respectuos pentru toți studenții și întregul personal, cu accent pe prevenire, conștientizare și sprijinirea victimelor hărțuirii și violenței sexuale.

Acțiuni implementate

1. **Serviciul de consiliere și sprijin:** SASE oferă servicii confidențiale de consiliere pentru victimele hărțuirii și violenței sexuale. Studenții și personalul pot primi ajutor pentru raportarea incidentelor, precum și sprijin psihologic și juridic.
2. **Cellule de veille et d'écoute (unitate de monitorizare și ascultare):** înființată pentru a primi și a gestiona sesizările privind hărțuirea sexuală și violența de gen, această unitate ascultă activ victimele și le îndrumă către serviciile adecvate.
3. **Campanii de conștientizare:** sunt derulate periodic campanii pentru a informa comunitatea universitară cu privire la problematica violenței de gen și a violenței sexuale și pentru a încuraja raportarea incidentelor.
4. **Sesiuni de formare și ateliere:** se organizează sesiuni de formare și ateliere pentru a educa comunitatea universitară cu privire la comportamentul adecvat și la limitele consimțământului.
5. **Parteneriate externe:** colaborarea cu asociații locale pentru a oferi resurse suplimentare și a organiza evenimente de conștientizare.

Obiective

Universitatea din Mons (UMONS) este angajată în crearea unui mediu universitar sigur și respectuos prin urmărirea mai multor obiective-cheie. În primul rând, urmărește prevenirea și reducerea la minimum a hărțuirii sub toate formele sale. Pentru a atinge acest obiectiv, UMONS conștientizează activ comunitatea academică, inclusiv studenții și personalul academic și administrativ, cu privire la diferitele manifestări ale hărțuirii, la consecințele acesteia și la modalitățile de prevenire.

Pe lângă conștientizare, universitatea se angajează să ofere un sprijin eficient victimelor hărțuirii, punându-le la dispoziție resurse adaptate care să le ajute să facă față situației în care se află. UMONS promovează, de asemenea, incluziunea și diversitatea, încurajând un mediu în care fiecare membru al comunității se simte respectat și apreciat, indiferent de gen, origine etnică, orientare sexuală etc.

Pentru a consolida reziliența și bunăstarea persoanelor, universitatea instituie mecanisme de sprijin și prevenire menite să promoveze bunăstarea psihologică și emoțională a acestora în cadrul instituției. În plus, UMONS depune eforturi pentru a asigura un răspuns corect și echitabil la orice situație de hărțuire raportată, consolidând astfel mecanismele de raportare și de soluționare a plângerilor.

În sfârșit, universitatea organizează periodic activități de conștientizare, precum zile de studiu, spectacole, ateliere, cursuri de formare și conferințe pe teme legate de gen, diversitate, discriminare și hărțuire. Aceste inițiative urmăresc să informeze și să educe comunitatea universitară cu privire la diversele aspecte ale hărțuirii și la modalitățile de prevenire a acesteia, contribuind astfel la un mediu universitar respectuos și incluziv pentru toți.

Metode de evaluare

Acest aspect nu este precizat în mod explicit, dar este foarte probabil ca UMONS să fi instituit un proces de evaluare pentru a măsura eficacitatea acțiunilor sale de combatere a hărțuirii. Această evaluare poate lua diverse forme, precum anchete în rândul studenților, monitorizarea plângerilor și a cazurilor raportate, evaluarea intervențiilor de conștientizare, analiza datelor statistice, feedbackul partenerilor și al asociațiilor implicate etc.

Realizarea unei evaluări permite universității să înțeleagă impactul real al acțiunilor sale, să identifice aspectele care pot fi îmbunătățite și să ia decizii pe baza unor date concrete, pentru a-și consolida angajamentul față de un mediu universitar sigur și respectuos pentru toți.

Implicarea actorilor

Université de Mons: concepția, implementarea și monitorizarea inițiativelor de conștientizare și prevenire.

Comité d'Accompagnement de la Politique d'Égalité et de Diversité (CAPÉDI): coordonarea inițiativelor și a serviciilor de sprijin.

Service d'Accompagnement et de Support des Étudiants (SASE): gestionarea protocoalelor, primirea și sprijinirea victimelor, coordonarea inițiativelor.

Studenții și personalul: principalii beneficiari ai cursurilor de formare și participanți activi la activitățile complementare.

Grupurile și asociațiile locale: colaborare pentru oferirea de resurse suplimentare și sesiuni de informare.

Personalul administrativ și academic al UMONS: este responsabil de conceperea și implementarea politicilor și acțiunilor de combatere a hărțuirii în cadrul universității. Aceasta include formarea în domeniul recunoașterii, prevenirii și gestionării hărțuirii, precum și stabilirea unor proceduri adecvate de raportare și soluționare.

Studenții: studenții sunt atât beneficiari ai inițiativelor de conștientizare și prevenire, cât și actori activi în raportarea cazurilor de hărțuire la care sunt martori sau pe care le trăiesc. Sunt încurajați să participe la inițiativele de conștientizare și să utilizeze, atunci când este nevoie, resursele de sprijin puse la dispoziția lor.

Asociațiile studențești: colaborează cu universitatea pentru organizarea de campanii de conștientizare, evenimente și activități menite să promoveze un mediu respectuos și incluziv. Aceste asociații joacă un rol esențial în implicarea studenților și în crearea unei culturi a respectului în cadrul comunității universitare.

Organizațiile externe: UMONS colaborează în parteneriat cu asociații și organizații externe specializate în combaterea hărțuirii, precum asociații pentru drepturile femeilor, asociații LGBTQIA+, organizații de prevenire a hărțuirii online (cyberstalking) etc. Aceste parteneriate permit schimbul de bune practici și consolidarea inițiativelor de prevenire.

Autoritățile locale și regionale: în anumite cazuri, universitatea colaborează cu autoritățile locale și regionale, inclusiv cu serviciile de prevenire și agențiile guvernamentale, pentru a-și consolida acțiunile de combatere a hărțuirii. Aceasta poate include punerea în comun a resurselor și elaborarea unor programe comune.

Viitorii părinți și studenții-părinți, persoanele transgender, persoanele cu dizabilități și martorii hărțuirii: aceste grupuri specifice sunt vizate de inițiative adaptate nevoilor lor particulare în materie de sprijin, recunoaștere a identității de gen, adaptare rezonabilă și educație pentru prevenirea hărțuirii.

Inițiativa Universității din Mons (UMONS) de combatere a hărțuirii demonstrează clar angajamentul acesteia față de siguranță, respect și incluziune în cadrul comunității sale universitare. Prin implementarea unei serii de acțiuni coordonate, UMONS conștientizează activ studenții și personalul administrativ și academic cu privire la diversele forme de hărțuire, oferind totodată un sprijin eficient victimelor. Parteneriatele cu asociații și organisme externe specializate consolidează și mai mult aceste eforturi, permițând schimbul de bune practici și o abordare colaborativă a prevenirii și gestionării cazurilor de hărțuire. Implicând totodată studenții, asociațiile studențești și autoritățile locale, UMONS creează un mediu în care fiecare persoană se simte apreciată, respectată și protejată, indiferent de gen, origine etnică, orientare sexuală sau orice altă

caracteristică. Această inițiativă demonstrează un angajament proactiv în promovarea unei culturi a respectului și toleranței și constituie un model pentru alte instituții care urmăresc să creeze medii universitare sigure și incluzive.

Studiu de caz: Universitatea din Gent (Ghent University, UGent)

Descrierea cazului

Universitatea din Gent (UGent) din Belgia a luat măsuri proactive pentru combaterea violenței sexiste și sexuale în cadrul instituției. Aceste inițiative sunt coordonate de Biroul pentru gen și diversitate (Gender and Diversity Office), în colaborare cu serviciile de sănătate mintală și cu asociațiile studențești. Scopul principal este crearea unui mediu universitar sigur și incluziv pentru toți studenții și întregul personal, cu accent pe prevenire, conștientizare și sprijinirea victimelor hărțuirii și violenței sexuale.

Acțiuni implementate

1. **Servicii de consiliere și sprijin:** Biroul pentru gen și diversitate oferă servicii confidențiale de consiliere pentru victimele hărțuirii și violenței sexuale. Studenții și personalul pot primi ajutor pentru raportarea incidentelor, precum și sprijin psihologic și juridic.
2. **Program de formare:** formare obligatorie pentru personal și studenți privind hărțuirea sexuală și violența de gen. Programul include module despre consimțământ, comportamentul adecvat și modalitățile de reacție în situații de hărțuire.
3. **Campanii de conștientizare:** sunt derulate periodic campanii de conștientizare pentru a informa comunitatea universitară cu privire la drepturile victimelor, procedurile de raportare și resursele disponibile.
4. **Parteneriate externe:** colaborarea cu organizații locale și internaționale pentru a oferi resurse suplimentare și a organiza evenimente de conștientizare privind prevenirea violenței de gen și a violenței sexuale.

Obiective

Universitatea din Gent (UGent) și-a stabilit mai multe obiective-cheie pentru combaterea hărțuirii în campusul său. În primul rând, UGent urmărește să sensibilizeze activ comunitatea universitară cu privire la diversele aspecte ale hărțuirii, inclusiv formele variate și posibilele sale consecințe. Prin conștientizarea studenților și a personalului academic și administrativ, universitatea urmărește să creeze o cultură în care comportamentele nepotrivite sunt recunoscute și respinse, iar victimele sunt încurajate să raporteze incidentele. În al doilea rând, UGent este ferm angajată în prevenirea hărțuirii prin implementarea unor programe de formare obligatorii și a unor politici clare de combatere a hărțuirii, favorizând astfel un mediu incluziv și respectuos. În al treilea rând, universitatea oferă un sprijin eficient victimelor hărțuirii prin servicii specializate de însoțire, consultații confidențiale și îndrumare cu privire la pașii de urmat. În al patrulea

rând, UGent depune eforturi pentru a-și consolida mecanismele de raportare și de soluționare a plângerilor, asigurând un răspuns corect și profesionist pentru fiecare caz raportat. În sfârșit, UGent promovează reziliența și bunăstarea comunității sale academice prin oferirea de sprijin continuu și de programe de dezvoltare personală. Aceste obiective urmăresc crearea unui mediu universitar sigur, respectuos și incluziv pentru toți membrii comunității UGent, consolidând angajamentul universității față de siguranța și bunăstarea studenților și a personalului său.

Metode de evaluare

Universitatea din Gent acordă o mare importanță evaluării continue a inițiativelor sale de combatere a hărțuirii, în scopul de a le măsura eficacitatea și de a identifica aspectele care pot fi îmbunătățite. Această evaluare se realizează prin mai multe metode, inclusiv anchete periodice de satisfacție în rândul studenților și al personalului, analiza statisticilor privind cazurile raportate și focus-grupuri cu membrii comunității universitare. Aceste procese permit universității să colecteze un feedback valoros, să analizeze datele obținute și să își ajusteze acțiunile în consecință, pentru a asigura relevanța și eficacitatea politicilor sale de combatere a hărțuirii. Adoptând o abordare atât proactivă, cât și reactivă, Universitatea din Gent se angajează să mențină un mediu sigur, respectuos și incluziv pentru toți membrii săi.

Implicarea actorilor

Universitatea din Gent: concepția, implementarea și monitorizarea campaniilor de conștientizare și prevenire.

Biroul pentru gen și diversitate: coordonarea inițiativelor și a serviciilor de sprijin. Serviciile de sănătate mintală: gestionarea protocoalelor, primirea și sprijinirea victimelor, coordonarea inițiativelor.

Conducerea universității (rectoratul): conducerea, inclusiv rectorul, este implicată în elaborarea politicilor instituționale de combatere a hărțuirii și în supravegherea generală a inițiativelor puse în aplicare.

Serviciile administrative: serviciile administrative ale universității sunt implicate în gestionarea procedurilor de soluționare a plângerilor, în colectarea datelor statistice privind cazurile de hărțuire și în coordonarea diverselor acțiuni întreprinse.

Departamentele academice: departamentele academice sunt implicate în formarea cadrelor didactice și în conștientizarea studenților cu privire la comportamentele nepotrivite.

Serviciile de sprijin pentru studenți: servicii precum Trust Point, Studentenwerk Ghent, PerC (Permanence Center) și alte servicii de consiliere oferă sprijin studenților care se confruntă cu comportamente transgresive (cross-border behavior), discriminare sau alte probleme legate de bunăstare.

Asociațiile studențești: asociațiile studențești sunt adesea implicate în organizarea de campanii de conștientizare, evenimente și activități care promovează un mediu respectuos și incluziv.

Personalul didactic și administrativ: personalul didactic și administrativ joacă un rol esențial în implementarea politicilor de combatere a hărțuirii, în gestionarea cazurilor raportate și în conștientizarea acestor probleme.

Partenerii externi: pot fi stabilite parteneriate cu organizații externe specializate în combaterea hărțuirii, care oferă resurse suplimentare și expertiză complementară.

Autoritățile locale: în anumite cazuri, autoritățile locale, inclusiv municipalitatea orașului Gent, pot fi implicate în coordonarea eforturilor de combatere a hărțuirii, în special în ceea ce privește aspectele de siguranță și prevenire.

Practica Universității din Gent în materie de combatere a hărțuirii este exemplară, integrând multiple dimensiuni pentru a asigura un mediu sigur și respectuos în campus. Prin politici instituționale clare, inițiative de conștientizare și servicii de sprijin dedicate, universitatea își demonstrează angajamentul față de prevenirea hărțuirii, sprijinirea victimelor și promovarea unei culturi a respectului și a incluziunii. Colaborarea cu parteneri interni și externi consolidează și mai mult impactul acestor acțiuni, permițând o abordare holistică ce răspunde nevoilor variate ale comunității universitare. Totuși, pentru a menține și a îmbunătăți aceste eforturi, evaluarea continuă este esențială în vederea identificării lacunelor și a ajustării strategiilor pe baza feedbackului primit. Pe scurt, Universitatea din Gent este angajată activ în crearea unui mediu în care fiecare persoană să se poată dezvolta în siguranță, rămânând totodată vigilentă în fața provocărilor persistente legate de hărțuire.

Suedia

Studiu de caz: Karolinska Institutet

Descrierea cazului

Karolinska Institutet (KI) din Suedia, o instituție medicală de prim rang, este implicat activ în lupta împotriva hărțuirii sexuale și a violenței de gen în învățământul superior. În urma mișcării #MeToo, KI și-a intensificat inițiativele de creare a unui mediu de muncă și de studiu sigur și incluziv. Institutul a lansat mai multe programe și a colaborat cu diverse organizații pentru conștientizarea, prevenirea hărțuirii sexuale și sprijinirea victimelor acesteia.

Acțiuni implementate

1. **Centrul Național de Cunoaștere privind Sexualitatea Nedorită și Prevenirea Violenței Sexuale (National Knowledge Center on Unwanted Sexuality and the Prevention of Sexual Violence):** oferit de KI în colaborare cu Spitalul Universitar Karolinska (Karolin-

ska University Hospital), acest centru se concentrează pe prevenirea violenței sexuale prin intervenții care vizează persoanele cu factori de risc.

2. **Formare și conștientizare:** KI oferă programe de formare și activități de conștientizare pentru a informa studenții și personalul cu privire la drepturile și responsabilitățile lor, precum și la resursele disponibile în materie de hărțuire sexuală.
3. **Cercetare și colaborare:** participarea la programe de cercetare și colaborare pentru generarea de cunoștințe și practici comune privind hărțuirea sexuală și vulnerabilitatea legată de gen în mediul academic.

Obiective

Generarea de cunoaștere: unul dintre principalele obiective ale Karolinska Institutet este generarea de cunoștințe aprofundate despre hărțuirea sexuală și vulnerabilitățile legate de gen în contextul academic suedez. Acest program de cercetare urmărește înțelegerea mecanismelor subiacente și identificarea factorilor de risc asociați. Prin această cercetare, KI speră să contribuie la o mai bună înțelegere a dinamicii hărțuirii sexuale și la elaborarea unor strategii eficiente de prevenire și gestionare a acestor situații.

Promovarea bunelor practici: o altă prioritate a KI este promovarea bunelor practici în prevenirea hărțuirii sexuale. Programul încurajează schimbul de experiență și de strategii între instituțiile academice. Facilitând acest schimb, KI ajută alte instituții să pună în aplicare măsuri concrete de prevenire și gestionare a cazurilor de hărțuire sexuală. Scopul este crearea unei rețele de sprijin în care bunele practici să poată fi preluate și adaptate la diferite contexte instituționale.

Conștientizarea: Karolinska Institutet este angajat activ în conștientizarea problematicii hărțuirii sexuale în cadrul comunității universitare. Sunt organizate periodic campanii de conștientizare pentru a informa studenții, personalul și cercetătorii cu privire la drepturile lor, precum și la resursele disponibile pentru a obține ajutor în caz de hărțuire. Această conștientizare urmărește crearea unei culturi a respectului și sprijinului reciproc, în care membrii comunității să se simtă în largul lor să raporteze incidentele și să solicite ajutor în deplină confidențialitate.

Îmbunătățirea mediului: punând în evidență problemele legate de hărțuirea sexuală, Karolinska Institutet urmărește îmbunătățirea mediului de muncă și de învățare în instituțiile de învățământ superior din Suedia. Programul se concentrează pe stabilirea unor măsuri concrete care să asigure un mediu sigur, incluziv și respectuos pentru toți. Aceste eforturi includ evaluarea periodică a politicilor și procedurilor existente, precum și introducerea unor noi inițiative de consolidare a prevenirii hărțuirii sexuale.

Metode de evaluare

Karolinska Institutet (KI) realizează o evaluare continuă a inițiativelor sale de combatere a hărțuirii sexuale și a violenței de gen. Această evaluare cuprinde mai multe aspecte esențiale pentru asigurarea eficacității și impactului măsurilor puse în aplicare. În primul rând, KI evaluează periodic eficacitatea campaniilor sale de conștientizare, menite să informeze și să educe comunitatea universitară cu privire la problematica hărțuirii sexuale. Aceste evaluări măsoară acoperirea campaniilor, creșterea gradului de înțelegere a problematicii hărțuirii și modul general în care mesajele sunt receptate de studenți și de personal.

Apoi, KI analizează datele privind cazurile raportate de hărțuire sexuală pentru a identifica tendințele și tiparele comportamentelor problematice. Această analiză aprofundată permite adaptarea măsurilor preventive și intervenția proactivă acolo unde riscul este cel mai mare. În plus, KI evaluează disponibilitatea și eficacitatea resurselor de sprijin pentru victimele hărțuirii, precum consilierii, liniile de asistență și opțiunile de raportare anonimă. Scopul este de a asigura că aceste resurse răspund în mod adecvat nevoilor victimelor și sunt ușor accesibile atunci când este nevoie.

KI evaluează, de asemenea, periodic politicile și ghidurile sale interne privind hărțuirea sexuală și discriminarea. Aceasta include revizuirea politicilor existente pentru a se asigura că sunt aliniate la bunele practici și conforme cu legislația suedeză. În sfârșit, KI colectează periodic feedback de la părțile interesate, inclusiv studenți, personal academic și administrativ, precum și cercetători. Acest feedback oferă informații esențiale despre experiența oamenilor în legătură cu hărțuirea sexuală și despre eficacitatea măsurilor luate pentru a o combate.

Implicarea actorilor

Karolinska Institutet (KI): în calitate de instituție academică de prim rang, KI este motorul a numeroase inițiative de prevenire a violenței sexuale. Oferă programe de formare, participă la cercetări privind violența sexuală și prevenirea acesteia și se implică în parteneriate pentru crearea unui mediu sigur și incluziv.

Spitalul Universitar Karolinska: în colaborare cu KI, Spitalul Universitar Karolinska contribuie la înființarea Centrului Național de Cunoaștere privind Violența Sexuală și Prevenirea acesteia (National Knowledge Centre on Sexual Violence and Prevention). Spitalul contribuie la cercetarea și dezvoltarea unor practici eficiente de prevenire a violenței sexuale.

Personalul academic și administrativ al KI: personalul KI participă la programele de conștientizare și formare oferite de instituție pentru a înțelege mai bine și a preveni violența sexuală.

Studenții KI: studenții reprezintă, de asemenea, un grup-țintă important, întrucât constituie o populație vulnerabilă la violența sexuală. KI le oferă programe de conștientizare și formare și îi încurajează să contribuie la crearea unui mediu sigur, raportând orice comportament nepotrivit.

Partenerii externi: KI colaborează cu alte organizații, precum serviciile de sănătate, autoritățile guvernamentale, organizațiile non-profit și alte universități, pentru a consolida eforturile de prevenire a violenței sexuale. Aceste parteneriate permit o abordare mai holistică și mai bine coordonată a prevenirii.

Inițiativele de prevenire a violenței sexuale de la Karolinska Institutet (KI) sunt rezultatul unui angajament puternic față de siguranța și bunăstarea comunității universitare. Grație unei abordări multidimensionale, KI a pus în aplicare mai multe măsuri menite să conștientizeze, să educe și să sprijine studenții, personalul didactic și mediul universitar în ansamblu.

Aceste inițiative includ crearea unui centru național de cunoaștere, programe de formare și conștientizare, eforturi de cercetare și elaborarea unor politici și resurse clare. Colaborând cu alte instituții și utilizând o abordare intersecțională, KI recunoaște complexitatea problematicii violenței sexuale și urmărește crearea unui mediu incluziv și respectuos pentru toți.

Studiu de caz: Universitatea din Uppsala (Uppsala University)

Descrierea cazului

Universitatea din Uppsala din Suedia a luat măsuri semnificative pentru combaterea hărțuirii sexuale și a violenței de gen în campusul său. În ciuda reputației progresiste a Suediei în materie de egalitate de gen, la universitate au fost raportate probleme persistente de hărțuire sexuală, în special în cadrul departamentului de neuroștiințe, care a trebuit să fie închis din cauza unor probleme insolubile legate de mediul de lucru și de comportamente toxice.

Acțiuni implementate

1. **Formare privind gestionarea situațiilor de SGBV:** în cadrul Planului național de combatere a violenței de gen și a violenței sexuale în învățământul superior și cercetare 2021–2025, sunt puse la dispoziție sesiuni de formare pentru conștientizarea și instruirea comunității universitare.
2. **Campanii de conștientizare și ateliere:** sunt organizate periodic campanii și ateliere pentru conștientizarea problemelor legate de hărțuirea sexuală și violența de gen și pentru a-i instrui pe studenți și pe membrii personalului să recunoască aceste situații și să reacționeze adecvat.
3. **Ghiduri și broșuri:** distribuirea de ghiduri și broșuri specifice care oferă informații despre violența sexistă și sexuală și despre modalitățile de prevenire a acesteia.
4. **Colaborarea cu alte instituții:** colaborarea cu instituții suedeze și internaționale pentru schimbul de bune practici și elaborarea unor strategii eficiente de prevenire și intervenție.

5. **Curs online privind violența de gen și violența sexuală:** curs online pentru conștientizarea și formarea comunității universitare în domeniul prevenirii violenței de gen și a violenței sexuale.
6. **Cartografierea sistemelor de prevenire:** accesul la informații privind sistemele de prevenire și de tratare a cazurilor de violență de gen și violență sexuală din fiecare universitate.

Obiective

Obiectivele practicii menite să prevină violența, în special violența bărbaților împotriva femeilor, sunt multiple și interconectate. În primul rând, obiectivul principal este conștientizarea, la nivelul persoanelor și al comunităților, a normelor de gen dăunătoare și a comportamentelor violente, încurajând astfel contestarea acestor norme nocive. Totodată, practica urmărește să influențeze convingerile și comportamentele indivizilor, în special ale tinerilor bărbați, pentru a promova relații mai egalitare și nonviolente, contribuind astfel la schimbarea atitudinilor și a normelor de gen care perpetuează violența.

În plus, această practică urmărește să ofere profesioniștilor instrumentele și cunoștințele necesare pentru a identifica, sprijini și trata victimele violenței, precum și pentru a interveni eficient în situațiile de violență. De asemenea, urmărește să facă resursele și formarea în domeniul prevenirii violenței accesibile unui public larg, inclusiv profesioniștilor care lucrează în diferite sectoare, precum serviciile sociale, sănătatea, educația și justiția.

Un alt obiectiv important este educarea și conștientizarea persoanelor cu privire la natura violenței în relațiile intime, la consecințele acesteia și la resursele disponibile pentru a ajuta victimele. Aceasta include promovarea unor comportamente proactive de intervenție și prevenire a violenței.

În sfârșit, această practică urmărește evaluarea periodică a eficacității programelor și intervențiilor, identificarea aspectelor care pot fi îmbunătățite și adaptarea strategiilor la nevoile specifice ale comunităților și ale grupurilor-țintă. O astfel de evaluare și îmbunătățire continuă este esențială pentru asigurarea eficacității pe termen lung a inițiativelor de prevenire a violenței.

Metode de evaluare

Universitatea realizează evaluări periodice ale eficacității programelor și intervențiilor pentru a le măsura impactul și a identifica aspectele care pot fi îmbunătățite, ajustându-și strategiile în consecință.

Implicarea actorilor

Universitatea din Uppsala: concepția, implementarea și monitorizarea campaniilor de conștientizare și prevenire.

Departamentul de neuroştiinţe: vizat iniţial de problemele de hărţuire sexuală, face în prezent obiectul unor reforme menite să îmbunătăţească mediul de lucru.

Guvernul suedez: guvernul suedez este implicat în elaborarea politicilor şi strategiilor naţionale de prevenire a violenţei şi de promovare a egalităţii de gen. Acesta asigură resurse financiare şi sprijin instituţional pentru programele de prevenire la nivelul întregii ţări.

Agenţiile guvernamentale: agenţii precum Agenţia suedeză pentru tineret şi societate civilă (Swedish Agency for Youth and Civil Society, MUCF) şi Agenţia suedeză pentru egalitate de gen (Swedish Agency for Gender Equality, Jämställverket) joacă un rol-cheie în coordonarea şi finanţarea iniţiativelor de prevenire şi conştientizare.

Karolinska Institutet (KI): în calitate de instituţie academică, KI este implicat în cercetare şi în dezvoltarea bunelor practici în domeniul prevenirii violenţei, precum şi în formarea profesioniştilor şi a studenţilor.

Profesioniştii din serviciile sociale: asistenţii sociali sunt implicaţi în identificarea şi sprijinirea victimelor violenţei şi în intervenţia în cazul acestora, precum şi în conştientizarea publicului şi educaţia comunitară.

Profesioniştii din domeniul sănătăţii: aceştia joacă un rol esenţial în depistarea şi îngrijirea medicală a victimelor violenţei, precum şi în conştientizarea şi formarea altor profesionişti din domeniul sănătăţii.

Profesioniştii din educaţie: cadrele didactice şi administratorii şcolari sunt implicaţi în conştientizarea tinerilor cu privire la violenţa de gen prin programe educaţionale integrate în curriculum.

Sistemul judiciar: judecătorii, avocaţii şi ceilalţi actori ai sistemului judiciar sunt implicaţi în aplicarea legilor şi politicilor de protecţie a victimelor şi de urmărire penală a agresorilor.

Organizaţiile neguvernamentale (ONG-uri, NGOs): ONG-urile joacă un rol esenţial în furnizarea de servicii de sprijin pentru victime, precum şi în conştientizarea şi educarea publicului cu privire la violenţa de gen.

Mass-media: mass-media joacă un rol important în conştientizarea publicului şi în promovarea unor mesaje pozitive privind egalitatea de gen şi prevenirea violenţei.

Tinerii bărbaţi: tinerii bărbaţi sunt incluşi în programe de educaţie şi conştientizare menite să conteste normele de gen violente şi să promoveze comportamente respectuoase şi egalitare.

Iniţiativa Universităţii din Uppsala de prevenire a violenţei bărbaţilor împotriva femeilor în Suedia reprezintă o abordare integrată şi multidimensională a unei probleme sociale complexe. Aceasta combină eficient conştientizarea, formarea, prevenirea şi colaborarea dintre sectorul

public și cel privat. Abordarea îi include activ pe tinerii bărbați, recunoscând rolul lor esențial în transformarea normelor de gen. Formarea profesioniștilor din diverse sectoare este, de asemenea, esențială pentru îmbunătățirea identificării, sprijinului și intervenției în cazurile de violență. Evaluarea continuă asigură caracterul eficient și fundamentat pe dovezi al programelor, iar colaborarea la nivel național facilitează schimbul de bune practici și elaborarea unor strategii eficiente în întreaga țară. Punând accentul pe conștientizare și educație la toate nivelurile societății, această practică urmărește să producă o schimbare culturală durabilă, promovând egalitatea de gen și relațiile respectuoase încă de la o vârstă fragedă.

Studiu de caz: Universitatea din Lund (Lund University)

Descrierea cazului

Universitatea din Lund din Suedia a luat măsuri semnificative pentru combaterea hărțuirii sexuale și a violenței de gen. Ca răspuns la incidentele de hărțuire și la necesitatea de a crea un mediu sigur și incluziv, universitatea a pus în aplicare o serie de inițiative de conștientizare, prevenire și sprijinire a victimelor. Universitatea colaborează cu diverse organizații pentru a asigura o abordare cuprinzătoare și eficientă a acestor probleme.

Acțiuni implementate

1. **Formare și conștientizare:** organizarea de cursuri de formare obligatorii pentru personal și studenți privind hărțuirea sexuală și violența de gen, inclusiv module despre consimțământ, comportamentul adecvat și modalitățile de reacție în astfel de situații.
2. **Servicii de consiliere și sprijin:** înființarea unor servicii confidențiale de consiliere pentru victimele hărțuirii sexuale și ale violenței de gen, cu sprijin psihologic și juridic disponibil.
3. **Campanii de comunicare:** sunt derulate periodic campanii de conștientizare pentru a informa comunitatea universitară cu privire la drepturile victimelor, procedurile de raportare și resursele disponibile.
4. **Colaborarea cu organizații locale:** colaborarea cu organizații locale pentru a oferi resurse suplimentare și sesiuni de informare privind prevenirea violenței de gen și a violenței sexuale.

Obiective

Obiectivele inițiativelor de la Universitatea din Lund sunt multiple și urmăresc crearea unui mediu sigur și respectuos pentru toți membrii comunității universitare. Obiectivul principal este garantarea siguranței și a respectului pentru fiecare persoană în mediul său de învățare și de lucru. Pentru a preveni incidentele de hărțuire sexuală și violență de gen, universitatea derulează inițiative de conștientizare și educație adresate studenților, personalului și cadrelor didactice. În cazul producerii unor incidente, universitatea se angajează să ofere un sprijin adecvat victimelor, asigurându-le accesul la resurse și servicii care să le ajute să depășească consecințele aces-

tor evenimente. Un alt obiectiv-cheie este promovarea responsabilității în cadrul comunității universitare, prin tragerea la răspundere a autorilor pentru faptele lor. De asemenea, prin instituirea unor procese de investigare corecte și transparente, universitatea urmărește să consolideze încrederea și transparența, asigurând soluționarea echitabilă și imparțială a plângerilor. În sfârșit, prin combaterea activă a hărțuirii sexuale și a violenței de gen, universitatea urmărește să își îmbunătățească cultura instituțională, valorizând respectul, diversitatea și egalitatea de gen.

Metode de evaluare

Universitatea din Lund utilizează o metodă de evaluare periodică și continuă pentru a măsura eficacitatea inițiativelor sale de prevenire și gestionare a hărțuirii sexuale și a violenței de gen. Această metodă include colectarea de date privind incidentele raportate, feedbackul părților interesate obținut prin anchete și focus-grupuri, precum și analiza proceselor de raportare și investigare pentru a le asigura accesibilitatea și transparența. Universitatea măsoară rezultatele inițiativelor în termeni de schimbare comportamentală și atitudinală și își compară politicile cu bunele practici ale altor instituții, pentru a se alinia la standardele internaționale, participând la proiecte precum UniSAFE. Rezultatele evaluării sunt documentate în rapoarte și utilizate pentru ajustări și îmbunătățiri continue. Această abordare structurată și participativă permite Universității din Lund să mențină un mediu academic sigur, respectuos și echitabil.

Implicarea actorilor

Universitatea din Lund: concepția, implementarea și monitorizarea acțiunilor de conștientizare și prevenire.

Rectorul (Vice-Chancellor) Universității din Lund are responsabilitatea generală pentru mediul de lucru și poate juca un rol esențial în implementarea politicilor și măsurilor preventive.

Șefii de departament și managerii sunt responsabili de asigurarea unui mediu de lucru bun în cadrul departamentului sau unității lor, în timp ce responsabilii de programe primesc sesizările privind hărțuirea sau hărțuirea sexuală și pun în aplicare măsuri de soluționare a problemelor.

Personalul didactic și cadrele universitare joacă un rol esențial în conștientizarea studenților și în promovarea unei culturi a respectului și a egalității.

Studenții contribuie la crearea unui mediu de respect reciproc și raportează incidentele atunci când acestea se produc.

Organizațiile și sindicatele studențești oferă sprijin studenților, promovează conștientizarea și pledează pentru politici și măsuri de prevenire eficiente. **Consilierii pentru sănătate mintală și pentru sprijinirea victimelor** oferă sprijin profesionist victimelor hărțuirii sau ale hărțuirii sexuale și le ajută să facă față consecințelor emoționale ale acestor incidente. Implicând activ aceste părți interesate, Universitatea din Lund poate genera un efort colectiv de prevenire a hăr-

țuirii și a hărțuirii sexuale și poate asigura un mediu de muncă și de studiu sigur și respectuos pentru toți membrii săi.

Inițiativa practică de prevenire a hărțuirii și a hărțuirii sexuale de la Universitatea din Lund reprezintă un efort exemplar și integrat de creare a unui mediu academic sigur și respectuos. Adresându-se unor categorii variate de public, inclusiv studenți, personal didactic, manageri și consilieri, universitatea se asigură că fiecare segment al comunității sale este informat, sprijinit și implicat. Prin campanii de conștientizare, programe educaționale, proceduri de raportare clare și accesibile și un sprijin solid pentru victime, Universitatea din Lund își demonstrează angajamentul față de toleranța zero față de hărțuire. Metodologia adoptată este holistică, sistematică și aliniată la bunele practici internaționale, în special prin parteneriate precum proiectul UniSAFE. Această inițiativă demonstrează, de asemenea, importanța colaborării strânse între toate părțile interesate, inclusiv organizațiile și sindicatele studențești, pentru consolidarea eforturilor de prevenire și răspuns. Evaluându-și periodic practicile și adaptându-se pe baza feedbackului primit, Universitatea din Lund se poziționează ca lider în promovarea unui mediu universitar echitabil și sigur.

Austria

Studiu de caz: Universitatea din Graz

Descrierea cazului

La Universitatea din Graz (University of Graz), Grupul de lucru pentru egalitate de șanse (Working Group for Equal Opportunities), în colaborare cu centrul extern de consiliere TARA (Centrul de consiliere pentru violența sexuală împotriva femeilor și fetelor), a lansat în 2023 campania „LUISA *on campus*”. *Campania urmărește să crească gradul de conștientizare, să desfășoare activități de prevenire și să sprijine persoanele afectate de hărțuire și violență sexuală în campusul universitar. Punctele LUISA* (LUISA points) au fost amenajate în tot campusul, astfel încât studenții, personalul universității și orice altă persoană prezentă să poată primi ajutor în caz de hărțuire sau intimidare (bullying).

Acțiuni implementate

1. **Punctele LUIS*A:** În campus au fost amenajate peste 20 de puncte LUIS*A, cu personal instruit pentru a ajuta persoanele aflate în situații de criză. Aceste puncte oferă un spațiu sigur și o ascultare lipsită de judecăți, precum și îndrumare către centrele de consiliere adecvate.
2. **Formare și conștientizare:** Personalul punctelor LUIS*A beneficiază de o formare specifică privind modul de sprijinire a victimelor și de îndrumare a acestora către serviciile de consiliere.

3. **Extindere și dezvoltare viitoare:** În vara anului 2024 vor fi instalate noi puncte LUIS*A, iar pentru marile evenimente universitare și petrecerile studențești vor fi create puncte mobile.

Obiective

Campania „LUISA *on campus*” de la Universitatea din Graz urmărește trei obiective principale. În primul rând, își propune să ofere **sprijin și protecție imediată** în campus oricărei persoane confruntate cu o situație de hărțuire sau violență sexuală. Prin înființarea punctelor de contact LUISA, răspândite în tot campusul, universitatea garantează un ajutor rapid și accesibil. În al doilea rând, campania urmărește **creșterea gradului de conștientizare** cu privire la hărțuirea și violența sexuală **în întreaga comunitate universitară**, făcând aceste probleme vizibile și promovând o cultură a respectului și a toleranței zero. În sfârșit, inițiativa urmărește să **prevină hărțuirea și violența** prin afirmarea unui angajament ferm din partea universității și prin transmiterea clară a mesajului că aceste fapte vor avea consecințe. Prin aceste acțiuni, universitatea urmărește nu doar să protejeze victimele, ci și să creeze un mediu sigur și respectuos pentru toți.

Metode de evaluare

Practica „LUISA on Campus” de la Universitatea din Graz face obiectul unei evaluări continue, menite să identifice oportunitățile de îmbunătățire și să asigure calitatea serviciului. Această evaluare se desfășoară în mai multe etape: prima, în toamna anului universitar 2023/24, a constat într-un sondaj scris în rândul angajaților din punctele LUISA, pentru a colecta experiențele acestora, aspectele pozitive, dificultățile întâmpinate și nevoile suplimentare. A doua etapă, programată pentru vara anului 2024, va include un sondaj mai amplu, adresat tuturor persoanelor din campus, pentru a obține feedback și opinii despre proiect, precum și despre aspecte specifice, cum ar fi semnalizarea.

Metodele utilizate includ sondaje scrise, întâlniri lunare și mese rotunde deschise, menite să încurajeze schimbul de informații și sprijinul reciproc între angajații punctelor LUIS*A. Sunt organizate, de asemenea, cursuri de formare continuă care abordează teme precum legislația privind violența sexuală, comunicarea și strategiile de dezescaladare, în cooperare cu Centrul de protecție împotriva violenței din Graz (Graz Violence Protection Center).

Rezultatele sondajului arată o conștientizare tot mai mare a problemelor de infrastructură (cum ar fi zonele întunecate din campus) și o dorință puternică de a purta discuții deschise pe această temă. Evaluările relevă, de asemenea, o nevoie continuă de formare suplimentară și de schimb regulat de informații, ceea ce a dus la organizarea de mese rotunde. Evaluarea de ansamblu arată că punctele LUIS*A joacă un rol esențial ca centre de prim contact și de asistență pentru victimele hărțuirii și violenței sexuale din campus, beneficiind de un sprijin puternic din partea universității și de o conștientizare sporită în cadrul comunității universitare.

Practica este evaluată în mod continuu, printr-o varietate de metodologii, pentru a asigura îmbunătățirea constantă și adaptarea la nevoile comunității universitare, garantând un răspuns eficient și uman la situațiile de urgență, precum și un sprijin de durată pentru victime.

Implicarea actorilor

Mai mulți actori-cheie sunt implicați în implementarea și derularea proiectului „LUIS*A on Campus” de la Universitatea din Graz:

Grupul de lucru pentru egalitate de șanse (Equal Opportunities Working Group, AKGL) este principalul inițiator al proiectului și beneficiază de un temei juridic solid la nivel național. Acesta oferă consiliere profesională și sprijin persoanelor afectate de hărțuire și violență sexuală.

Centrul extern de consiliere TARA este specializat în violența sexuală împotriva femeilor și fetelor și reprezintă un partener-cheie al proiectului, oferind expertiză și consiliere.

Biroul de coordonare pentru studii de gen și egalitate de șanse (Coordination Office for Gender Studies and Equal Opportunities) publică manuale și materiale informative privind violența sexuală. Acesta oferă cursuri de formare despre diversitate, combaterea prejudecăților, hărțuirea și violența sexuală.

Uniunea Studenților din Austria (Austrian Students' Union, ÖH) realizează sondaje pe această temă și oferă consiliere, sprijin și inițiative de prevenire. Aceasta colaborează îndeaproape cu ceilalți actori pentru a spori eficacitatea proiectului.

Orașul Graz și primarul acestuia oferă sprijin instituțional și logistic proiectului și au inițiat campania originală „Luisa ist hier” în baruri, piscine și centre de tineret.

Poliția locală: este implicată activ în formarea personalului din punctele LUIS*A și în furnizarea de informații privind aspectele juridice și gestionarea situațiilor de criză.

Acești actori colaborează îndeaproape pentru a asigura un răspuns coordonat și eficient la incidentele de hărțuire și violență sexuală din campus. Ei sunt implicați, de asemenea, în evaluarea continuă a proiectului, asigurându-se că acesta este adaptat nevoilor victimelor și integrat în cultura universitară.

Practica „LUIS*A on Campus” de la Universitatea din Graz reprezintă un răspuns inovator și proactiv la problema omniprezentă a hărțuirii și violenței sexuale în campus. Prin combinarea conștientizării, a prevenirii și a sprijinului direct, acest proiect oferă un model holistic de abordare a acestor probleme.

Punctele LUIS*A, amplasate strategic în campus, funcționează drept centre de prim ajutor pentru victime, asigurând asistență imediată și siguranță în situații de urgență. Gestionate de personal instruit, aceste puncte oferă un spațiu sigur și imparțial, în care victimele pot primi sprijin adaptat și pot fi îndrumate către centrele de consiliere adecvate.

Inițiativa se bazează pe cooperarea mai multor actori, printre care Grupul de lucru pentru egalitate de șanse, Centrul de consiliere TARA, Biroul de coordonare pentru studii de gen și egalitate de șanse, Uniunea Națională a Studenților din Austria (ÖH), precum și autoritățile municipale și poliția. Această colaborare asigură un răspuns coordonat și eficient la incidente și contribuie la o cultură universitară mai sigură și mai incluzivă.

Impactul proiectului este consolidat prin formarea regulată a personalului, prin instrumente și liste de verificare pentru gestionarea situațiilor de criză și printr-o evaluare continuă menită să îmbunătățească proiectul. Rezultatele preliminare arată o conștientizare sporită în rândul personalului și al studenților, recunoașterea importanței abordării deschise a acestor probleme și un angajament ferm de sprijinire a victimelor.

„LUIS*A on Campus” demonstrează o abordare cuprinzătoare și structurată a combaterii hărțuirii și violenței sexuale în mediul academic. Bazându-se pe o colaborare interinstituțională solidă și oferind resurse imediate și accesibile, Universitatea din Graz stabilește un standard exemplar de practică, ce ar putea fi preluat de alte instituții din întreaga lume.

Studiu de caz: Universitatea din Viena

Descrierea cazului

La Universitatea din Viena (University of Vienna) a fost pusă în aplicare o serie de inițiative pentru combaterea violenței de gen și a violenței sexuale. Aceste inițiative sunt coordonate de Biroul pentru egalitate (Equality Office), Biroul pentru egalitate de șanse (Equal Opportunity Office) și Consiliul pentru gen și diversitate (Gender and Diversity Council). Scopul principal este crearea unui mediu universitar sigur și respectuos pentru toți studenții și întregul personal, punând accentul pe prevenire, conștientizare și sprijinirea victimelor hărțuirii și violenței sexuale.

Acțiuni implementate

1. **Servicii de consiliere și sprijin:** Biroul pentru egalitate oferă servicii confidențiale de consiliere pentru victimele hărțuirii și violenței sexuale. Studenții și personalul pot primi ajutor pentru raportarea incidentelor, precum și sprijin psihologic și juridic.
2. **Campanii de conștientizare:** În campus se desfășoară periodic campanii de conștientizare pentru a informa comunitatea universitară cu privire la problemele legate de violența de gen și violența sexuală, la resursele disponibile și la procedurile de raportare.
3. **Formare obligatorie:** Pentru toți studenții și membrii personalului nou-veniți se organizează cursuri obligatorii de formare privind prevenirea hărțuirii și violenței sexuale. Aceste cursuri includ module despre consimțământ, comportamentul adecvat și reacțiile potrivite în situații de hărțuire.

Obiective

Grupul de lucru pentru egalitate de șanse (Equal Opportunities Working Party, EOWP) al Universității din Viena urmărește promovarea egalității de tratament și combaterea discriminării, a hărțuirii sexuale și a hărțuirii morale (bullying) în cadrul universității. Principalele obiective sunt definite de Legea austriacă privind egalitatea de tratament (Austrian Equal Treatment Act) și de Legea universităților (University Act), precum și de Planul de acțiune pozitivă pentru promovarea femeilor și egalitatea de gen (Positive Action Plan for the Advancement of Women and Gender Equality).

Primul obiectiv este **prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare,** hărțuire și violență în campus. Aceasta presupune crearea unui mediu respectuos și tolerant, lipsit de discriminare, în care hărțuirea, sub orice formă, nu este tolerată.

Un al doilea obiectiv este **informarea, consilierea și sprijinirea** membrilor universității care sunt victime ale discriminării, hărțuirii sexuale sau hărțuirii morale. Aceasta include oferirea de consiliere personală și confidențială, precum și îndrumarea către servicii de consiliere specializate, interne și externe.

Un al treilea obiectiv este **monitorizarea procedurilor de aplicare a regulilor privind egalitatea** de tratament și egalitatea de gen în cadrul universității. Aceasta presupune și publicarea unui raport anual privind activitățile EOWP, care include recomandări pentru organele universității.

EOWP al Universității din Viena joacă un rol esențial în asigurarea unui mediu academic incluziv, respectuos și sigur pentru toți membrii săi. Această practică este ancorată în legislația națională și face parte dintr-o rețea națională de structuri similare existente în universitățile austriece.

Metode de evaluare

În prezent, nu sunt disponibile informații detaliate privind metodele specifice de evaluare utilizate de Grupul de lucru pentru egalitate de șanse (EOWP) al Universității din Viena.

Implicarea actorilor

Grupul de lucru pentru egalitate de șanse (EOWP) al Universității din Viena este alcătuit din diverși actori-cheie, fiecare jucând un rol esențial în garantarea egalității de șanse și în abordarea problemelor de discriminare și hărțuire. Iată o descriere a principalilor actori implicați:

Membrii EOWP: EOWP este alcătuit din 25 de membri titulari și 50 de membri supleanți. Componența sa este atent echilibrată, pentru a include reprezentanți ai diferitelor segmente ale comunității academice:

1. Reprezentanții studenților: acești membri aduc perspectiva studenților, asigurând luarea în considerare a preocupărilor și nevoilor acestora în deciziile și acțiunile EOWP.

2. Reprezentanții cadrelor didactice universitare: profesorii participă în cadrul EOWP pentru a reprezenta interesele corpului profesoral și pentru a se asigura că politicile de egalitate de șanse sunt integrate în practicile academice și administrative.
3. Reprezentanții conferențiarilor și ai personalului academic din cercetare și predare: acești membri reprezintă interesele personalului academic și al cercetătorilor fără post permanent, un grup adesea vulnerabil la discriminare și inegalități.
4. Reprezentanții personalului general al universității: acești reprezentanți se asigură că politicile EOWP acoperă și personalul administrativ și tehnic, garantând astfel o abordare incluzivă.

Conducerea EOWP

1. Președintele și echipa sa: președintele EOWP, împreună cu echipa sa, supraveghează activitatea curentă, coordonează inițiativele și se asigură că obiectivele EOWP sunt îndeplinite.
2. Biroul de consiliere privind hărțuirea sexuală și hărțuirea morală (mobbing): acest birou, care face parte din EOWP, are responsabilitatea specifică de a oferi consiliere și sprijin victimelor hărțuirii sexuale și ale hărțuirii morale.

Colaborare externă

1. Servicii de consiliere interne și externe: EOWP colaborează cu alte servicii de consiliere din cadrul universității și cu organizații externe pentru a oferi sprijin suplimentar atunci când este necesar.
2. Rețeaua națională ARGE GLUNE: în calitate de membru al rețelei naționale a grupurilor de lucru pentru egalitate de șanse (ARGE GLUNE), EOWP participă la reuniuni și cursuri de formare la nivel național, ceea ce permite schimbul de bune practici (best practices) și coordonarea eforturilor la nivel național.

Public-țintă

1. Studenți, cercetători și personal academic: toți membrii comunității universitare, inclusiv studenții, cercetătorii, personalul academic și cel general, precum și candidații la angajare, sunt potențiali beneficiari ai serviciilor EOWP.
2. Coordonatori și cadre didactice: coordonatorii și cadrele didactice sunt, de asemenea, vizați de acțiunile de formare și consiliere privind modul de gestionare a incidentelor de discriminare și hărțuire.

Diversitatea actorilor implicați în EOWP permite o abordare holistică și incluzivă a problemelor de discriminare și hărțuire la Universitatea din Viena. Datorită colaborării dintre reprezentanții tuturor componentelor comunității universitare și legăturilor cu rețelele naționale, EOWP oferă un sprijin cuprinzător și eficient pentru promovarea egalității de șanse și a unei culturi a respectului.

Practica Grupului de lucru pentru egalitate de șanse (EOWP) de la Universitatea din Viena reprezintă o inițiativă exemplară de promovare a egalității de șanse și de combatere a discriminării și hărțuirii. Înființat în 1991 și consolidat prin Legea universităților din 2001 și prin Legea privind egalitatea de tratament, EOWP funcționează ca organ colegial independent în cadrul universității. Componența sa diversă, care include reprezentanți ai studenților, profesorilor, personalului academic și administrativ, garantează o abordare incluzivă și reprezentativă a diferitelor componente ale comunității universitare.

EOWP oferă consiliere confidențială, sprijin și îndrumare victimelor discriminării și hărțuirii, colaborând totodată cu servicii de consiliere interne și externe. De asemenea, joacă un rol-cheie în conștientizare și prevenire, prin cursuri de formare și ateliere. Rețeaua națională ARGE GLUNE, din care face parte EOWP, permite schimbul de bune practici și coordonarea la scară națională, consolidând astfel impactul acțiunilor sale.

Pe scurt, EOWP al Universității din Viena reprezintă un răspuns structurat și proactiv la provocările legate de egalitatea de șanse în învățământul superior, asigurând un mediu de lucru și de studiu respectuos, tolerant și lipsit de orice formă de discriminare.

Studiu de caz: Departamentul pentru femei al Uniunii Studenților din Austria, Universitatea din Viena

Descrierea cazului

Departamentul pentru femei (Women's Department) de la Universitatea din Viena, parte a Uniunii Studenților din Austria (ÖH), funcționează ca un colectiv autonom, independent de partidele politice. Departamentul se concentrează pe crearea de rețele queer_feministe, ale persoanelor migrante și antirasiste. Acesta servește drept spațiu de autoemancipare (self-empowerment) pentru femeile cis, lesbiene, persoanele trans și intersex, atât în interiorul, cât și în afara instituției academice. Departamentul pentru femei oferă acestor grupuri un punct de contact accesibil, în funcție de evenimente și context.

Acțiuni implementate

1. **Servicii de consiliere și sprijin:** Departamentul pentru femei oferă servicii confidențiale de consiliere pentru victimele hărțuirii și violenței sexuale. Studenții și personalul pot primi ajutor pentru raportarea incidentelor, precum și sprijin psihologic și juridic.
2. **Campanii de conștientizare și publicații:** Informarea se realizează prin publicarea unui raport anual în care sunt prezentate locuri, spații, inițiative, grupuri, colective și proiecte queer_feministe din Viena. Broșurile și site-ul web oferă informații despre modalitățile de reacție la violență și despre punctele de contact disponibile.

3. **Promovarea tezelor queer/feministe/antirasiste:** Departamentul pentru femei sprijină financiar tezele pe teme queer_feministe și antirasiste, contribuind la promovarea cercetării și a activismului în aceste domenii.

Obiective

Departamentul pentru femei al Uniunii Studenților din Austria (ÖH) de la Universitatea din Viena urmărește crearea unui mediu universitar incluziv și sigur pentru persoanele identificate ca FLINTA (femei, lesbiene, persoane intersex, non-binare, trans și agender). Misiunea inițiativei este de a asigura puncte de contact independente în toate universitățile, de a garanta o protecție cuprinzătoare victimelor violenței sexualizate și de a se asigura că persoanele afectate au întotdeauna puterea de a-și interpreta propria experiență de violență sexualizată. Departamentul militează, de asemenea, pentru ca formarea de conștientizare a cadrelor didactice să fie inclusă în legislația muncii și pentru extinderea serviciilor gratuite de psihoterapie. În sfârșit, este esențial ca victimele să nu suporte consecințe negative atunci când vorbesc despre experiențele lor. Pe scurt, obiectivele acestei practici cuprind prevenirea, sprijinirea victimelor, conștientizarea și promovarea unui mediu universitar mai sigur și mai echitabil pentru toți membrii comunității FLINTA.

Metode de evaluare

Până în prezent, nu sunt disponibile informații specifice privind o evaluare formală a inițiativelor Departamentului pentru femei al Uniunii Studenților din Austria (ÖH) de la Universitatea din Viena. Documentele disponibile nu menționează nicio metodă de evaluare detaliată. Lipsa informațiilor privind evaluările formale arată că impactul acestei practici ar putea beneficia de o analiză mai sistematică, care să îi măsoare eficacitatea și să identifice aspectele ce pot fi îmbunătățite. Pentru optimizarea acestei inițiative, ar fi util să se introducă mecanisme de evaluare precum sondaje privind satisfacția beneficiarilor, monitorizarea cazurilor și analize de impact, pentru a evalua eficacitatea acțiunilor implementate și evoluția situațiilor de hărțuire și discriminare din campus.

Implicarea actorilor

Principalii actori implicați în inițiativele Departamentului pentru femei al Uniunii Studenților din Austria (ÖH) de la Universitatea din Viena sunt următorii:

Uniunea Studenților din Austria (ÖH): este organizația oficială de reprezentare a tuturor studenților din Austria. Departamentul pentru femei face parte integrantă din ÖH și reprezintă interesele studenților FLINTA (femei, lesbiene, persoane intersex, non-binare, transgender, agender).

Departamentul pentru femei al ÖH: este un colectiv autonom care funcționează independent de partidele politice și de conflictele politice. Se concentrează pe rețeaua queer_feministă, a

persoanelor migrante și antirasistă și oferă un punct de contact accesibil pentru persoanele cisgender, lesbiene, trans și intersex de la Universitatea din Viena.

Colective și inițiative queer_feministe: Departamentul pentru femei colaborează cu diverse colective și inițiative queer_feministe din Viena, oferind sprijin financiar, organizatoric și de conținut pentru proiecte și grupuri.

Studenții și personalul universității: Departamentul pentru femei urmărește să sprijine toți membrii comunității universitare care se confruntă cu discriminare sexistă, rasistă, homofobă, transfobă sau cu alte forme de discriminare.

Profesorii și personalul academic: deși nu sunt furnizate informații specifice privind reacția profesorilor și a personalului academic, Departamentul pentru femei depune eforturi și pentru conștientizarea și formarea cadrelor didactice în privința problemelor de hărțuire și discriminare.

Rețele naționale și locale: Departamentul pentru femei este conectat și la rețele naționale și locale care abordează problemele egalității și ale combaterii discriminării în universitățile austriece.

Departamentul pentru femei al ÖH de la Universitatea din Viena este susținut de o rețea diversă de actori, care include ÖH însăși, colective queer_feministe, studenți și personalul universității. Acest colectiv autonom oferă un sprijin esențial studenților FLINTA, promovând egalitatea, oferind consiliere și sprijin personalizat și militând pentru schimbări instituționale care să elimine hărțuirea și discriminarea din campus.

Departamentul pentru femei al Uniunii Studenților din Austria de la Universitatea din Viena joacă un rol-cheie în promovarea egalității și combaterea discriminării în campus. În calitate de colectiv autonom, oferă un sprijin valoros studenților FLINTA (femei, lesbiene, persoane intersex, non-binare, transgender, agender), prin consiliere personală, sprijin financiar pentru proiecte și susținerea unor politici incluzive. Departamentul pentru femei colaborează cu diverse colective queer_feministe și joacă un rol activ în conștientizarea și formarea personalului universitar în privința problemelor de hărțuire și discriminare. Această practică este esențială nu doar pentru sprijinirea studenților la nivel individual, ci și pentru promovarea unor schimbări sistemice menite să creeze un mediu universitar mai incluziv și mai respectuos pentru toți.

Considerații și analize privind politicile universitare de combatere a violenței sexuale

Nivelul de mobilizare – consens și disens

Nivelul de mobilizare

Analiza diferitelor studii de caz ne permite să clasificăm universitățile în funcție de nivelul de mobilizare a țărilor în lupta împotriva violenței sexuale. Această mobilizare se reflectă în inițiative, structuri, programe de conștientizare și acțiuni de prevenire.

Mobilizare puternică

Aceste universități dau dovadă de o mobilizare puternică, cu inițiative variate, bine structurate și continue:

Austria:

Universitatea din Graz: inițiativa LUIS*A on Campus pentru combaterea hărțuirii sexuale, cu puncte de sprijin în tot campusul.

Universitatea din Viena: EOWP oferă formare regulată pentru prevenirea și gestionarea incidentelor de hărțuire sexuală.

Belgia:

Universitatea din Mons (University of Mons): programul „100% Respect”, pentru conștientizarea comunității universitare.

Franța:

Crous Occitanie: ateliere de conștientizare și formare continuă pentru personal.

Sciences Po Bordeaux: înființarea unei Cellule de Veille et d'Écoute (unitate de monitorizare și ascultare), o platformă de raportare online.

Universitatea din Rouen (Université de Rouen): un sistem de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale.

IMT Atlantique: desemnarea unor persoane de contact pentru egalitatea de gen și formare obligatorie.

Italia:

Universitatea din Bologna (University of Bologna): serviciu universitar împotriva violenței de gen, campanii de conștientizare și sprijin juridic.

Universitatea „La Sapienza” din Roma: formare obligatorie și servicii de sprijin pentru victime.

Spania:

Universitatea Autonomă din Barcelona (Autonomous University of Barcelona, UAB): al IV-lea Plan de acțiune pentru egalitatea de gen, punctele de informare Lila.

Universitatea din La Laguna (University of La Laguna, ULL): Unitatea pentru egalitate, campanii anuale de informare.

Universitatea Rey Juan Carlos (URJC): program de masterat în prevenirea violenței sexuale și conștientizarea acesteia, conferințe și ateliere.

Portugalia:

UNISEXO: inițiativă de prevenire a violenței sexuale în învățământul superior, cu campanii de conștientizare și formare.

Universitatea din Lisabona (University of Lisbon, ULisboa): Biroul pentru egalitate și incluziune, adoptarea unui cod de conduită.

Universitatea din Coimbra (University of Coimbra): cod de conduită, servicii de consiliere și sprijin.

Mobilizare medie

Aceste universități au inițiative semnificative, dar poate mai puțin variate sau mai puțin intense:

Belgia:

Universitatea din Gent (Ghent University): formare continuă pentru prevenirea hărțuirii și a violenței.

Universitatea din Liège (University of Liège): unitate de asistență psihologică pentru victimele hărțuirii.

Grecia:

Universitatea Aristotel din Salonic (Aristotle University of Thessaloniki): Planul de acțiune pentru egalitatea de gen, înființarea unei autorități independente.

Italia

Universitatea Sapienza – Școala de Telecomunicații: formare și servicii de sprijin pentru victime.

Mobilizare în curs de dezvoltare

Aceste universități încep să pună în aplicare inițiative, dar acestea se află încă în faza de dezvoltare:

Grecia:

Universitatea Panteion: inițiative în curs de dezvoltare pentru combaterea hărțuirii sexuale.

Universitatea din Atena: demararea unor programe de conștientizare și sprijin.

România:

Universitatea din București (UB): Biroul pentru incluziune, egalitate și șanse, campanii de conștientizare.

Centrul FILIA: elaborarea de coduri de etică și campanii de conștientizare.

UEFISCDI: politici clare și sprijin pentru victime.

Concluzie

Mobilizarea împotriva violenței sexuale în universități variază de la o țară la alta și de la o instituție la alta. Inițiativele merg de la campanii de conștientizare și cursuri de formare obligatorii până la înființarea de unități de sprijin și platforme de raportare. Mobilizarea puternică se reflectă în programe structurate și continue, în timp ce mobilizările medii și cele în curs de dezvoltare demonstrează eforturi semnificative, dar necesită încă îmbunătățiri și extindere pentru a deveni pe deplin eficace.

Mobilizare puternică	**Mobilizare medie**	**Mobilizare în curs de dezvoltare**
Universitatea din Graz (Austria)	Universitatea din Gent (Belgia)	Universitatea Panteion (Grecia)
Universitatea din Viena (Austria)	Universitatea din Liège (Belgia)	Universitatea din Atena (Grecia)
Universitatea din Viena: Grupul de lucru pentru egalitate de șanse (Austria)	Universitatea din Mons (Belgia)	Universitatea din București (UB) (România)
Crous Occitanie (Franța)	Universitatea Aristotel din Salonic (Grecia)	Centrul FILIA (România)
Sciences Po Bordeaux (Franța)	Universitatea Sapienza – Școala de Telecomunicații (Italia)	UEFISCDI (România)
Universitatea din Rouen (Franța)		
IMT Atlantique (Franța)		
Universitatea din Bologna (Italia)		
Universitatea Autonomă din Barcelona (Spania)		
Universitatea din La Laguna, Canare (Spania)		
Universitatea Rey Juan Carlos (Spania)		

Mobilizare puternică	Mobilizare medie	Mobilizare în curs de dezvoltare
UNISEXO (Portugalia)		
Universitatea din Lisabona (Portugalia)		
Universitatea din Coimbra (Portugalia)		

Figura 1 - Mobilizarea universităților în lupta împotriva violenței sexuale

Explicații

Mobilizare puternică: aceste universități au pus în aplicare o varietate de inițiative bine structurate, inclusiv unități de sprijin, platforme de raportare, cursuri de formare obligatorii și campanii de conștientizare continue.

Mobilizare medie: aceste universități au inițiative semnificative, dar poate mai puțin variate sau mai puțin intense decât cele clasificate în categoria „Mobilizare puternică".

Mobilizare în curs de dezvoltare: aceste universități încep să pună în aplicare inițiative, dar acestea se află încă în faza de dezvoltare sau de implementare și mai este încă de lucru pentru a atinge un nivel ridicat de mobilizare.

Consens și disens în practicile de combatere a violenței sexuale în învățământul superior

Practicile de combatere a violenței sexuale în învățământul superior relevă atât consens, cât și disens între universitățile studiate. Iată o sinteză a punctelor de convergență (consens) și de divergență (disens).

Consens sau disens în materie de politici

Există un consens semnificativ cu privire la importanța conștientizării, a educației, a sprijinirii victimelor, a procedurilor de raportare și a politicilor instituționale pentru combaterea violenței sexuale în învățământul superior. Cu toate acestea, persistă disensul în ceea ce privește varietatea și amploarea inițiativelor, nivelul de implementare, implicarea părților interesate, precum și metodele de evaluare și monitorizare. Bunele practici se regăsesc în universitățile cu programe bine structurate, care implică părți interesate diverse și utilizează mecanisme de feedback pentru a-și ajusta și îmbunătăți strategiile.

Conștientizare și educație

Consens: Majoritatea universităților au organizat campanii de conștientizare pentru a informa și educa studenții și personalul cu privire la violența și hărțuirea sexuală. De exemplu, universitățile din Graz (Austria), Lisabona (Portugalia) și Barcelona (Spania) desfășoară campanii continue și folosesc materiale vizuale pentru conștientizarea comunităților lor.

Formare specifică

Consens: Numeroase universități oferă formare specifică pentru prevenirea și gestionarea incidentelor de violență sexuală. Universitatea din Viena (Austria), Universitatea din Gent (Belgia) și IMT Atlantique (Franța) organizează cursuri de formare regulate pentru personal și studenți.

Sprijinirea victimelor

Consens: Aproape toate universitățile au înființat puncte de contact sau servicii de sprijin pentru victime. De exemplu, serviciile de sprijin de la Universitatea din Bologna (Italia) și unitățile de asistență de la Universitatea din Liège (Belgia) oferă sprijin psihologic și juridic.

Proceduri de raportare

Consens: Procedurile clare de raportare a incidentelor de hărțuire sexuală sunt adoptate pe scară largă. Universitățile din Viena (Austria) și Coimbra (Portugalia) dispun de mecanisme bine definite pentru raportarea și soluționarea plângerilor.

Coduri de conduită și politici

Consens: Mai multe universități au adoptat coduri de conduită sau politici specifice de combatere a violenței sexuale. Printre exemple se numără codul de conduită al Universității din Coimbra (Portugalia) și politicile Universității din București (România).

Amploarea și varietatea inițiativelor

Disens: Inițiativele variază considerabil ca amploare și diversitate. De exemplu, unele universități, precum Sciences Po Bordeaux (Franța), dispun de grupuri de lucru și platforme online, în timp ce altele, precum Universitatea din La Laguna (Spania), se concentrează în principal pe campanii anuale.

Nivelul de implementare

Disens: Nivelul de implementare și intensitatea eforturilor variază. Inițiativele din universități precum cele din Graz (Austria) și Barcelona (Spania) sunt bine consolidate și structurate, în timp ce cele de la Universitatea Panteion (Grecia) și Universitatea din București (România) sunt încă în curs de dezvoltare.

Implicarea actorilor

Disens: Implicarea diferiților actori (studenți, personal academic și asociații locale) variază. Unele universități, precum Universitatea din Mons (Belgia), implică puternic studenții în programele lor, în timp ce altele, cum ar fi unele universități grecești, înregistrează o participare mai puțin activă.

Evaluare și monitorizare

Disens: Metodele de evaluare și monitorizare a eficacității inițiativelor nu sunt uniforme. În timp ce unele instituții, precum Universitatea din Barcelona (Spania), aplică sisteme de feedback continuu și sondaje regulate, alte universități au abordări mai puțin structurate.

Analiza obiectivelor urmărite de toate cazurile în lupta împotriva violenței sexuale în învățământul superior

Analiza diferitelor studii de caz arată o convergență a obiectivelor urmărite de universități și instituții în combaterea violenței sexuale. Iată o sinteză a obiectivelor comune și specifice identificate în studiile de caz:

1. Conștientizare

Obiective:

Informare: creșterea gradului de conștientizare a problematicii violenței sexuale în rândul studenților și al personalului academic.

Educare: furnizarea de informații despre formele violenței sexuale, semnele acesteia și consecințele pentru victime și pentru comunitate.

Exemple:

LUIS*A on Campus (Universitatea din Graz, Austria): campanii de conștientizare și puncte de sprijin.

Sciences Po Bordeaux (Franța): campanie de comunicare pentru conștientizarea comunității universitare.

2. Prevenire

Obiective:

Reducerea incidentelor: punerea în aplicare a unor măsuri de reducere a incidentelor de violență sexuală.

Promovarea unui comportament respectuos: încurajarea unor relații sănătoase și respectuoase între studenți și personal.

Exemple:

Universitatea din Rouen (Franța): cursuri de formare obligatorii și elaborarea unui ghid specific.

Universitatea din Bologna (Italia): campanii de conștientizare și formare suplimentară pentru prevenirea violenței sexuale.

3. Sprijin și intervenție

Obiective:

Furnizarea de resurse: oferirea de servicii de sprijin psihologic și juridic pentru victime.

Încurajarea raportării: crearea unui mediu în care victimele se simt în siguranță să raporteze incidentele.

Exemple:

Unitatea de asistență psihologică (Universitatea din Liège, Belgia): sprijin psihologic imediat pentru victime.

Proiectul UNISEXO (Portugalia): resurse și servicii de sprijin pentru victimele violenței sexuale.

4. Crearea unui mediu sigur

Obiective:

Siguranță și incluziune: crearea unui mediu de învățare incluziv și sigur pentru toți membrii comunității universitare.

Conformitatea cu orientările naționale: adoptarea unor politici aliniate la recomandările guvernamentale și naționale.

Exemple:

Universitatea din Coimbra (Portugalia): cod de conduită și servicii de consiliere.

Universitatea din București (România): procedură de gestionare a incidentelor de hărțuire sexuală.

5. Schimbarea comportamentelor

Obiective:

Încurajarea reflecției: promovarea reflecției asupra atitudinilor și comportamentelor studenților și ale personalului.

Favorizarea interacțiunilor respectuoase: instaurarea unor interacțiuni respectuoase și egalitare în cadrul comunității universitare.

Exemple:

IMT Atlantique (Franța): activități de formare și conștientizare pentru schimbarea comportamentelor.

Universitatea din La Laguna (Spania): campanii anuale de informare și sesiuni de conștientizare.

6. Elaborarea și consolidarea politicilor

Obiective:

Elaborarea unor politici clare: elaborarea unor politici și proceduri specifice pentru prevenirea și gestionarea incidentelor de hărțuire sexuală.

Integrarea politicilor: integrarea acestor politici în structurile administrative ale universității.

Exemple:

UEFISCDI (România): elaborarea unor politici clare și a unor proceduri specifice.

Universitatea Rey Juan Carlos (Spania): protocol împotriva hărțuirii, în conformitate cu Codul de etică.

Obiectivele urmărite de diferitele instituții în lupta împotriva violenței sexuale în învățământul superior reflectă o abordare holistică, ce combină conștientizarea, prevenirea, sprijinul, crearea unui mediu sigur, schimbarea comportamentelor și elaborarea de politici. Aceste obiective urmăresc crearea unei culturi a respectului și a siguranței, oferirea unui sprijin adecvat victimelor și reducerea incidenței violenței sexuale în universități. Inițiativele puse în aplicare de fiecare instituție sunt adaptate contextului său specific, dar au în comun obiective menite să combată eficient această problemă gravă.

Bariere și rezistență la schimbare

Dificultățile în implementarea măsurilor de prevenire a violenței și hărțuirii sexuale în universitățile din Europa pot fi atribuite mai multor cauze, de la diferențele culturale și instituționale până la variațiile cadrelor juridice și ale resurselor disponibile. În cele ce urmează este prezentată o analiză a principalelor cauze ale acestor disparități:

Diferențe culturale și sociale

Valori și norme sociale:

Percepțiile și atitudinile față de hărțuirea sexuală și violența de gen variază considerabil de la o țară la alta. În unele țări, aceste comportamente pot fi minimalizate sau normalizate, în timp ce în altele sunt condamnate cu strictețe.

Stigmatizarea asociată raportării incidentelor poate fi mai puternică în unele culturi, descurajând victimele să iasă în față.

Variații ale cadrelor juridice

Legislația națională:

Fiecare țară europeană are propriile legi și reglementări privind hărțuirea sexuală și violența de gen. Aceste legi pot varia în ceea ce privește definiția, domeniul de aplicare și sancțiunile.

Unele țări pot avea o legislație mai progresistă și mai cuprinzătoare, în timp ce altele pot avea legi mai puțin dezvoltate sau mai puțin stricte.

Resurse disponibile

Finanțare și infrastructură:

Resursele financiare și umane disponibile pentru programele de prevenire și sprijin variază de la o universitate la alta. Instituțiile mai bine finanțate pot oferi servicii mai cuprinzătoare și mai eficace.

Universitățile din țări sau regiuni cu bugete limitate pentru educație pot întâmpina dificultăți în alocarea unor resurse suficiente acestor inițiative.

Priorități instituționale

Angajamentul administrativ:

Nivelul de angajament al administrațiilor universitare în abordarea hărțuirii sexuale și a violenței de gen poate varia. Unele instituții pot considera aceste probleme o prioritate, în timp ce altele le pot considera secundare în raport cu alte chestiuni.

Lipsa unor politici instituționale clare și a unui leadership asumat poate duce la o implementare inegală a măsurilor de prevenire.

Structuri organizaționale

Complexitatea organizațională:

Structura organizațională a universităților poate influența implementarea politicilor de prevenire. Instituțiile cu structuri ierarhice complexe se pot confrunta cu obstacole în calea unei coordonări și comunicări eficiente.

Diferențele de guvernanță universitară, cum ar fi autonomia instituțională, pot influența, de asemenea, modul în care politicile sunt adoptate și implementate.

Educație și conștientizare

Niveluri de cunoaștere și de formare:

Nivelurile de cunoaștere și de conștientizare a problemelor legate de hărțuirea sexuală și violența de gen pot varia. Instituțiile care investesc în programe regulate de formare pentru personal și studenți sunt mai bine pregătite să prevină și să gestioneze aceste incidente.

Lipsa unei formări specifice pe aceste teme poate duce la o înțelegere deficitară și la o implementare ineficientă a politicilor de prevenire.

Influența ONG-urilor și a partenerilor externi

Rolul organizațiilor neguvernamentale:

ONG-urile (NGOs) și alți parteneri externi joacă un rol esențial în promovarea egalității de gen și în prevenirea violenței de gen. Nivelul de colaborare dintre universități și aceste organizații poate varia, influențând calitatea și eficacitatea măsurilor puse în aplicare.

Țările sau regiunile în care ONG-urile au o prezență puternică și oferă un sprijin activ pot beneficia de programe mai solide și mai bine coordonate.

Concluzie

Disparitățile în implementarea măsurilor de prevenire a violenței și hărțuirii sexuale în universitățile din Europa sunt rezultatul unui ansamblu complex de factori culturali, juridici, financiari, organizaționali și educaționali. Pentru depășirea acestor disparități, este esențială promovarea armonizării practicilor și politicilor la nivel european, ținând totodată seama de contextele locale specifice. Un angajament susținut la toate nivelurile, de la administrația universitară până la factorii de decizie politică, este esențial pentru crearea unui mediu academic sigur și incluziv pentru toți.

Politici naționale de combatere a violenței sexuale și de gen

Violența sexuală și de gen este o problemă majoră a societății, care necesită răspunsuri concertate și diversificate din partea guvernelor. Politicile naționale adoptate de țările enumerate mai jos reflectă strategii diversificate și riguroase de combatere a acestor forme de violență, fiecare adaptată contextului cultural și legislativ specific al țării respective.

9.3.1 Austria

Politicile naționale ale Austriei de combatere a violenței sexuale și de gen sunt multidimensionale și cuprind atât legislație specifică, cât și inițiative de prevenire și de sprijin pentru victime. Iată o prezentare generală a principalelor politici și măsuri în vigoare:

Legi și reglementări specifice:

Legea austriacă privind egalitatea de tratament (Bundes-Gleichbehandlungsgesetz - B-GlBG): Această lege interzice orice formă de discriminare, inclusiv discriminarea pe criterii de gen. Ea definește violența sexuală ca formă de discriminare ilegală și prevede căi de atac pentru victime.

Legea federală privind protecția împotriva violenței (Gewaltschutzgesetz): Adoptată în 1997, această lege oferă protecție juridică împotriva violenței domestice și a violenței de gen. Ea prevede ordine de îndepărtare și măsuri temporare de protecție pentru victimele violenței, precum și sprijin psihosocial și juridic gratuit prin centre specializate în întreaga țară.

Inițiative și organizații specializate:

Birourile de consiliere în materie de sexualitate: Aceste birouri sunt responsabile, din 1970, de educația sexuală în școlile austriece, în conformitate cu Ordonanța generală privind educația sexuală (General Ordinance on Sexuality Education). Ele urmează ghidurile OMS (WHO) și UNESCO și urmăresc promovarea unei atitudini pozitive față de sexualitate, a respectului de sine și a înțelegerii relațiilor.

Adăposturile autonome pentru femei (AÖF): Aceste adăposturi oferă sprijin femeilor victime ale violenței domestice, inclusiv sprijin psihosocial și juridic și cazare în siguranță. În 2023, AÖF a înregistrat 41 de tentative de omor asupra femeilor și 27 de omoruri de femei, dintre care 25 sunt considerate „feminicide”.

Campanii de conștientizare și prevenire:

Campanii universitare: Inițiative precum LUIS*A din Graz contribuie la conștientizarea și prevenirea violenței sexuale și de gen în campusurile universitare. De asemenea, ele oferă sprijin victimelor și promovează medii de învățare bazate pe respect.

Campanii de prevenire a violului: Aceste campanii vizează în mod specific prevenirea violului în rândul tinerilor, punând accentul pe educație, conștientizare și abilitarea (empowerment) tinerilor.

Monitorizare și studii:

Studii și statistici: Studiile realizate de organizații precum Uniunea Studenților din Austria (Austrian Students' Union, ÖH) arată că violența sexuală și de gen este încă frecventă, în special în mediul academic. Aceste studii contribuie la identificarea tendințelor și la fundamentarea politicilor publice.

Austria dispune de un cadru juridic solid și de inițiative active pentru prevenirea violenței sexuale și de gen și pentru răspunsul la aceasta. Cu toate acestea, persistă provocări, în special în ceea ce privește conștientizarea, prevenirea și sprijinul continuu pentru victime. Eforturile se concentrează pe protejarea drepturilor persoanelor, promovarea egalității de tratament și eliminarea stereotipurilor și a comportamentelor discriminatorii.

9.3.2 Belgia

Politicile naționale de combatere a violenței sexuale și de gen din Belgia sunt destul de bine dezvoltate și cuprind mai multe legi specifice, inițiative și planuri de acțiune. Iată un rezumat al principalelor aspecte de luat în considerare:

Legislație consolidată:

Legea din 21 martie 2022 de modificare a Codului penal: Această lege a adus modificări semnificative cadrului legislativ al dreptului penal sexual. Ea definește clar infracțiuni precum violul, atingerea adusă integrității sexuale, hărțuirea sexuală etc.

Legea din 21 martie 2007 privind colectarea probelor în cazurile de violență sexuală stabilește condițiile și procedurile de colectare a probelor medico-legale în cazurile de violență sexuală.

Legea din 22 mai 2014 privind sexismul urmărește combaterea hărțuirii sexuale în spațiul public.

Planul național de acțiune (National Action Plan, NAP) 2021-2025:

Adoptat în noiembrie 2021, acest plan coordonează eforturile autorităților federate și integrează recomandările Convenției de la Istanbul.

Consolidarea asistenței și a sprijinului pentru victime prin Centrele de îngrijire a victimelor violenței sexuale (CPVS), care oferă îngrijire medicală și psihologică, precum și asistență din partea poliției.

Inițiative specifice în învățământul superior:

Circulara 8256: Urmărește prevenirea și combaterea hărțuirii și violenței sexuale în instituțiile de învățământ superior.

Conștientizarea Comitard-es: Proiecte de conștientizare cu privire la violența de gen și sexuală în rândul membrilor Asociației Cercurilor Studențești (Association of Student Circles, ACE).

Formarea delegaților eco-responsabili (Eco-Responsible Delegates): Formare specifică pentru reducerea riscurilor asociate comportamentelor sexuale sau sexiste în cadrul petrecerilor studențești.

Sprijin pentru victime:

Mai multe organizații și linii de asistență, precum SOS Viol, oferă sprijin esențial victimelor și contribuie la conștientizarea problemei violului.

Campanii de conștientizare:

Se desfășoară periodic campanii de conștientizare cu privire la violența sexuală și de promovare a unor comportamente respectuoase și responsabile.

Formare profesională:

Din 2020, magistrații sunt obligați să urmeze o formare privind violența sexuală și domestică, pentru a consolida modul în care sistemul judiciar se ocupă de victime.

Evaluări și provocări:

În ciuda acestor măsuri, rămân provocări majore, precum rata scăzută de raportare, predominanța agresorilor cunoscuți de victimă și criticile privind eficacitatea cadrului juridic actual.

Belgia a instituit un cadru juridic solid, inițiative specifice în învățământul superior, campanii de conștientizare și sprijin pentru victime în vederea combaterii violenței sexuale și de gen. Cu toate acestea, sunt încă necesare îmbunătățiri pentru a consolida protecția victimelor, a crește ratele de raportare și a schimba normele culturale și sociale care stau la baza unei astfel de violențe.

9.3.3 Spania

Spania are o abordare proactivă și cuprinzătoare a combaterii violenței sexuale și de gen. Iată principalele politici naționale puse în aplicare:

1. **Cadrul legislativ**
    1. **Legea organică 1/2004 (Organic Law 1/2004)**: Este o lege de pionierat privind măsurile de protecție integrală împotriva violenței de gen. Ea acoperă diverse aspecte, precum dreptul victimelor la asistență juridică gratuită, măsurile de protecție și dispozițiile specifice privind soluționarea în instanță a cazurilor de violență domestică.
    2. **Legea libertății sexuale (Sexual Freedom Act, 2021)**: Cunoscută drept legea „doar da înseamnă da” („only yes is yes”), această lege urmărește prevenirea și combaterea violenței sexuale. Ea întemeiază consimțământul sexual pe exprimarea sa explicită și elimină orice ambiguitate în interpretarea consimțământului în cauzele judiciare.

2. **Sisteme de sprijin și protecția victimelor**
    1. **Servicii integrate de sprijin**: Spania oferă servicii care includ centre de asistență juridică, psihologică și socială pentru victimele violenței sexuale și de gen.
    2. **Rețele de sprijin pentru victime**: rețele specializate, precum Réseau d'Attention aux Femmes Victimes de Violence de Genre (Rețeaua de asistență pentru femeile victime ale violenței de gen), oferă adăposturi, consiliere și sprijin continuu.

3. **Educație și prevenire**
    1. **Programe educaționale**: Inițiativele din școli și universități urmăresc educarea tinerilor cu privire la egalitatea de gen, respectul reciproc și consimțământ. Aceste programe includ și formarea educatorilor pentru a depista cazurile de violență de gen și a interveni în astfel de cazuri.
    2. **Campanii de conștientizare**: Periodice și cu impact, aceste campanii urmăresc schimbarea atitudinilor din societate și conștientizarea publicului cu privire la problemele violenței de gen și sexuale.

4. **Formare profesională**
    1. **Formare specifică**: Agenții forțelor de ordine, profesioniștii din domeniul sănătății și actorii din sistemul judiciar beneficiază de formare specializată pentru a răspunde în mod adecvat cazurilor de violență sexuală și de gen.

5. **Colaborare interinstituțională**
    1. **Coordonarea între instituții**: Spania promovează o abordare coordonată care implică diverse ministere și agenții, inclusiv colaborarea cu ONG-uri (NGOs) și asociații feministe, pentru a asigura punerea efectivă în aplicare a politicilor și măsurilor.

6. **Monitorizare și evaluare**
    1. **Observatorul violenței de gen (Gender Violence Observatory)**: Acest organism are un rol esențial în monitorizarea, evaluarea și publicarea de rapoarte periodice privind eficacitatea politicilor și măsurilor împotriva violenței de gen din Spania.

Aceste eforturi reflectă angajamentul Spaniei de a combate în mod holistic violența de gen și sexuală, urmărind protejarea victimelor și, în același timp, schimbarea normelor culturale și instituționale care permit perpetuarea unei astfel de violențe.

9.3.4 Franța

În Franța, politicile naționale de combatere a violenței sexuale și de gen sunt concepute pentru a răspunde provocărilor complexe ale societății moderne și urmăresc prevenirea acestei violențe, protejarea victimelor și tragerea la răspundere a autorilor. Iată o prezentare generală a principalelor politici naționale din acest domeniu:

Legi specifice împotriva violenței sexuale:

Legea din 6 august 2012 privind hărțuirea sexuală: această lege definește clar hărțuirea sexuală și stabilește sancțiunile aferente, precum și procedurile de raportare și de soluționare a unor astfel de cazuri. Ea este completată de circulara din 7 august 2012, care precizează comportamentele considerate hărțuire sexuală.

Legea din 3 august 2018 de consolidare a luptei împotriva violenței sexuale și de gen: Această lege a extins definițiile violenței sexuale, a introdus noi infracțiuni și a înăsprit pedepsele pentru agresori. De asemenea, ea îmbunătățește mecanismele de raportare, protejează victimele și prevede sancțiuni specifice pentru anumite forme de violență.

Legea din 4 august 2014 pentru egalitatea reală între femei și bărbați: deși axată pe egalitatea de gen, această lege abordează și combaterea violenței și a discriminării de gen, consolidând cadrul legislativ general.

Codul penal (art. 222-33 și următoarele) și Codul muncii (art. L1153-1 - L1153-6): Aceste coduri stabilesc temeiurile juridice pentru definirea, prevenirea și sancționarea hărțuirii sexuale în context penal și profesional.

Mecanisme instituționale:

Missions Égalité Femmes-Hommes dans l'enseignement supérieur (misiunile pentru egalitatea dintre femei și bărbați în învățământul superior): Obligatorii din 2013, aceste misiuni joacă un rol-cheie în conștientizare și în punerea în aplicare a măsurilor împotriva hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior.

Unitățile universitare de ascultare și prevenire (listening and prevention units): înființate pentru a sprijini victimele și a promova un mediu de învățare sigur și respectuos.

Campanii de prevenire:

Campanii în universități și școli: Aceste campanii urmăresc conștientizarea comportamentelor nepotrivite în cadrul comunității studențești și școlare, informarea cu privire la mecanismele de raportare și promovarea unui mediu respectuos.

Campanii specifice de prevenire a violului: Acestea se adresează în special tinerilor, inclusiv studenților, pentru a le oferi informațiile necesare privind consimțământul și prevenirea agresiunilor sexuale.

Educație sexuală:

Articolul L. 312-16 din Codul educației din Franța: Educația sexuală este obligatorie în școlile franceze. Ea urmărește prevenirea violenței sexiste și sexuale, oferindu-le tinerilor cunoștințele și competențele de care au nevoie pentru a se proteja și pentru a-i respecta pe ceilalți.

Anchete și date:

Baromètre 2023 de l'Observatoire étudiant des violences sexistes et sexuelles (Barometrul 2023 al Observatorului studențesc al violenței sexiste și sexuale): Acest instrument furnizează date privind prevalența violenței în învățământul superior, contribuind la adaptarea politicilor de prevenire.

Aceste politici naționale demonstrează angajamentul Franței de a combate violența de gen și sexuală printr-o combinație de cadre legislative, mecanisme instituționale, campanii de prevenire și educație sexuală. În ciuda acestor măsuri, persistă provocări, în special în ceea ce privește conștientizarea, raportarea și sprijinul pentru victime, ceea ce impune vigilență continuă și îmbunătățiri constante în punerea în aplicare a acestor politici.

9.3.5 Grecia

Lupta împotriva violenței sexuale și de gen în Grecia se concentrează pe mai multe domenii principale, inclusiv măsuri legislative, educaționale și de sprijin pentru victime. Iată o prezentare generală a politicilor naționale în vigoare:

1. Grecia a adoptat mai multe legi pentru a consolida protecția împotriva violenței sexuale și de gen, în conformitate cu standardele internaționale și europene:
   - **Legea privind protecția victimelor violenței domestice (Domestic Violence Victims Protection Act)**: Această legislație oferă o protecție sporită victimelor, inclusiv acces la ordine de protecție și la sprijin juridic.
   - **Aderarea la Convenția de la Istanbul**: Grecia este semnatară a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, care obligă țara să ia măsuri preventive și să ofere servicii de sprijin victimelor.
2. **Centre de sprijin pentru victime**: Grecia a înființat centre de sprijin care oferă consiliere și sprijin juridic și psihologic victimelor violenței sexuale și de gen.
3. **Linii de asistență**: Sunt disponibile linii telefonice specifice care oferă asistență imediată victimelor, îndrumându-le către resursele adecvate și ajutându-le în procedurile administrative și juridice.
4. **Educație și conștientizare**: Programe de conștientizare sunt organizate în școli, în universități și prin campanii publice, pentru a educa populația cu privire la drepturile individuale, prevenirea violenței și mijloacele de protecție disponibile.
5. **Formare profesională**: Polițiștii, profesioniștii din domeniul sănătății și asistenții sociali beneficiază de formare specifică pentru a gestiona cazurile de violență sexuală și de gen în mod eficient și cu sensibilitate.
6. **Colaborare interinstituțională**: Este încurajată colaborarea strânsă dintre poliție, sistemul judiciar, serviciile de sănătate și organizațiile neguvernamentale, pentru a asigura un răspuns coordonat și eficace la cazurile de violență sexuală și de gen.
7. **Monitorizarea politicilor**: Există mecanisme de monitorizare și evaluare care asigură eficacitatea politicilor și practicilor adoptate, permițând ajustări pe baza datelor concrete și a feedbackului primit.

Aceste politici evoluează în permanență pentru a răspunde mai bine nevoilor victimelor și pentru a se adapta provocărilor emergente din domeniul violenței sexuale și de gen. Grecia continuă să își consolideze capacitățile instituționale și comunitare în acest domeniu esențial.

9.3.6 Italia

În Italia, politicile naționale de combatere a violenței sexuale și de gen constau într-un cadru legislativ solid, măsuri de prevenire, sprijin pentru victime și colaborare cu organizațiile pentru drepturile femeilor. Iată o prezentare detaliată a principalelor inițiative și legi în vigoare:

Un cadru legislativ consolidat

Legea nr. 66/1996: Această lege a fost una dintre primele care au tratat în mod explicit violența sexuală în Italia. Ea stabilește pedepse severe pentru autorii unor astfel de fapte și simplifică cadrul juridic al infracțiunilor sexuale.

Decretul-lege nr. 93/2013 (Legea nr. 119/2013): Cunoscută drept „Legea feminicidului" („Feminicide Act"), această legislație consolidează măsurile de protecție pentru victimele violenței domestice și de gen. În special, ea introduce conceptul de „stalking" (urmărire obsesivă).

Legea nr. 69/2019 (Code Rouge): Această lege introduce proceduri accelerate pentru cazurile de violență domestică și de gen. Ea extinde definiția violenței de gen pentru a include fapte precum „revenge porn" (difuzarea fără consimțământ a imaginilor intime).

Conștientizare și prevenire

Programe educaționale și campanii de conștientizare: Sunt organizate campanii naționale și locale pentru conștientizarea publicului cu privire la violența de gen. Acestea includ programe educaționale în școli și universități, menite să prevină comportamentele violente și să promoveze egalitatea de gen.

Formarea profesioniștilor: Profesioniștii din domeniile sănătății, educației și justiției beneficiază de formare specifică pentru a identifica mai bine victimele violenței sexuale și de gen și a le oferi îngrijire adecvată.

Sprijin pentru victime

Adăposturi și linii de asistență: În întreaga Italie sunt disponibile adăposturi pentru victimele violenței. Liniile de asistență oferă sprijin imediat și anonim.

Platformă digitală de raportare: O platformă le permite victimelor să raporteze incidentele online și să discute cu polițiști sau jandarmi instruiți în combaterea violenței sexuale și domestice.

Inițiative specifice pentru învățământul superior

Observatoire Étudiant des Violences Sexuelles et Sexistes (Observatorul studențesc al violenței sexuale și sexiste): Acest observator realizează anchete, desfășoară acțiuni de conștientizare și ia măsuri împotriva violenței sexuale și de gen în instituțiile de învățământ superior.

Planul de acțiune multianual 2021-2025: Acest plan urmărește prevenirea și gestionarea violenței de gen și sexuale în învățământul superior și în cercetare. El include măsuri specifice pentru îmbunătățirea siguranței studenților și a sprijinului acordat acestora.

Colaborarea cu organizațiile de femei

Parteneriate cu ONG-uri și grupuri pentru drepturile femeilor: Guvernul colaborează îndeaproape cu diverse organizații pentru prevenirea violenței de gen și sprijinirea victimelor. Aceste parteneriate permit înființarea de programe comunitare și inițiative de conștientizare.

Politici de sprijin și reabilitare

Sprijin psihologic și juridic: Victimele violenței sexuale și de gen au acces la sprijin psihologic și juridic gratuit, care să le ajute să depășească trauma și să se orienteze în sistemul juridic.

Măsuri de protecție: Sunt disponibile măsuri de protecție, precum ordinele de restricție și adăposturile sigure, pentru a proteja victimele de agresorii lor.

Politicile naționale ale Italiei de combatere a violenței sexuale și de gen sunt integrate și diversificate, urmărind să ofere o protecție cuprinzătoare victimelor, să prevină violența prin educație și conștientizare și să sancționeze sever autorii. Aceste inițiative demonstrează angajamentul Italiei de a eradica violența de gen și de a promova egalitatea și siguranța pentru toți cetățenii săi.

9.3.7 Portugalia

În Portugalia, lupta împotriva violenței sexuale și de gen este o problemă majoră, care se sprijină pe o combinație de legi, politici publice și inițiative de conștientizare. Iată o prezentare generală a principalelor politici și măsuri în vigoare:

1. **Cadrul legislativ și de reglementare**
    1. **Legea împotriva violenței domestice**: Consolidată de-a lungul anilor, această lege urmărește protejarea victimelor și sancționarea autorilor violenței domestice, inclusiv a violenței sexuale și de gen. Ea include măsuri precum ordinele de protecție și obligația forțelor de ordine de a interveni imediat în cazul unei amenințări.
    2. **Legi privind hărțuirea**: Portugalia a legiferat, de asemenea, împotriva hărțuirii sexuale, atât în sfera privată, cât și în cea profesională, impunând pedepse severe autorilor.
2. **Sisteme de sprijin și protecție a victimelor**
    1. **Rețeaua națională de sprijin pentru victime**: Aceasta include centre de sprijin care oferă asistență juridică, psihologică și socială victimelor violenței de gen.

2. **Linii de asistență**: Linii telefonice gratuite sunt disponibile 24 de ore din 24 pentru victimele violenței domestice și sexuale, oferind sprijin imediat și îndrumare către serviciile adecvate.

3. **Educație și prevenire**
    1. **Educația pentru egalitatea de gen**: programele educaționale sunt integrate în sistemul școlar încă de la o vârstă fragedă, pentru a promova egalitatea de gen și respectul reciproc.
    2. **Campanii de conștientizare a publicului**: Guvernul și ONG-urile lansează periodic campanii de conștientizare a publicului cu privire la violența sexuală și de gen, încurajează martorii să raporteze cazurile și contribuie la destigmatizarea solicitării de ajutor de către victime.

4. **Formare profesională**
    1. **Formarea forțelor de ordine și a profesioniștilor din domeniul sănătății**: Aceste categorii beneficiază de formare specifică pentru a identifica semnele violenței de gen și pentru a oferi un răspuns adecvat și sensibil la nevoile victimelor.
    2. **Parteneriate cu ONG-uri**: Guvernul colaborează îndeaproape cu organizațiile neguvernamentale și cu asociațiile de femei pentru a dezvolta politici și practici mai eficace.
    3. **Cooperare internațională**: Portugalia participă la inițiative și programe europene și internaționale pentru consolidarea măsurilor împotriva violenței de gen.
    4. **Observatoare ale violenței**: Există instituții dedicate monitorizării cazurilor de violență domestică și de gen, care evaluează eficacitatea politicilor și ajustează abordările în funcție de rezultatele obținute și de noile cercetări.

Aceste măsuri reflectă angajamentul constant al Portugaliei de a construi o societate mai sigură și mai egalitară, cu accent pe prevenire, sprijinul victimelor și tragerea la răspundere a autorilor.

9.3.8 România

În România, lupta împotriva violenței sexuale și de gen a câștigat în importanță în ultimii ani, prin adoptarea de noi acte legislative și politici, precum și prin consolidarea măsurilor existente. Iată principalele inițiative și politici naționale în vigoare:

1. **Legislația privind violența domestică**: România a adoptat legi specifice de combatere a violenței domestice, inclusiv a violenței de gen. Aceste legi prevăd măsuri imediate de protecție pentru victime, precum ordinele de protecție de urgență și interdicția de a lua legătura cu victimele.

2. **Legi privind hărțuirea sexuală**: Codul penal al României cuprinde dispoziții specifice care incriminează hărțuirea sexuală, oferind un cadru juridic pentru protejarea victimelor și urmărirea penală a autorilor.
3. **Centre de sprijin pentru victime**: Centrele specializate oferă sprijin juridic, psihologic și medical victimelor violenței sexuale și de gen. Aceste centre lucrează adesea în colaborare cu ONG-urile locale.
4. **Linii de asistență**: România pune la dispoziție linii de asistență care oferă sprijin și consiliere victimelor violenței.
5. **Programe educaționale în școli**: Programele sunt integrate în curriculumul școlar pentru a-i conștientiza pe tineri cu privire la egalitatea de gen, respectul reciproc și consecințele violenței sexuale și de gen.
6. **Campanii de conștientizare**: Guvernul și ONG-urile organizează periodic campanii de conștientizare a publicului cu privire la aceste probleme, încurajează raportarea violenței și reduc stigmatizarea victimelor.
7. **Formare specifică pentru polițiști și personalul din sistemul judiciar**: Se asigură formare care să îi ajute pe acești profesioniști să înțeleagă și să gestioneze mai bine cazurile de violență sexuală și de gen, subliniind necesitatea unei abordări sensibile și respectuoase față de victime.
8. **Cooperare interinstituțională**: Ministerele, autoritățile locale, serviciile de poliție, sistemele de sănătate și ONG-urile colaborează pentru a oferi un răspuns coordonat la cazurile de violență sexuală și de gen.
9. **Participarea la inițiative internaționale**: România participă la proiecte și programe europene și internaționale care urmăresc îmbunătățirea politicilor și practicilor în lupta împotriva violenței de gen.
10. **Observatorul național privind violența de gen (National Observatory on Gender Violence)**: Această instituție este responsabilă de monitorizarea cazurilor de violență, de evaluarea eficacității politicilor puse în aplicare și de propunerea de îmbunătățiri pe baza datelor colectate.

Aceste politici sunt esențiale pentru a avansa către o societate în care violența sexuală și de gen este combătută eficient și în care victimele primesc sprijinul de care au nevoie pentru a depăși consecințele acestor fapte. România continuă să își îmbunătățească structurile și politicile pentru a-și proteja mai bine cetățenii.

9.3.9 Suedia

Politicile naționale de combatere a violenței sexuale și de gen din Suedia sunt solide și multidimensionale, cuprinzând investiții financiare, reforme legislative, programe educaționale și ini-

țiative specifice de protecție a grupurilor vulnerabile. Iată o prezentare generală a principalelor măsuri și politici:

Investiții și inițiative financiare

Investiții de 600 de milioane de coroane suedeze: Guvernul suedez a alocat peste 600 de milioane SEK în 2024 pentru consolidarea eforturilor de combatere a violenței domestice și a violenței legate de onoare. Aceste fonduri sunt destinate unei varietăți de inițiative, inclusiv sprijinului pentru victime, prevenirii și îmbunătățirii spațiilor de cazare pentru victimele violenței.

Protecție sporită pentru copii și tineri

Protecția și sprijinirea copiilor expuși violenței: Inițiativele includ prevenirea violenței în școli, îmbunătățirea cunoștințelor privind expunerea copiilor la violență și prevenirea exploatării sexuale a tinerilor LGBTI. Aceste măsuri urmăresc să ofere o protecție integrală copiilor și tinerilor.

Adăposturi îmbunătățite și sprijin coordonat

Calitatea adăposturilor: Se depun eforturi pentru îmbunătățirea calității adăposturilor, în special pentru copii, pentru victimele violenței care au dizabilități și pentru persoanele aflate în situații de violență legată de onoare. De asemenea, se oferă sprijin coordonat pentru a ajuta victimele în relația cu autoritățile și pentru a le oferi ajutor practic.

Politici pentru egalitatea economică

Analiza condițiilor economice: Guvernul examinează condițiile economice ale tinerelor femei și ale tinerilor bărbați pentru a promova egalitatea pe piața locuințelor, ca parte a abordării generale a egalității de gen.

Legislație și jurisprudență

Legislația privind infracțiunile sexuale: Începând cu 1 iulie 2018, legislația suedeză privind infracțiunile sexuale se întemeiază pe principiul potrivit căruia orice raport sexual trebuie să fie voluntar. Capitolul 6 din Codul penal suedez reglementează infracțiunile sexuale, prevăzând pedepse severe pentru viol și alte infracțiuni sexuale.

Inițiative în învățământul superior

Proiectul GenderSAFE: Acest proiect, finanțat de Comisia Europeană, urmărește combaterea violenței de gen în mediul academic. El dezvoltă metode de creare a unor medii sigure și incluzive în cercetare și în învățământul superior.

Cunoștințe obligatorii privind violența: Din 2018, programele de studii universitare de licență pentru anumite profesii (precum medici, jurişti, asistenți sociali) includ cunoștințe obligatorii privind violența bărbaților împotriva femeilor și violența domestică, în conformitate cu Convenția de la Istanbul.

Prevenire și conștientizare

Campanii de prevenire a violenței sexuale în universități: Diverse inițiative, precum ghidurile tematice și liniile de asistență, sunt puse în aplicare pentru a preveni violența sexuală și a sprijini victimele în universități.

Campanii adresate tinerilor: campanii precum „Gelozia nu e romantică” („Jealousy is not romantic”) sensibilizează cu privire la violența în relațiile de cuplu, implicând atât tinerii înșiși, cât și adulții din viața lor.

Educație sexuală

Programe școlare: Educația sexuală este obligatorie în Suedia și acoperă teme precum sănătatea sexuală, consimțământul și relațiile. Programele sunt concepute pentru a fi incluzive și pentru a depăși normele heteronormative, recunoscând diversitatea sexualităților.

Formarea cadrelor didactice: Profesorii sunt formați pentru a aborda chestiunile legate de sexualitate și relații într-un mod incluziv și respectuos, astfel încât să se asigure o educație sexuală de calitate pentru toți elevii.

Combaterea hărțuirii

Hărțuirea online și offline: Guvernul suedez și diverse organizații depun eforturi active pentru prevenirea hărțuirii online și offline. Există legi specifice, campanii de conștientizare și inițiative educaționale pentru combaterea urmăririi online (cyberstalking) și a hărțuirii sexuale.

Suedia adoptă o abordare cuprinzătoare și sistematică a combaterii violenței sexuale și de gen, care implică reforme legislative, investiții financiare, programe educaționale și campanii de conștientizare, în vederea construirii unei societăți mai sigure și mai egalitare.

Lupta împotriva violenței sexuale și de gen constituie o prioritate-cheie pentru guvernele multor țări, ilustrând un angajament colectiv de a eradica aceste încălcări ale drepturilor fundamentale ale omului. Politicile naționale din Austria, Franța, Belgia, Italia, Suedia, Portugalia, Grecia și Spania demonstrează o abordare multidimensională, care combină cadre legislative riguroase, măsuri de protecție și sprijin pentru victime, precum și inițiative de conștientizare și educație.

Aceste țări au adoptat legi stricte și au înăsprit pedepsele pentru autorii violenței, consolidând totodată sistemele de protecție și sprijin pentru victime. Accentul pus pe formarea profesioniștilor din domeniile sănătății, justiției și educației asigură o mai bună recunoaștere a victimelor și o îngrijire mai adecvată a acestora. În plus, campaniile de conștientizare și programele educaționale urmăresc schimbarea mentalităților și promovarea unei culturi a respectului și egalității.

Cooperarea dintre guverne, organizațiile neguvernamentale și societatea civilă este esențială pentru o abordare integrată și eficace. Inițiative specifice, precum platformele de raportare onli-

ne, centrele de îngrijire a victimelor violenței sexuale și observatoarele dedicate, ilustrează caracterul inovator și capacitatea de adaptare a strategiilor naționale în fața acestor provocări.

Este imperativ ca aceste acțiuni să fie menținute și intensificate pentru a realiza o schimbare reală la nivelul societății și pentru a garanta siguranța și bunăstarea tuturor.

Bune practici și orientări pentru acțiuni de prevenire, sprijin și reziliență

Tipologia bunelor practici în domeniul violenței și hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ superior

Prevenirea violenței sexuale în învățământul superior se bazează pe strategii de prevenție primară care urmăresc reducerea incidenței comportamentelor violente înainte ca acestea să se producă. Aceste strategii sunt grupate, de regulă, în trei abordări principale: prevenirea victimizării, prevenirea comiterii actelor de violență și abordarea martorului activ (bystander sau „active witness"). Fiecare abordare vizează aspecte diferite ale dinamicii violenței sexuale, însă toate urmăresc crearea unui mediu universitar sigur și respectuos.

Prevenirea victimizării

Prevenirea victimizării se concentrează asupra potențialelor victime ale violenței sexuale, adesea studentele. Această abordare include programe educaționale și cursuri de autoapărare menite să reducă riscul de victimizare.

1. **Programe educaționale**: Aceste programe urmăresc să informeze studenții cu privire la riscurile violenței sexuale, să deconstruiască stereotipurile și miturile despre viol și să promoveze strategii de reducere a riscurilor. Sesiunile pot include discuții despre consimțământ, despre recunoașterea situațiilor potențial periculoase și despre modul de reacție în caz de agresiune.
2. **Cursuri de autoapărare**: Aceste cursuri combină tehnici fizice și abilități psihologice pentru a-i ajuta pe participanți să se apere în cazul unei agresiuni. Programele de autoapărare îi învață pe participanți nu doar tehnici fizice de apărare, ci și cum să își exprime ferm refuzul și cum să își consolideze încrederea în sine.
3. **Schimbarea normelor sociale**: Pe lângă reducerea directă a riscului de violență, aceste programe urmăresc să schimbe normele sociale legate de agresiunea sexuală. Prin conștientizarea studenților cu privire la inegalitățile de gen și prin abilitarea lor (empowerment), programele urmăresc o schimbare culturală mai amplă.

Deși unii critici susțin că aceste programe pot fi percepute ca o formă de culpabilizare a victimei (victim-blaming), ele rămân totuși esențiale pentru a le oferi studenților instrumentele necesare pentru a se proteja și pentru a se orienta în medii potențial periculoase.

Prevenirea comiterii actelor de violență

Prevenirea comiterii actelor de violență se concentrează asupra potențialilor agresori, care sunt adesea bărbați. Această abordare urmărește schimbarea atitudinilor și comportamentelor care conduc la violența sexuală.

1. **Implicarea bărbaților**: Programele de prevenire se adresează bărbaților pentru a-i implica în lupta împotriva violenței sexuale. Ele urmăresc să corecteze percepțiile greșite asupra normelor sociale și stereotipurile despre masculinitate care pot favoriza violența sexuală.
2. **Educația privind consimțământul**: Aceste programe includ lecții despre noțiunea de consimțământ, despre comunicarea în relațiile sexuale și despre gestionarea furiei. Ele urmăresc să clarifice ce înseamnă un consimțământ informat și continuu și să încurajeze comportamentele respectuoase.
3. **Schimbarea normelor sociale**: Programele bazate pe normele sociale încearcă să corecteze percepțiile greșite privind atitudinile și comportamentele colegilor. Ele urmăresc să arate că majoritatea bărbaților dezaprobă violența sexuală, reducând astfel toleranța percepută față de astfel de comportamente.
4. **Ateliere și formări interactive**: Intervențiile pot include ateliere interactive, formări online și campanii de marketing social. Aceste instrumente educaționale sunt concepute pentru a fi atractive și relevante, astfel încât să își maximizeze impactul asupra atitudinilor și comportamentelor participanților.

Abordarea martorului activ (bystander sau „active witness”)

Abordarea martorului activ (bystander) implică orice persoană care a fost martoră la o agresiune sexuală sau la semnele care o anticipează. Această metodă încurajează persoanele să intervină pentru a preveni sau a opri o situație potențial violentă.

1. **Educație și conștientizare**: Programele de tip bystander îi informează pe participanți cu privire la prevalența violenței sexuale, la semnalele de avertizare ale situațiilor de risc și la modul în care pot interveni în siguranță. Ele urmăresc să sporească gradul de conștientizare al martorilor și disponibilitatea acestora de a acționa.
2. **Dezvoltarea abilităților de intervenție**: Participanții învață tehnici concrete de intervenție, fie prin distragerea atenției agresorului, fie prin ajutarea directă a victimei, fie prin solicitarea de ajutor. Aceste abilități sunt adesea predate prin jocuri de rol și scenarii interactive.
3. **Promovarea responsabilității colective**: Abordarea bystander pornește de la ideea că fiecare persoană are un rol de jucat în asigurarea siguranței comunității. Prin promovarea responsabilității colective, aceste programe urmăresc crearea unei culturi în care comportamentele violente sunt identificate și contestate imediat de către colegi.

4. **Impact măsurabil**: Studiile arată că programele de tip bystander pot îmbunătăți cunoștințele despre violența sexuală, pot reduce adeziunea la miturile despre viol și pot spori comportamentele de intervenție. Participanții sunt mai predispuși să semnaleze comportamentele suspecte și să intervină pentru a ajuta victimele.

Care sunt criteriile pentru maximizarea eficacității unei bune practici?

Nation et al. au realizat o analiză aprofundată a programelor de prevenție primară destinate tinerilor și au identificat nouă caracteristici asociate sistematic cu programele de prevenire eficiente. Aceste criterii oferă un cadru pentru evaluarea și îmbunătățirea programelor de prevenire a violenței sexuale în universități. Criteriile detaliate sunt următoarele:

1. **Caracter cuprinzător**: Un program eficient trebuie să adopte o abordare holistică, combinând diferite strategii și intervenind la mai multe niveluri (individual, relațional, comunitar și societal). De exemplu, un program ar putea include ateliere educaționale, campanii de conștientizare și modificări ale mediului fizic pentru a spori siguranța.
2. **Metode variate**: Este important să se utilizeze o varietate de metode didactice pentru a-i implica pe participanți. Acestea pot include discuții interactive, jocuri de rol, materiale video educaționale și activități practice. O abordare multimodală contribuie la menținerea interesului participanților și la consolidarea mesajelor-cheie.
3. **Intensitate și durată suficiente**: Programele trebuie să fie suficient de lungi și de intense pentru a avea un impact durabil. Sesiunile regulate și repetate sunt mai eficiente decât o intervenție unică. Durata și frecvența intervențiilor trebuie să fie adecvate pentru a permite o integrare reală a cunoștințelor și abilităților.
4. **Fundamentare pe o teorie recunoscută**: Programele trebuie să se bazeze pe teorii comportamentale și sociale validate, precum teoria învățării sociale sau teoria normelor sociale. Aceste fundamente teoretice oferă un cadru solid pentru înțelegerea și influențarea comportamentelor.
5. **Oportunități pentru relații pozitive**: Programele ar trebui să ofere oportunități de dezvoltare a unor relații pozitive între participanți și formatori. Interacțiunea socială și sprijinul reciproc pot consolida învățarea și aplicarea abilităților dobândite.
6. **Momente potrivite**: Intervențiile ar trebui programate în momente relevante din viața participanților. De exemplu, sesiunile de orientare pentru studenții nou-veniți sau atelierele organizate în perioadele de intensă activitate socială în campus pot fi deosebit de eficiente.
7. **Relevanță socioculturală**: Programele trebuie să respecte și să integreze convingerile, valorile și normele culturale ale participanților. Aceasta presupune adaptarea conținutului și a metodelor la contextele culturale specifice ale diferitelor populații studențești.

8. **Evaluare și orientare spre rezultate**: Programele trebuie să includă mecanisme de evaluare pentru a le măsura eficacitatea. Utilizarea datelor și a rezultatelor pentru a rafina și îmbunătăți intervențiile este esențială pentru a le asigura succesul pe termen lung.
9. **Personal bine pregătit**: Formatorii trebuie să fie calificați și bine pregătiți pentru a derula programele. Calitatea predării și capacitatea formatorilor de a-i implica pe participanți sunt esențiale pentru succesul programului.

Newlands și O'Donohue au publicat în 2016 o analiză critică a literaturii privind prevenirea violenței sexuale, formulând recomandări specifice pentru administratorii universitari. Această analiză se concentrează asupra programelor implementate în campusurile americane și oferă perspective valoroase, deși unele recomandări necesită adaptare la contextul francez sau la cel al altor țări. Principalele recomandări includ:

1. **Programe separate pe sexe**: Newlands recomandă utilizarea unor programe de prevenire separate pe sexe, adresate în mod specific bărbaților și, respectiv, femeilor. Intervențiile destinate bărbaților ar trebui să se concentreze pe prevenirea comiterii actelor de violență, în timp ce cele destinate femeilor ar trebui să includă elemente de prevenire a victimizării și de autoapărare.
2. **Abordarea consumului de alcool**: Trebuie acordată o atenție deosebită relației dintre consumul de alcool și violența sexuală. Programele ar trebui să includă componente care vizează reducerea consumului excesiv de alcool și conștientizarea studenților cu privire la riscul crescut de agresiune sexuală asociat consumului de alcool.
3. **Educația privind consimțământul**: Programele de prevenire destinate bărbaților ar trebui să pună un accent puternic pe educația privind consimțământul. Aceasta include discuții despre semnificația consimțământului, despre modul în care se obține un consimțământ clar și entuziast și despre motivele pentru care este esențial ca limitele celuilalt să fie respectate.
4. **Autoapărare pentru femei**: Programele destinate femeilor ar trebui să includă elemente de autoapărare, pentru a le oferi abilitățile necesare pentru a se proteja în cazul unei agresiuni. Acestea pot include tehnici fizice, precum și strategii de consolidare a încrederii în sine și a capacității de a spune ferm „nu”.
5. **Mediul sociocultural**: Trebuie luate în considerare diferențele culturale dintre campusurile americane și cele din alte țări, precum Franța. Programele trebuie adaptate pentru a răspunde specificităților culturale și sociale ale fiecărui context universitar.
6. **Evaluare continuă**: Asemenea criteriilor lui Nation et al., Newlands subliniază importanța evaluării continue a eficacității programelor. Datele colectate trebuie utilizate pentru a rafina și adapta intervențiile, astfel încât acestea să rămână relevante și eficiente.

Combinând criteriile lui Nation et al. cu recomandările lui Newlands, universitățile pot elabora și implementa programe de prevenire a violenței sexuale cuprinzătoare, adaptate și eficiente. Aceste abordări, fundamentate pe dovezi și teorii solide, pot contribui la crearea unor medii universitare mai sigure, în care toți studenții să poată învăța și să se poată dezvolta fără amenințarea violenței sexuale.

Bune practici în combaterea violenței sexuale în învățământul superior, colectate de parteneri

Aceste bune practici (best practices) se remarcă prin abordarea lor holistică și prin capacitatea de a combina conștientizarea, prevenirea, sprijinul și evaluarea continuă. Ele pun în aplicare acțiuni structurate și implică activ comunitatea universitară, ceea ce le face deosebit de eficiente în combaterea violenței sexuale în învățământul superior.

Prezentăm mai jos o sinteză a bunelor practici identificate în studiile de caz, însoțită de o explicație a elementelor care le transformă în exemple de bună practică.

1. LUIS*A on Campus (Universitatea din Graz – University of Graz, Austria)

Rezumatul proiectului: LUIS*A on Campus este o inițiativă de combatere a hărțuirii sexuale la Universitatea din Graz. Programul include puncte de sprijin amplasate în campus, unde victimele pot primi sprijin imediat și pot fi îndrumate către servicii externe de consiliere, precum centrul de consiliere TARA (TARA Counseling Center).

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Accesibilitate**: Punctele de sprijin sunt ușor accesibile în campus și oferă victimelor sprijin imediat.
2. **Colaborare**: Parteneriatul cu servicii externe specializate sporește calitatea sprijinului oferit.
3. **Conștientizare**: Vizibilitatea punctelor de sprijin contribuie la conștientizarea comunității universitare.

2. 100% Respect (Universitatea din Mons – University of Mons, Belgia)

Rezumatul proiectului: Programul „100% Respect” al Universității din Mons urmărește conștientizarea comportamentelor inacceptabile și încurajarea raportării incidentelor. Acesta include campanii de comunicare și formări pentru personal și studenți.

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Caracter cuprinzător**: Acoperă conștientizarea, formarea și raportarea.

2. **Implicarea comunității**: Implică activ studenții și personalul, consolidând o cultură a respectului.
3. **Vizibilitate**: Campaniile de comunicare sporesc vizibilitatea eforturilor de prevenire.

3. Cellule de veille et d'écoute (unitate de monitorizare și ascultare) (Sciences Po Bordeaux, Franța)

Rezumatul acțiunii: Sciences Po Bordeaux a înființat o unitate de monitorizare și sprijin pentru victimele hărțuirii sexuale, dotată cu o platformă online de raportare și cu un grup de lucru dedicat violenței sexuale și de gen (SGBV).

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Sprijin centralizat**: Un punct unic de contact pentru victime.
2. **Anonimat și confidențialitate**: Platforma online de raportare permite victimelor să raporteze incidentele în mod anonim.
3. **Acțiune colectivă**: Grupul de lucru include membri ai administrației și studenți, favorizând o abordare colaborativă.

4. Serviciul universitar împotriva violenței de gen (Universitatea din Bologna – University of Bologna, Italia)

Rezumatul acțiunii: Universitatea din Bologna a înființat un serviciu dedicat combaterii violenței de gen, care oferă întrevederi individuale, o linie telefonică de asistență și proceduri de urgență pentru protecția victimelor.

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Sprijin multidimensional**: Combină sprijinul psihologic, o linie telefonică de asistență și protecția imediată.
2. **Reactivitate**: Procedurile de urgență asigură un răspuns rapid la incidente.
3. **Asistență juridică**: Oferă victimelor consiliere juridică, esențială pentru protecția și recuperarea acestora.

5. Planul de acțiune pentru egalitatea de gen (Universitatea Autonomă din Barcelona – Autonomous University of Barcelona, Spania)

Rezumatul acțiunii: Universitatea Autonomă din Barcelona a adoptat un plan de acțiune pentru egalitatea de gen, gestionat de Observatorul pentru Egalitate (Observatory for Equality). Planul include puncte de informare, campanii de conștientizare și formări periodice pentru personal și studenți.

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Structură solidă**: Planul este bine structurat și acoperă diverse aspecte ale egalității de gen.
2. **Puncte de informare**: Punctele de informare Lila fac resursele accesibile tuturor membrilor comunității universitare.
3. **Angajament continuu**: Campaniile și cursurile de formare se desfășoară în mod regulat, asigurând o conștientizare continuă.

6. Procedura instituțională de gestionare a incidentelor (Universitatea din București, România)

Rezumatul acțiunii: Universitatea din București a instituit o procedură instituțională de gestionare a incidentelor de hărțuire sexuală, cu un Birou pentru Incluziune, Egalitate și Oportunități (Office for Inclusion, Equality and Opportunities) care oferă servicii de asistență socială și organizează campanii de conștientizare.

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Mecanism clar**: Procedura de gestionare a incidentelor este bine definită și transparentă.
2. **Asistență socială**: Biroul oferă o gamă largă de servicii de asistență socială, sprijinindu-i pe studenți în moduri diverse.
3. **Conștientizare activă**: Campaniile periodice îmbunătățesc înțelegerea și recunoașterea incidentelor de hărțuire sexuală.

7. Proiectul UNISEXO (Portugalia)

Rezumatul proiectului: Proiectul UNISEXO, coordonat de Associação Portuguesa de Apoio à Vítima (Asociația Portugheză de Sprijin pentru Victime, APAV), urmărește prevenirea violenței sexuale în universitățile portugheze prin campanii de conștientizare, formări și grupuri de discuție.

De ce reprezintă o bună practică:

1. **Abordare cuprinzătoare**: Combină conștientizarea, educația și sprijinul.
2. **Participarea studenților**: Grupurile de discuție (focus groups) încurajează implicarea activă a studenților.
3. **Dezvoltarea de politici**: Influențează elaborarea politicilor universitare de prevenire a violenței sexuale.

Sinteza metodelor de evaluare

Modalitățile de evaluare utilizate de universități pentru inițiativele lor de combatere a violenței sexuale combină metode cantitative și calitative, pentru a oferi o imagine cuprinzătoare asupra eficacității programelor. Evaluarea cunoștințelor, feedbackul participanților, observațiile de teren, analiza indicatorilor de performanță și sistemele de feedback continuu sunt toate esențiale pentru a garanta că inițiativele nu sunt doar implementate eficient, ci și îmbunătățite permanent, în concordanță cu nevoile și feedbackul comunității universitare. Aceste abordări holistice asigură faptul că acțiunile rămân relevante și au impact în combaterea violenței sexuale în învățământul superior.

Metodele utilizate pentru evaluarea acțiunilor implementate de universități în vederea combaterii violenței sexuale sunt esențiale pentru măsurarea eficacității acestora și pentru identificarea aspectelor care necesită îmbunătățiri. Prezentăm mai jos o sinteză a diferitelor metode de evaluare utilizate, pe baza studiilor de caz analizate:

1. Evaluarea cunoștințelor

Obiectiv:

Verificarea înțelegerii conceptelor legate de violența de gen și violența sexuală în rândul participanților la formări.

Exemple:

1. **Universitatea din Rouen (University of Rouen, Franța)**: Teste și chestionare integrate în sesiunile de formare.
2. **Universitatea din Bologna (Italia)**: Teste și chestionare pentru evaluarea gradului de înțelegere al participanților.

De ce funcționează:

1. **Măsurarea impactului**: Cuantifică învățarea și reținerea informațiilor.
2. **Feedback imediat**: Le oferă formatorilor un feedback direct asupra eficacității formării.

2. Feedbackul participanților

Obiectiv:

Colectarea impresiilor și comentariilor participanților pentru ajustarea și îmbunătățirea programelor.

Exemple:

1. **Universitatea din București (România)**: Colectarea feedbackului de la studenți și de la personal.

2. **Universitatea din Lisabona (University of Lisbon, Portugalia)**: Feedbackul participanților privind utilitatea și relevanța formărilor și a campaniilor de conștientizare.

De ce funcționează:

1. **Îmbunătățire continuă**: Ajută la identificarea punctelor forte și a aspectelor care pot fi îmbunătățite.
2. **Implicarea participanților**: Încurajează participarea activă și sentimentul de a fi ascultat.

3. Observațiile de teren

Obiectiv:

Monitorizarea schimbărilor de comportament ale studenților și ale personalului în urma participării la formări și ateliere.

Exemple:

1. **IMT Atlantique (Franța)**: Monitorizarea schimbărilor de comportament după formare.
2. **Universitatea din La Laguna (University of La Laguna, Spania)**: Observații privind efectele campaniilor de informare și ale cursurilor de formare.

De ce funcționează:

1. **Evaluare calitativă**: Oferă informații despre comportamentele reale și despre schimbările culturale.
2. **Dovada impactului**: Demonstrează aplicarea practică a cunoștințelor dobândite.

4. Analiza indicatorilor de performanță

Obiectiv:

Măsurarea impactului acțiunilor prin statistici și date cantitative.

Exemple:

1. **Universitatea din Barcelona (University of Barcelona, Spania)**: Anchete anuale pentru evaluarea eficacității programelor de prevenire.
2. **Universitatea din Coimbra (University of Coimbra, Portugalia)**: Analiza materialelor distribuite, a informațiilor diseminate și a sesizărilor privind violența sexistă și sexuală.

De ce funcționează:

1. **Obiectivitate**: Indicatorii cantitativi oferă o măsură obiectivă a impactului.
2. **Analiză comparativă (benchmarking)**: Permite compararea rezultatelor de la un an la altul.

5. Sisteme de feedback și monitorizare continuă

Obiectiv:

Implementarea unor sisteme de feedback continuu pentru ajustarea strategiilor în timp real.

Exemple:

1. **LUIS*A on Campus (Universitatea din Graz, Austria)**: Evaluări periodice și feedback din partea persoanelor care activează în punctele LUIS*A.
2. **EOWP, Universitatea din Viena (University of Vienna, Austria)**: Feedback continuu pentru monitorizarea eficacității măsurilor.

De ce funcționează:

1. **Reactivitate**: Permite ajustarea rapidă a acțiunilor în funcție de feedback.
2. **Angajament durabil**: Menține angajamentul și implicarea comunității universitare.

Pârghii și obstacole în calea eficacității instrumentelor de prevenire

Eficacitatea instrumentelor de prevenire a violenței sexuale în universități depinde de o serie de factori. Este esențial să fie identificate atât pârghiile care pot consolida impactul acestor instrumente, cât și obstacolele care le pot limita eficacitatea. Prezentăm mai jos o analiză detaliată a principalelor pârghii și obstacole.

Pârghii pentru instrumente de prevenire eficiente

Abordare holistică și integrată: Cele mai eficiente programe de prevenire sunt cele care adoptă o abordare holistică, acoperind o gamă completă de teme, de la educația privind consimțământul până la gestionarea conflictelor și recunoașterea comportamentelor de risc. Un conținut variat și cuprinzător ajută la abordarea multiplelor fațete ale violenței sexuale și îi pregătește pe studenți pentru situații diverse.

Personalizarea conținutului: Adaptarea programelor la specificitățile culturale și contextuale ale studenților contribuie la creșterea relevanței și a impactului mesajelor. Aceasta poate include exemple și scenarii locale, precum și discuții despre anumite norme culturale și despre influența lor asupra comportamentului.

Includerea mărturiilor și a relatărilor personale: Utilizarea mărturiilor victimelor sau a relatărilor personale poate umaniza statisticile și poate face riscurile și efectele violenței sexuale mai tangibile pentru studenți. De asemenea, poate stimula o empatie mai mare și o conștientizare mai profundă.

Utilizarea datelor bazate pe dovezi: Integrarea în programele de prevenire a datelor și cercetărilor bazate pe dovezi contribuie la credibilitatea mesajelor și demonstrează importanța și urgența prevenirii violenței sexuale.

Metode interactive: Programele care utilizează metode didactice interactive, precum jocurile de rol, discuțiile în grupuri mici și simulările, sunt în general mai eficiente. Aceste abordări le permit studenților să exerseze abilitățile învățate și să se implice activ în lucrul cu materialul.

Frecvența și repetarea sesiunilor: Intervențiile regulate și repetate sunt esențiale pentru consolidarea mesajelor și pentru reținerea informațiilor pe termen lung. Sesiunile periodice pe parcursul anului universitar pot contribui la menținerea conștientizării și a vigilenței.

Formarea între egali (peer training): Programele conduse de colegi pot fi deosebit de eficiente, deoarece studenții sunt adesea mai receptivi la mesajele transmise de egalii lor. Formatorii-colegi pot servi drept modele, arătând că prevenirea violenței sexuale este o responsabilitate colectivă.

Utilizarea tehnologiilor moderne: Integrarea instrumentelor digitale, precum aplicațiile mobile, platformele de e-learning și rețelele sociale, poate face programele mai accesibile și mai atractive pentru studenți. Tehnologiile pot facilita, de asemenea, monitorizarea și evaluarea intervențiilor.

Bariere în calea eficacității instrumentelor de prevenire

Tendința de optimism nerealist (optimism bias)

Tendința de optimism nerealist, prin care persoanele își subestimează propriul risc de a trăi experiențe negative, poate limita eficacitatea programelor de prevenire. Studenții pot crede că nu vor fi niciodată victime sau autori ai violenței sexuale, ceea ce le reduce angajamentul față de programe și seriozitatea cu care le tratează.

Atenuarea acestei tendințe: Pentru a contracara această tendință, programele trebuie să includă elemente care fac riscurile personale mai vizibile și mai reale. De exemplu, utilizarea statisticilor locale sau a mărturiilor colegilor poate contribui la reducerea sentimentului de invulnerabilitate.

Restrângerea libertăților

Intervențiile percepute ca fiind prea restrictive sau intruzive pot provoca rezistență sau opoziție în rândul studenților. Programele care par să limiteze libertățile personale sau să impună anumite comportamente riscă să fie respinse.

Echilibrul dintre libertate și siguranță: Programele trebuie concepute astfel încât să promoveze comportamentele sigure fără a părea restrictive. Implicarea studenților în elaborarea pro-

gramelor și colectarea feedbackului acestora pot contribui la conceperea unor intervenții respectuoase și bine acceptate.

Intervențiile paternaliste

Intervențiile percepute ca paternaliste, în care studenții sunt tratați ca niște copii sau ca persoane incapabile să ia decizii responsabile, pot înstrăina publicul-țintă. Această percepție poate diminua eficacitatea programelor, generând rezistență sau indiferență.

Respect și abilitare (empowerment): Programele ar trebui să adopte o abordare bazată pe respect și abilitare, tratându-i pe studenți ca parteneri în prevenirea violenței sexuale. Încurajarea responsabilității personale și colective poate consolida angajamentul participanților și eficacitatea intervențiilor.

Pentru a maximiza eficacitatea instrumentelor de prevenire a violenței sexuale în universități, este esențial să fie valorificate pârghiile identificate și depășite eventualele obstacole. Prin adaptarea conținutului și a metodelor didactice, prin implicarea activă a studenților și prin respectarea autonomiei acestora, programele pot deveni instrumente puternice pentru crearea unor medii universitare sigure și respectuoase.

Discuție și recomandări

Cercetarea comparativă realizată în cadrul PREV-HED arată că violența și hărțuirea sexuală sunt abordate printr-o gamă de răspunsuri instituționale în învățământul superior european. Practicile analizate includ politici de egalitate, campanii de conștientizare, programe de formare, proceduri de raportare, persoane de contact desemnate și servicii de sprijin specializate. Luate împreună, aceste abordări reflectă înțelegerea faptului că universitățile au responsabilități care depășesc reacția la incidente individuale. Prevenirea privește, de asemenea, condițiile în care studenții învață, personalul își desfășoară activitatea și relațiile academice se dezvoltă.

Cu toate acestea, existența unei politici sau a unui protocol nu demonstrează, în sine, că protecția este eficientă. O procedură poate fi disponibilă formal, dar să rămână dificil de găsit, de înțeles sau de utilizat. În mod similar, o instituție își poate comunica angajamentul de a preveni hărțuirea fără a aloca suficient timp de lucru al personalului, expertiză de specialitate sau coordonare pentru a-l pune în practică în mod consecvent. Problema centrală este, așadar, raportul dintre angajamentele instituționale și experiențele celor care ar trebui să se poată baza pe ele.

Raportul susține o abordare în care prevenirea este integrată în guvernanța universitară, în oferta educațională și în practicile organizaționale cotidiene. Activitățile de conștientizare, serviciile de sprijin și mecanismele de raportare trebuie să formeze un sistem coerent. Eficacitatea lor depinde în parte de măsura în care membrii comunității universitare înțeleg scopul fiecăreia și pot trece de la una la alta fără obstacole inutile.

Înțelegerea tăcerii prin prisma relațiilor de putere și a încrederii instituționale

O implicație importantă a cercetării este că violența și hărțuirea sexuală nu pot fi înțelese exclusiv ca probleme interpersonale. Mediile universitare includ relații de autoritate și de dependență legate de evaluare, coordonare, angajare, oportunități de cercetare și evoluție profesională. Aceste relații pot influența dacă o persoană recunoaște o experiență ca fiind inacceptabilă, dacă se simte în măsură să ceară sfatul cuiva sau dacă ia în considerare formularea unei sesizări oficiale.

Studenții se pot teme de consecințe asupra notelor, a accesului la stagii de practică sau a relațiilor cu cadrele didactice. Doctoranzii și angajații pot fi îngrijorați de efectele asupra coordonării, recomandărilor, reînnoirii contractului sau dezvoltării carierei. Astfel de temeri fac din încrederea instituțională o condiție centrală a prevenirii și a sprijinului.

În consecință, un număr redus de sesizări nu ar trebui interpretat automat drept dovadă a unui mediu sigur. El poate reflecta și o conștientizare limitată, incertitudine cu privire la proceduri sau îndoieli privind consecințele dezvăluirii. Invers, o creștere a numărului de sesizări poate in-

dica o vizibilitate sporită și o încredere mai mare în mecanismele disponibile. Prin urmare, datele privind raportarea necesită o interpretare contextualizată.

Această analiză evidențiază, de asemenea, importanța evitării unei așteptări restrictive potrivit căreia persoanele trebuie să inițieze o procedură formală înainte de a primi asistență. Informarea, consilierea confidențială și sprijinul adecvat ar trebui să poată fi distinse de raportarea formală. Oamenii au nevoie de explicații clare privind opțiunile de care dispun, limitele confidențialității și posibilele consecințe ale fiecărui pas.

Conectarea primului contact, a sprijinului specializat și a procedurilor instituționale

Studiile de caz ilustrează moduri diferite de organizare a accesului la asistență. Exemple precum mecanismele de ascultare și sprijin analizate la Sciences Po Bordeaux, Grupul de lucru pentru egalitatea de șanse (Equal Opportunities Working Party) de la Universitatea din Viena și LUIS*A on Campus de la Universitatea din Graz oferă material de reflecție privind vizibilitatea, accesibilitatea și îndrumarea către servicii.

Aceste mecanisme ar trebui totuși diferențiate în funcție de rolul lor. O inițiativă de prim contact poate ajuta o persoană să identifice o problemă și să găsească sprijinul adecvat. Un serviciu specializat poate oferi asistență psihologică, socială sau juridică. Un organism de raportare poate primi informații și poate declanșa un proces instituțional. Aceste funcții se pot completa reciproc, dar nu sunt interschimbabile.

O provocare practică esențială este, așadar, clarificarea responsabilităților și a legăturilor dintre servicii. În lipsa acestei clarificări, persoanele pot fi nevoite să își repete inutil relatarea, să contacteze mai multe birouri sau să primească informații contradictorii. Un parcurs bine organizat ar trebui să reducă aceste dificultăți, respectând totodată alegerile persoanei și responsabilitățile fiecărui serviciu.

Parteneriatele cu organizații externe pot consolida acest parcurs. Asociațiile specializate pot oferi expertiză și forme de sprijin pe care o instituție nu le poate asigura pe plan intern. O astfel de cooperare necesită înțelegeri clare privind îndrumarea, schimbul de informații și responsabilitățile respective ale profesioniștilor din universitate și din afara acesteia.

Diversitatea europeană ca bază pentru un transfer contextualizat

Dimensiunea comparativă a raportului relevă diferențe în ceea ce privește cadrele juridice, structurile instituționale, terminologia și resursele disponibile. Instituțiile diferă, de asemenea, ca mărime, guvernanță, populație studențească și relații cu serviciile externe. Aceste diferențe influențează modul în care pot fi organizate mecanismele de prevenire și de sprijin.

Contribuția europeană a PREV-HED constă în identificarea unor întrebări comune și a unor principii utile în toate aceste contexte. Glosarul, cadrul documentar și studiile de caz comparati-

ve oferă o bază pentru discutarea definițiilor, recunoașterea provocărilor recurente și examinarea răspunsurilor posibile.

Transferul ar trebui, prin urmare, înțeles ca un proces de adaptare. Nu se poate presupune că o inițiativă dezvoltată într-o universitate va funcționa în același mod în altă parte. Relevanța ei depinde de condițiile care o susțin: expertiza personalului, resursele, autoritatea instituțională, parteneriatele externe și compatibilitatea cu procedurile locale.

În consecință, raportul susține o combinație între principii educaționale comune și informații verificate la nivel local. O formare comună poate aborda consimțământul, hărțuirea, relațiile de putere și reacțiile adecvate, în timp ce ghidurile instituționale trebuie să indice persoanele de contact și procedurile aplicabile în fiecare context.

Transpunerea cercetării în practica educațională

Cercetarea din cadrul WP3 oferă o bază pentru conceperea unor formări care să lege înțelegerea conceptuală de judecata practică. Cunoașterea unei definiții este necesară, însă participanții au nevoie și de oportunități de a analiza situații, de a recunoaște conduitele problematice și de a înțelege cum să reacționeze în limitele rolului lor.

Învățarea bazată pe studii de caz, discuțiile ghidate, exercițiile practice și autoevaluarea pot susține acest obiectiv. Abordarea martorului activ (active bystander) este de asemenea relevantă, deoarece extinde prevenirea dincolo de persoanele direct afectate. Ea încurajează membrii comunității universitare să reflecteze la modul în care pot recunoaște situațiile îngrijorătoare, pot solicita asistență sau pot interveni în mod adecvat, fără a se expune pe ei înșiși sau pe alții unor riscuri suplimentare.

Formarea ar trebui să facă distincție între nivelurile de responsabilitate. Studenții, cadrele didactice, coordonatorii, personalul administrativ și personalul de specialitate nu au nevoie de o pregătire identică. Toți au nevoie de repere comune, în timp ce persoanele responsabile de primirea dezvăluirilor sau de gestionarea procedurilor au nevoie de competențe și de sprijin suplimentare.

Activitățile educaționale trebuie, de asemenea, desfășurate cu grijă. Nu ar trebui să se aștepte de la participanți să își dezvăluie experiențele personale, iar exemplele ar trebui selectate și facilitate astfel încât să respecte proveniențele diferite și posibilele experiențe de violență ale participanților. Scopul este dezvoltarea înțelegerii și a capacității de acțiune într-un mediu de învățare sigur.

Aceste considerații explică legătura dintre raportul de cercetare și materialele de formare PREV-HED elaborate ulterior. Constatările documentare contribuie la stabilirea obiectivelor de

învățare, la selectarea situațiilor relevante și la clarificarea distincției dintre conștientizare, primul răspuns, îndrumarea către servicii și intervenția specializată.

Incluziunea dincolo de simpla disponibilitate a resurselor

Punerea resurselor la dispoziția publicului este un pas important, însă simpla disponibilitate nu garantează că toată lumea le poate utiliza. Limba, dizabilitatea, lipsa de familiaritate cu sistemele instituționale, barierele digitale și încrederea limitată în serviciile universitare pot afecta accesul.

Studenții internaționali, de exemplu, pot să nu fie familiarizați cu terminologia locală sau pot fi nesiguri cu privire la procedurile care li se aplică. Alte persoane se pot confrunta cu forme suprapuse de discriminare sau de dependență care fac mai dificilă solicitarea de asistență. Materialele de prevenire ar trebui, prin urmare, să evite presupunerea că toți utilizatorii dispun de aceleași cunoștințe, resurse sau libertate de acțiune.

Abordarea multilingvă a PREV-HED oferă o bază utilă pentru extinderea accesului. Valoarea acesteia depinde de claritatea lingvistică, de consecvența terminologică și de atenția acordată sensului instituțional al conceptelor traduse. Pe lângă oferta multilingvă, rămân necesare o prezentare accesibilă și modalități alternative de obținere a informațiilor.

Participarea studenților poate contribui la identificarea acestor bariere. Implicarea studenților și a asociațiilor acestora în revizuirea exemplelor și a materialelor de comunicare poate îmbunătăți relevanța și ușurința de utilizare. Această participare ar trebui să completeze responsabilitatea instituțională, nu să transfere asupra studenților povara prevenirii.

Interpretarea dovezilor și recunoașterea limitelor metodologice

Raportul reunește o bază documentară substanțială pentru compararea abordărilor instituționale. Cadrul său analitic comun sprijină identificarea caracteristicilor recurente, a diferențelor și a posibilelor direcții de dezvoltare educațională. Cu toate acestea, constatările trebuie interpretate în raport cu dovezile disponibile.

Documentele instituționale descriu, în general, politici, proceduri prevăzute și activități. Ele nu stabilesc neapărat cât de consecvent funcționează aceste mecanisme sau cum sunt ele percepute de către persoanele vizate. Informațiile privind evaluarea sunt inegale de la un caz la altul, iar materialul documentar nu oferă o bază uniformă pentru clasificarea instituțiilor sau pentru măsurarea reducerii violenței.

Termenul „bună practică” (good practice) ar trebui, așadar, utilizat ținând seama de soliditatea dovezilor care îl susțin. O practică poate fi relevantă prin concepția, accesibilitatea sau mecanismele sale instituționale, în timp ce rezultatele sale pe termen lung rămân insuficient documentate.

Distincția dintre implementare, învățare și rezultate mai ample este deosebit de importantă. Cifrele privind participarea arată acoperirea; rezultatele evaluărilor pot indica învățarea; feedbackul utilizatorilor poate identifica relevanța percepută sau barierele. Niciuna dintre aceste măsuri, luată separat, nu demonstrează o reducere a violenței sexuale. Cercetarea oferă o bază structurată pentru acțiune și pentru evaluări ulterioare, mai degrabă decât un model unic validat, aplicabil oricărei instituții.

Recomandări

Stabilirea unei responsabilități instituționale clare și durabile

Instituțiile de învățământ superior (IIS) ar trebui să definească modul în care este guvernată prevenirea, cine este responsabil de implementare și cum își coordonează serviciile activitatea. Responsabilitățile ar trebui susținute prin timp de lucru alocat personalului, expertiză adecvată și resurse identificabile.

O revizuire periodică ar trebui să examineze dacă procedurile rămân ușor de înțeles, dacă datele de contact sunt actualizate și dacă mecanismele de îndrumare funcționează conform intenției. Implicarea conducerii universității, a cadrelor didactice, a serviciilor de sprijin și a reprezentanților studenților poate contribui la menținerea continuității dincolo de inițiativele individuale sau de schimbările de personal.

Simplificarea accesului la informații și sprijin

Instituțiile ar trebui să prezinte un parcurs clar, care să distingă între solicitările de informații, sprijinul inițial, asistența specializată și raportarea formală. Utilizatorii ar trebui să poată identifica pe cine să contacteze, ce poate oferi fiecare serviciu și ce se poate întâmpla după contactare.

Comunicarea ar trebui să explice confidențialitatea și limitele acesteia, opțiunile disponibile și garanțiile relevante. Acolo unde este posibil contactul anonim, ar trebui precizate clar și limitările practice ale acestuia. Conceperea acestor parcursuri ar trebui să reducă la minimum repetările inutile și să evite situațiile în care persoanele sunt lăsate să se descurce singure cu complexitatea instituțională.

Integrarea prevenirii în oferta educațională recurentă

Formarea ar trebui să facă parte dintr-o abordare educațională continuă, susținută de activități introductive și de oportunități de consolidare. O bază comună poate aborda recunoașterea violenței, consimțământul, relațiile de putere, sursele de asistență și reacțiile adecvate.

Formarea suplimentară ar trebui să reflecte responsabilitățile profesionale, în special pentru coordonatori, manageri și personalul susceptibil să primească dezvăluiri. Materialele PREV-HED

pot sprijini această progresie prin utilizarea selectivă a modulelor, studiilor de caz și activităților, combinate cu îndrumări relevante la nivel local.

Combinarea învățării digitale cu schimburile facilitate

Resursele online pot extinde accesul și le pot permite utilizatorilor să lucreze în propriul ritm. Activitățile facilitate pot oferi oportunități de a discuta situații dificile, de a clarifica neînțelegeri și de a exersa reacții adecvate.

Instituțiile ar trebui să analizeze modul în care aceste formate se completează reciproc. Finalizarea unui curs online ar trebui înțeleasă ca un element al unei strategii de prevenire mai ample. Acolo unde se utilizează instrumente digitale de informare sau un chatbot, domeniul de aplicare și limitele acestora ar trebui precizate explicit, iar conținutul lor ar trebui verificat periodic în raport cu datele de contact și procedurile instituționale actuale.

Consolidarea capacității personalului care primește dezvăluiri

Personalul care acționează ca prim punct de contact ar trebui să beneficieze de pregătire privind ascultarea, explicarea opțiunilor, menținerea unor limite adecvate și îndrumarea persoanelor către serviciile competente. Acesta ar trebui să înțeleagă distincția dintre primirea unei dezvăluiri, acordarea de sprijin și desfășurarea unei anchete.

Aceste roluri necesită, de asemenea, acces la consiliere profesională și la sprijin organizațional. Responsabilitățile clare și mecanismele de îndrumare bine definite pot contribui la prevenirea reacțiilor neadecvate și la reducerea dependenței de angajamentul personal al unui număr restrâns de persoane.

Integrarea participării incluzive în conceperea și revizuirea resurselor

Studenții și membrii personalului cu proveniențe diferite ar trebui implicați în evaluarea clarității și accesibilității resurselor. Revizuirile ar trebui să ia în considerare limba, dizabilitatea, accesul digital și gradul de familiaritate cu sistemele universitare.

Consultarea ar trebui să ofere modalități de contribuție care să nu presupună dezvăluirea experiențelor personale. Feedbackul obținut poate fundamenta apoi revizuirea exemplelor, a activităților de învățare și a informațiilor instituționale. Asociațiile studențești pot fi parteneri valoroși în acest proces, alături de serviciile specializate și de organizațiile externe.

Elaborarea unui cadru de evaluare care să distingă între diferitele tipuri de rezultate

Evaluarea ar trebui să examineze separat acoperirea, implementarea, învățarea și accesibilitatea serviciilor. Printre indicatorii relevanți se pot număra participarea, finalizarea, cunoașterea opțiunilor de sprijin, reacțiile la scenarii practice și percepțiile privind claritatea parcursurilor de îndrumare.

Evaluările realizate înainte și după formare pot ajuta la identificarea schimbărilor la nivelul învățării. O monitorizare ulterioară poate explora reținerea cunoștințelor și posibila lor aplicare. Feedbackul calitativ poate explica de ce participanții au considerat anumite elemente utile sau dificile.

Cifrele privind sesizările și utilizarea serviciilor ar trebui interpretate împreună cu informațiile de context. Evaluarea ar trebui să protejeze viața privată și să evite colectarea de informații personale sensibile care nu sunt necesare pentru evaluarea activității.

Documentarea condițiilor de transfer și menținerea resurselor comune

Pentru a facilita reutilizarea, partenerii ar trebui să documenteze publicul-țintă, resursele, competențele și mecanismele instituționale necesare pentru implementarea fiecărei abordări. Adaptările ar trebui consemnate, astfel încât alte instituții să poată înțelege ce s-a modificat și de ce.

Sustenabilitatea resurselor PREV-HED necesită, de asemenea, înțelegeri clare privind găzduirea, întreținerea, revizuirea conținutului și actualizarea informațiilor locale. Cooperarea continuă dintre universități, furnizori de formare, cercetători și asociații specializate poate susține această activitate și poate genera noi dovezi privind implementarea.

Principala contribuție a PREV-HED constă în conectarea cunoașterii comparative cu dezvoltarea educațională practică. Valorificarea acestei baze necesită un angajament instituțional susținut: formarea trebuie corelată cu un sprijin accesibil, cu responsabilități clare și cu o evaluare continuă. Această combinație oferă o bază credibilă pentru consolidarea prevenirii, cu respectarea diversității învățământului superior european.

Bibliografie (References)

Almeida, H. B. D. (2019). *Sexual and gender violence at university: from secrecy to the battle for recognition*. Brazil (s). Humanities and Social Sciences, (16).

Andro, A. (2023). Mind the Gap: advances and resistance in dealing with sexual and gender-based violence in academia (2002-2022). *Mouvements*, 113(1), 109-118.

Anitha, S., & Lewis, R. (2018). Gender-Based Violence in Higher Education: A Case Study of an UK University. *Springer. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-63233-5_8*

Bereni, L., Lépinard, E., Lieber, M., & CLASCHES. (2003). Contre le harcèlement et les violences sexuelles dans l'enseignement supérieur: quelles réponses politiques et institutionnelles? *Nouvelles questions féministes*, 22(1), 134-137.

Bergeron, M., Fethi, I., Baril, K., Ricci, S., Dion, J., Ouellette, M. H., ... & Viau, C. (2023). Experiences of (non) reporting of sexual violence in academia: mined paths and mixed outcomes 1. *Recherches féministes*, 36(1), 243-262.

Cromer, S. (2017). Contre les Violences sexistes et sexuelles dans l'enseignement supérieur et la recherche (ESR). *Femmes Diplômées*, 262(1), 141-150.

Cromer, S., & Hamel, C. (2014). Measuring sexual harassment and gender-based violence at the University. Les apports de l'enquête Violences et Rapports de Genre (dite VIRAGE). *Les cahiers du CEDREF*. Center d'enseignement, d'études et de recherches pour les études féministes, (19).

Daigneault, I., Dion, J., Paquette, G., Collin-Vézina, D., Hébert, M., Fethi, I., ... & Bergeron, M. (2023). Annual incidence rate of sexual violence at university: a comparative study between 1994 and 2016. *Sexologies*, 32(3), 206-220.

Dejace, C. (2020). *Liège university students' representations of sexual violence*. University of Liège

Deruelle, F., & Jarty, J. (2023). *Juger les violences sexuelles à l'université: le pari du droit disciplinaire*. Champ pénal/Penal field, (28).

European Commission. (2020). A Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020–2025 (COM/2020/152 final). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152

European Commission. (2022). Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on combating violence against women and domestic violence (COM/2022/105 final). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022PC0105

European Parliament & Council of the European Union. (2024). Directive (EU) 2024/1385 of 14 May 2024 on combating violence against women and domestic violence. Official Journal of the European Union, L, 2024/1385. https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj

Hamel, C. (2008). Le traitement du harcèlement sexuel et des discriminations à l'université. *Mouvements*, 5556(3), 34-45.

Julien, M. H. M., & Daigneault, M. B. I. (2018). *Les activités préventives en matière de violences sexuelles dans les milieux d'enseignement collégiaux et universitaires: Portrait des interventions actuelles au Québec*.UQAM.

Kambouri, M. (2021). University Students' Experiences of Sexual Harassment: The Role of Gender and Psychological Resilience. *Frontiers. https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsoc.2021.00010/full*

Lavoie, F., Parent, S., Auclair, I., & Bergeron, M. (2017). *Violences sexuelles en milieu universitaire, résultats de l'Enquête Sexualité, Sécurité et Interactions en Milieu Universitaire (ESSIMU): Portrait de la situation à l'Université Laval*. Université Laval.

LeBlanc, I. (2021). The discourse on sexual violence in francophone universities: the case of the Université de Moncton. *Francophonies d'Amérique*, (51), 11-38.

Magni, G., & Collet, I. (2022). *Sexist and sexual violence in higher education in Switzerland: several prevention campaigns... with unknown impact*. Gender and Education in Luxembourg and Beyond: Local Challenges and New Perspectives, 170.

Menéndez, M., van den Brink, M., & Scambor, E. (2021). Organisational Characteristics That Facilitate Gender-Based Violence and Harassment in Higher Education? *Administrative Sciences*, 11(4), 138. https://doi.org/10.3390/admsci11040138

National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine.(2018). Sexual Harassment of Women: Climate, Culture, and Consequences in Academic Sciences, Engineering, and Medicine. Washington, D.C.: National Academies Press; 2018.

National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine (2018). Action Collaborative on Preventing Sexual Harassment in Higher Education. https://www.nationalacademies.org/our-work/action-collaborative-on-preventing-sexual-harassment-in-higher-education

Nation M, Crusto C, Wandersman A, Kumpfer KL, Seybolt D, Morrissey-Kane E, et al. What works in prevention. Principles of effective prevention programs. Am Psychol. Jul 2003;58(6-7):449-56.

Newlands R. A Critical Review of Sexual Violence Prevention on College Campuses. Acta Psychopathol. 2016;02(02).

World Health Organization. (2002). *World Health Report 2002: Reducing Risks, Promoting Healthy Life*. World Health Organization. https://apps.who.int/iris/handle/10665/42522

Picard, M. (2020). *Effectiveness of primary prevention tools for sexual violence in higher education*: a systematic literature review. Thése de médecine générale . Université de la Réunion

Rao, P. (2018). Sexual violence in college. *Afrique Renouveau*, 32(2), 28-28.

Ricci, S. (2017). Countering sexual violence at university: a mesh of resistance. *Nouveaux Cahiers du socialisme*, (18), 178-183.

Savoie, L., Pelland, M. A., Morin, S., Boudreau, L. C., & Grandisson, S. (2018). The invisibility of ordinary sexual violence among female university students: experiences to understand. *Recherches féministes*, 31(2), 141-158.

Xavier,F., Demeester,A., & Chatoney, M. (2021). *Sex education in the school context: the 3D explanatory model.* 8(1), 17.

Zarca, A. (2017). The disciplinary repression of sexual harassment at the university. La Revue des droits de l'homme. *Revue du Centre de recherches et d'études sur les droits fondamentaux*, (